

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius végén lejár, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldése fenn ne akadjon.

Ujabb bonyodalmak.

Budapest, márczius 27.

A külügyi helyzet még mindig nem tisztázódott. Azt a szerepet ugyanis, melyet eddig Oroszország játszott a monarchia ellen, most Anglia vette át s most Anglia keveri a kártyákat. Anglia kijelentette Bécsben, hogy az annexiót csakis akkor ismeri el, ha az osztrák-magyar-szerb viszály előzőleg elintéztetik, erre azonban nem igen lehet számítani, mert addig, míg az összes hatalmak Belgrádban erélyesen és egyértelműen nem lépnek föl, addig Szerbia még mindig arra számít, hogy egy háborus konfliktus esetén nem marad izolálva. S nem lehetetlen, hogy Anglia titokban a szerb kormányt arra ösztönzi, hogy a monarchia által követelt kijelentéseket ne tegye meg.

Anglia kétszínű szerepe nem lehet meg senkit, hisz éppen Anglia volt az, amely az annexió proklamálása után megindította a konfliktusok lav-

náját, mely nagyra növesztette Szerbia szarvait s aki még tegnapelőtt is folyósított számára 160 millió korona hitelt, noha egy évvel ezelőtt ennek tizedrészét is hiába kérte tőle a Velimirovics kormány.

Hogy Anglia mit akar, azt könnyű átlátni. Mint ahogy az annexió ellen tavaly októberben hangoztatott tiltakozása nem egyenesen osztrák- és magyar-ellenes antipátiáira volt visszavezetendő s mint már akkor nyilvánvaló volt, hogy csak azért akar nehézségeket támasztani a monarchiának, hogy éreztesse vele a Németországgal való szövetkezés miatt érzett bosszúságát s hogy bosszút álljon azért, hogy a monarchia szövetségi hűsége illuzióriussá tette mindazokat a fáradozásokat, melyeket Edvárd király Németország izolálására kifejtett, ugy ez a mostani állásfoglalása is nem elsősorban ellenünk, hanem Németország ellen irányul. Ez nagyon világosan kitűnik a Times mai cikkéből, melyben azt az erélyes fellépést, melyet szerdán a pétervári német nagykövetség útján Bülow az orosz kormányfővel szemben a béke érdekében tanúsított, „diplomáciai csinynek“ nevezi. Vilmos császárt támadja azért, hogy fegyveres erővel fenyegette meg Oroszországot s „ezzel a rendkívüli nyomással rákényszerítette az orosz kormányt, hogy a Né-

metország által Boszniát illetőleg követelt nyilatkozatot megtegye, anélkül, hogy Oroszország kikérhette volna ama hatalmak tanácsát, amelyekkel a válság kezdete óta együtt járt.“ S szemforgató ravaszsággal mondja az angol sajtó, hogy tulajdonképpen Németországnak ez a fellépése az oka a háboru veszedelmének, mert Németország ezzel megmutatta, hogy az ő beleegyezésével és támogatásával büntetlenül lehet szerződéseket megszegni és kisebb államokat ok nélkül megfenyíteni.

Nem lesz senki, akit ez az angol kirohanás meglepészhathatna s aki elhinné, hogy csakugyan Németország lesz az oka, ha mégis háborura kerül a sor s nem Anglia, amely még most is mindenféle ürüggyel lehetetlenné teszi a békét. Ez a fáradozása ugyan aligha fog sikerrel járni, mert Franciaország nem támogatná Oroszországot egy háborus operációban s így még ha háborura kerülne is a sor Ausztria-Magyarország és Szerbia közt, a háboru lokalizálva maradna. De ha így szinte kétségtelen volna is, hogy a háboru reánk nézve győzelemmel végződne, mégis a legnagyobb aggodalommal látjuk ezt a legújabb fordulatot s ezeket a bonyodalmakat, mert a háborut már végleg kizártnak tartottuk s most ismét annak lehetősége előtt állunk.

Háborus töprengések.

Irta: Bede Jób.

(Utánnagymás tilos.)

A háborus hírek mozgalmassága nem jelentkezett egészen meglepetésnek. Bizonyos fiziológiai folyamat haladt keresztül az érzéseken, amíg odáig jutottunk, hogy már egészen egyszerűnek és természetesenek tünt fel, hogy ha éppen muszáj, hát elmegyünk verekedni szerbvel, oroszszal, olaszszal, angollal, vagy akit éppen a diplomácia furfangja velünk szembe kerget. Fiziológiai folyamat! Mint amiképpen a halálról mondják, hogy a gondviselés a szervezetet előre elkészíti rá, a test egyik majd másik érzékét megfosztja örömeitől, amíg végre csak az marad, hogy meghalni se lehet sokkal rosszabb, mint élni. (Avagy némely esetben jobb, mert aki meghal, azt többé nem gyötri, például álmatlanság.) A háborura az érzések előkészítése meglehetősen részletező volt.

Mi emlegettük annak idején, amikor a spanyol királyi pár tiszteletére rendezett udvari bálról a budai királyi várakból hazatértünk, emlegettük, hogy valami rendkívülit láttunk, olyasmit, aminek Európa történelmében nyoma lesz. Leírtuk a csodálatos fényt, ami ott tündöklött és ami előttünk új volt, az összes nagyhatalmak diplomatáinak sürgése-forgása, ahogy előre meghatározott

rendben sorra megjelentek a mi uralkodónk előtt, kijelentéseket hallgattak meg és intézkedéseket vettek tudomásul, üzenetek átadására megbízást vállaltak, a szemlélődésnek ez a tapasztalata különösebb indok nélkül is felkelthette a gyanút a nagy akció iránt. Aztán következett a bolgár királyság kihirdetése és nemsokára Bosznia és Hercegovina annektálása olyan hatalmi tény gyanánt, hogy ezt másképpen nem is lehetett elképzelni, mint vagy minden egyes hatalommal teljes egyetértésben, vagy pedig élet-halál-harezra teljesen felfegyverzetten.

A szép spanyol királyné, aki a nevezetes bálon jelen volt és kivételképpen mindent tudott, mosolyával megbabonázta egész Budapestet és ragyogó szemmel örvendett... A háborunak? Nem. Hanem az asszonyi dicsőséget élvezte: versben, prózában, dalban és alamizsna-kérvényekben egyaránt feléje zúdult az elragadtatás, hogy ő Európa leggyönyörűbb asszonya...

Tessék elbinni, egy szép asszony mosolya, még ha nem is éppen királynétől származó, bátrabbakká teszi az embereket, miként ha két tuczat generális szónokolna a hadi erényekről. Vén diplomaták akkoriban igyekeztek kiegyenesedni. Mivelhogy miután a mi öreg királyunk megbeszélte velük a dolgokat, bemutatták őket a széke spanyol királynénak, aki mosolygott. Neki az élet egy

szép bál. A magyar urak valszert jártak vele. Az ilyen valszert pedig egy kis gavallériával meg kell fizetni. A vén Törökország nyugtalanzkodott. És már akkor szervezkedtünk a háborura. Az urak úgy gondolkodtak, hogy ha okvetlen el kell pusztítanunk Törökországot, hát nem fogunk panaszkodni, csak a szép spanyol királyné el ne feledje az udvari bált.

Az ország olvasó publikuma lassanként megismerkedett a külpolitikával. Mind szélesebb és szélesebb köröket kezdett érdekelni az a kérdés, hogy mit értünk a nagyhatalmak „jegyzéke“ alatt. Hogy mit jelent az, amikor az egyik elismeri az annexiót, a másik nem, a harmadik feltételeket tűz ki, a negyedik alakoskodik és a végén sok milliót kell fizetnünk Törökországnak, hogy eikerüljük a háborut. Pedig már akkor úgy készültünk a háborura, hogy a béke árának a lefizetése csak olybá tetszett, mint hogyha egy felpereccsel kiegyeznénk, hogy kifizetjük az ügyvédi költséget, csak engedjen halasztást a licitációra.

Időközben sokféle nyomoruságos dolgunk volt. Belső pártvillongások egymást érték. Katasztrófák rémitették a világot s már elhittük, hogy Olaszország csak azért nem támadt ellenünk, mert megfenyegette a messinai földrengés. A szerbeket azonban e közben megmozgatták és napról-napra érkeztek a hírek, hogy idegen pénzből itatják a rácz

S így ismét mindazok a sebek ki-
ujulnak, amelyeket gazdasági életün-
kön a háborus bonyodalmak már eddig
is ütöttek s a válság elnyulása még
ujabb áldozatokat követel tőlünk. Az
Osztrák-Magyar Bank tegnap közzétett
kimutatása már sejteti ezt, mert a há-
borus hangulat nyomai nagyon világó-
san kitűnnek belőle. Mig ugyanis más-
kor márczius harmadik hetében mindig
nagy összegek folynak vissza a jegybank
pénztárába, most éppen ellenkező ta-
pasztalható. A váltóbenyújtások het-
venegy és félmillió koronával, a lom-
bardkölesönök hatmillió koronával szá-
porodtak egy hét alatt s az adómentes
jegytartalék majdnem negyvenöt millió
koronával apadt.

De nemcsak ebben nyilvánul meg
a háborus készülődés hatása, hisz már
eddig is majdnem egy félmilliárdra rug-
nak a mozgósítási és fegyverkezési költ-
ségek. Hozzá kell ehez számítani azt
a rengeteg kárt, amit a fegyverbe hívott
tartalékosok elmaradt produktív mun-
kája képvisel az ipari termelésben.
Azonkívül tavasz van, a mezei munka
kezdődik s éppen a munkára legképe-
sebb fiatalság vonatik el most az eke
mellől. Ez nem lehet közönyös Magyar-
országra, amelynek egész gazdasági
élete a mezőgazdasági termelésre van
alapítva. Az állam is újabb hitelműve-
letekre van kényszerítve, éppen most,
mikor a járadék árfolyama esik s ami-
kor a kincstári jegyek kibocsátása után
megszerzendő pénz is rengeteg ál-
dozatba kerül, körülbelül hat és fél száza-
lek az, amit Ausztria is, Magyarország
is fizetni kénytelen ezért a pénzért s
hogy ez mit jelent, azt könnyű átlátni,
ha meggondoljuk, hogy a jegybank ka-
matlába, amely mellett magánczégek-
nek kölcsönt ad, négy százalék, sőt még
annál is kevesebb a magánkamatláb.
Minthogy azonban a jegybank az alap-
szabályok értelmében állami kölcsönmü-

veletekben részt nem vehet, az állam-
pénztár magasabb kamatot kénytelen
fizetni, mint amennyit magánczégek
fizetnek.

Ha még azt is számításba
veszünk, hogy Szerbiától hadisarczra
nem számíthatunk, sőt hogy ott egy
háboru okvetlen államcsődöt von maga
után, hogy tehát a szerb dinár értéke
előreláthatólag devalválódní fog, akkor
ezen a réven is óriási anyagi kár fogja
érni a monarchiát. A monarchia ugyanis
a két szerb sorsjegykölcsön révén majd-
nem harmincz millióval van érdekelve,
de a kereskedelmi körök néhány száz
millióval, amit szerb kereskedőknek hi-
telkép nyújtottak. Ausztria-Magyaror-
szág nem szegény s mindkét állam va-
gyona évről-évre emelkedik, de azért
meg fogja évtizedekig érezni a hatását
ennek a konfliktusnak, még akkor is,
ha nem kerül háborura a sor. S ezt
Aehrenthalnak köszönhetjük, akit iga-
zán a balsors segítette a monarchia kül-
ügyminiszteri székebe. Csütörtökön egy
kő esett le mindenkinek szívéből, azt
hívén, hogy Németország közbelépése
a békét biztosította. S most Anglia az,
aki a béke létrejöttét lehetetlenné akarja
tenni s a már eddig is meghozott renge-
teg anyagi áldozatok mellé még vérál-
dozatokat is ki akar csikarni a mon-
archiától.

Budapest, márczius 27.

A képviselőház hétfőn, délelőtt tizenegy
órákor ülést tart, amelynek napirendjén a
nagyvezetők—szentágotai és a kerepes—gödöllői
helyi érdekű vasút engedélyezéséről és a főud-
varnagyi bíraskodásról szóló ma elfogadott tör-
vényjavaslatok harmadszori olvasása, továbbá
az 1905. és 1906. évi zárszámadásokról szóló
zárszámadási bizottsági jelentés tárgyalása van.

A főrendiház ülése. A főrendiház április 2-án,
pénteken ülést tart. Ezen az ülésen tárgyalják a
kongruajavaslatot, a pozsony—bécsi villamosvas-
utról szóló törvényjavaslatot, az udvarnagyi bírás-

rekt, de az ő szabályaik értelmében kötele-
ségi szerű cselekedeteikért. Am akkor már
kezdett derengeni a megbocsátás napja:

— No majd ha háboruba kell menniök,
megmutatják, hogy ott is olyan vitézek-e.

És a negyven öven felüli ezinikus embe-
rek eképpen is vélekedtek:

— Már nem is volna kár egy kis háboru
a mulatós katonatiszti kardok részére...

Elérkeztünk a részleges mozgósításhoz.
Ekkor azonban kitűnt, hogy nem csupán ká-
véházban vagdalkozó, vendéglőkben virtus-
kodó, aszfalton sétálgató katonatiszt van a
világon és nem mind idegen az, nem német,
nem osztrák, nem cseh, a mi országunknak,
társadalmunknak, se a nemzetnek, se a nép-
nek nem gyűlölő és nem gyűlöletes ellensége.
Hanem hozzánk tartozó, közlünk való, a mi
egyéniességünk és a mi erőnk javát alkotó se-
reg az: Magyarország ifjúsága és férfi ereje.
Hát hiszen a tisztnek, ha kard csörög az olda-
lán és duhajkodás közben is rajta maradhat,
azzal is dolgozik és nem szabad lemondani a
követelésről, hogy békeidőben el kell tiltani
a katonaságot a fegyverviselésétől, kivéve, ha
a kaszárnyában van, avagy gyakorlatra
megy. Amde mihelyt jön a parancs és se-
regbe kell szállani, előretolul az általános
emberi érzés: mily kár lenne a sok derék
ember életéért.

Aztán következik a másik felfedezés.
Hogy nemcsak az katona, akit fegyveresen

kodást és azokat a javaslatokat, amelyeket a kép-
viselőház eddig megszavazott,

Törökország kárpótlása. Berlinből táviratoz-
zák, hogy a „Berliner Börsencourir“ bécsi jelen-
tése szerint a kárpótlás, amelyet Ausztria-Magyar-
ország Törökországnak fizet, május 10-én kerül
kifizetésre, még pedig Londonra szóló aranyváltók-
ban. Tizennegy milliót a Rothschild-csoport vállal,
negyven milliót pedig az Osztrák-Magyar Bank
bocsájt rendelkezésre saját készletéből.

Intézkedések a szerb kereskedelmi szerződés
tárgyában. A „Politikai Hetiszemle“ írja legutóbbi
számában: A magyar kormány képviselői ma, szom-
baton Bécsbe érkeztek, hogy részt vegyenek a kül-
ügyminisztériumban tartandó közös vámkonferen-
cián. Ilyen konferenciák tudvalóvóleg tartatnak
minden hónapban, de a mostani értekezlet igényt
tarthat nagyobb érdeklődésre is, mivel ezen a kon-
ferencián fogják megállapítani azokat a rend-
szabályokat, amelyeket kormányunk e hó végén le-
járó szerb kereskedelmi szerződés pótlására addig
is, míg a két állam közt a kereskedelmi viszony
újából rendeztetnék, életbe fognak léptetni.

A naszádi alapok. Naszód és Beszterce vidé-
kéről egy 90 tagú küldöttség tisztelgett gróf Ap-
ponyi Albert miniszternél és arra kérte a minisz-
tert, hogy engedje meg, hogy a naszádi alapokból
ösztöndíjakat adhassanak a volt határőrök és utó-
daik fiainak. Gróf Apponyi miniszter azt vála-
szolta, hogy a naszádi alapokra vonatkozó királyi
rendeletet nem változtathatja meg és így a kül-
döttség kérésének sajnálatára nem tehet eleget. A
naszádi alapok bizottsága és a kormány állás-
pontja között tudvalóvóleg az a differencia, hogy
míg a kormány azt kívánja, hogy az alapokból
nemcsak a most ott lakó határőrutódok kaphassa-
nak ösztöndíjat, hanem azon volt naszádi határ-
őrök utódai is, akik már nem laknak ott, addig az
alapokat kezelő bizottság csak az előbbi kategó-
riába tartozóknak akar ösztöndíjakat juttatni.
Minthogy a bizottság eddig a kormány kívánságá-
nak nem tett eleget, a kormány felügyeleti jogá-
nál fogva az ösztöndíjak engedélyezését királyi
rendelettel felfüggesztette.

A karánsebesi görög-keleti szinódus tag-
jainak választásánál a Burdia Szilárd udvari ta-
nácsos vezetése alatt álló hazafias román párt
győzött, amennyiben a megválasztott 60 (40 vi-
lági, 20 egyházi) tagból 36 Burdia-pártit választ-
ottak meg.

disznókat. György, a Péter király fia, vizített
csinált Szent Pétervárott és Belgrád utcáin
katonákat toboroztak s egymásután keletkez-
tek a kicsinyítő szólásmódok: báró Aehrenthal
a delegációsális ülések idejében ellátogatott
a függetlenségi pártkörbe s amikor ott a bel-
grádi mozgalmakat emlegették, így szólott:
— Belgrád? Hol van az?

Valójában azonban mindent gyorsan
tárgyaltak és ki volt adva az ordré, hogy
külpolitikáról és hadügyről nem szabad so-
kat beszélni.

Hadtesteket kiegészítettek előbb teljes
békélszámra, majd a hadilétszámra és
Boszniában töltötték a magyar fiúk a kará-
csont, ahová sok étel, ital, pénz, pecsenye,
bor, sör, pálinka ment és jött, az ellensé-
gek is, mert a magyar bakák, amit nem tud-
tak elfogyasztani, oda adták a nyomorgó el-
lenségnek.

Igy mind enyhébbé változott az addig
majdnem elképzelhetlen feltevésnek a ke-
gyetlensége, hogy még tán háboru is lesz.
Még sűrűn fordultak elő katonai botrányok
minálunk kávéházakban, vendéglőkben, vi-
déken és Budapesten egyaránt. Békés keres-
kedőkbe és magánhivatalnokokba, utazókba
belekötötték vért szomjuhozó hadnagyok,
vagdalkoztak, rettenetes botrányokat csinál-
tak s mindhárom arra törekedtek, hogy mi-
nél több dorgáló cikket találjanak a hirla-
nokban a polgári felfogások szerint inkor-

látunk, de a tartalékosok, a polgári foglalko-
zásokban gondokkal és a családfentartás
nehézségeivel küzdő békés polgárok is kato-
nák s egymásután egyszer egyik csoportnak,
máskor a másoknak be kell vonulnia. Két
hét óta folytonos izgalomban van az ország.
Már a mozgósítási hírek ujságbeli közlését
eltöltötték. Naponkint nagy csoportok vo-
nulnak el katonazene mellett s akik a pálya-
udvarokon járnak, szájról-szájra adják, hogy
miféle jeleneteket láttak. A hatalmas nagy
Budapestből egy kisváros lett. Az emberek
egymáshoz közelebb kerülnek. Ha ismeretlen
beszélgetnek a háborúról, senki se ütődik
meg, ha mások esatlakoznak hozzájuk hall-
gatni őket, sőt ha kérdéseket tesznek, udva-
rias és előzékeny választ kapnak. Amiképpen
a közös sors és a veszedelem érzése az élőlé-
nyeket általában közelebb hozza egymáshoz,
még abban az esetben is, ha ezek az élőlé-
nyek véletlenül a természet ugynevezett ézi-
vilizált embereinek a fajtájához tartoznak.
Egyébiránt pedig, bocsánatot kérek, kevés
különbség van benne, hogy miképpen tesznek
másféle élőlények, ha például viharnak a kö-
zeledését érzik és egymáshoz huzódnak.

Itt következik, hogy a tömegben uralkod-
nak a kiválóságok, amelyek a közkeletű szó-
lással élve a „vérben vannak.“ Évszázá-
dok se pusztíthatták el. De a negyvennyol-
czas idők sinésenek távol. A magyar nem ijed
meg a háborútól. Ha menni kell, hát men-

Hamis kapcsolatok.

Irta: Mezei Ernő.

Gördül bár felettünk még mindig a háboru kockája, ez a helyzet, mint ahogy a képviselőházban ma bejelentett interpelláció is jelzi, nem szüntetheti meg a közvélemény nyugtalan kérdését, vajjon belső politikánk fejlődése közeledik-e természetes, sőt közvetlenül kitűzött céljához: a választási reformhoz? Elemi kérdés ez, amelyre kétségtelenül már legközelebb feleletet kell kapnunk. És nagyon igazoltnak találjuk, hogy Justh Gyula, mint a függetlenségi párt egyik elismert vezérpolitikusa, a háborufelhők okozta mély boru alatt is külön kézilámpájával igyekezett erre a rendes, de egyre homályosabbá váló utunkra rávilágítani.

Nem osztozunk abban a felfogásban, hogy az ily szerep nem egyeznék meg elnöki hivatásával. Az angoloknak százados tradíciójuk, mely régebbi szenvedélyes pártellentéteikből fejlett ki, hogy az elnöki elfogulatlanság biztosítására egy pártfőnökkel jelentéktelen embert ültetnek a házelnöki trónusra. De a mi korunk kiműveltebb nyilvános erkölcsi ezt a szigorú óvatosságot nem teszik szükségessé és nekünk magyaroknak is bizonyára sokkal inkább felel meg a kontinentális parlamentnek az az ános szokása, hogy az elnöki szék fölé a pártbeli és politikai előkelőség nimbusát sugároztatják. A mi közjogi viszonyaink között egyenesen kívánatosnak is tartjuk, hogy a házelnök már személyében messzelátzó lobogót jelentsen és a nemzeti eszme fontos hadi őrhelyének érezze állását.

Eppen ebből a szempontból teljes méltánylásunkkal honoráljuk Justh Gyula érelyes fellépését a nemzeti bank ügyében, mely kétségen kívül a hazafias közönség teljes rokonszenvével is találkozhat. Sőt a függetlenségi párt oly zavaros, szinte definiálhatatlanná vált viszonyai között ez a fellépés megnyugvást is jelent sokaknak, akik nehezen tudnak igazodni a mai függetlenségi politika ingadozó delejtűje után. Oly jelenséggül lehet ezt üdvözölni, mely az opportunisztikus áradatnak szünetlen és mérhetlen hullámozása körül egy még el nem merített pártot, egy szilárd határvonalat tüntet föl.

Megadván mindezt az elismerést, súlyos

denütt otthon lesznek és minden emberről úgy gondoskodnak, miként ha egy felsőbb hatalom örködnék felette. Ez a legfőbb hadurak a hatalma. Minden áldozat, amit a hadba szálló seregekért hozunk, azt jelenti, hogy a nemzet és a legfőbb hadur egyet akar, egymás hatalmának és becsületének a megmentéséért küzd.

Valamennyi el van telve az igaz bizalommal, hogy ha háboru lesz, akkor mi győzni fogunk. És mindenki, aki elmegy azzal a hittel megy el, hogy ő visszatér és majd dicsőséggel beszél el, hogy miképpen győzött. Mivelhogy a hadseregek győzelmét az egyének a maguk körében a végén mindig a saját egyéni győzelmük gyanánt szokták publikálni...

És ha nem lesz háboru?

Hát akkor is, akik visszatérnek, majd a tétlen táborozásból, már pár év múlva úgy fognak beszélni róla, mintha verekedtek volna. Akiket pedig be sem hívtak, panaszkodni fognak:

— Az ember hiába akarta, hogy háboru legyen: a diplomaták asszonypolitikát folytattak.

Pedig a diplomaták éppen azon kezdték, hogy udvari bálon szépeket mondtak egy szép asszonynak, hogy eltereljék a figyelmet az ő háborus szándékaik felől.

den órán. Valóban, amióta be van terjesztve, ez az óriási többség éppen nem rendkívüli kritikai feladatát legalább javarészen el is végezhette volna. Hát mi történt azóta?

Igen, mi történt a reform beterjesztése óta? Nagyon érdekes volna erről Justh Gyula magyarázatát hallani, hisz ha jól meggondoljuk, ez a kérdés őt éppen mint házelnököt, ki a Ház munkarendjét is gondozza, közelről illeti. A bankkérdés közbejött sürgőssége torlaszolta volna el mintegy fizikai kényszerítéssel a választási reform utját? Uram isten, ennél a bankkérdésnél a képviselőháznak lényeges feladata csak az volna, hogy elvi alapjára nézve, amelyet a függetlenségi párt örökkön megismélt, programtételi közé van foglalva, a meglevő többségi akaratot egy egyszerű határozattal konstatálja. Oh bizony. Justh Gyula is bravurosán kivágja a többségre hivatkozás kártyáját. De sajátságos, másfél év alatt a bankkérdés éppen ehhez a többségi konstatáláshoz semmiképp sem tud eljutni. Sürgőssége is oly különös módon nyilvánult, hogy önmagát új és új terminusokra elodázza, de egyben hátraszorít más régebben elismert sürgősséget is. Igen, ez a bankkérdés már valódi hullatorlasz a mi parlamentárizmusunkban, fekszik az út közepén meredten, mégis bomlóan, a rothadás büzével messzeriasztva minden arra járó. A bankkérdés miatt, amelyet előre nem mozdíthatnak, kurtán-furcsán eltemették a választási kérdést, miután már a pártok is letárgyalták és a beterjesztett reform minden részlete a nagy nyilvánosság kritikai szűrőin is lepárolódott. Mint egy döglőfélben levő csodaborjunak két feje, úgy ágazik ki a mai magyar parlamentárizmus életképtelen teteméből az ő két nagy bizottsága, jobbról a bankbizottság, amely kegyetlen vajudással semmi eredményhez nem tud jutni, balról a választási reform-bizottság, amely hónapok előtt kiküldve, még meg sem kezdte a hozzáutalt javaslat vizsgálatát. Justh Gyula most taszigálná előre a bankügyet azzal a kemény hivatkozással, hogy ez az ügy nincsen a paktumos föltételek révén kikapcsolva a mostani parlament teendői közül. Jól van, akár beterjeszti a kormány közelebbi időben az ő karteles javaslatát, akár szakítás követeljük be, a parlament egy óra alatt kinyilváníthatja az ő elvi álláspontját. Ugyanakkor azonban Justh Gyula kitorli évekre a parlament napirendjéről a választási reformot, holott ez egyenesen be is van foglalva a paktumos sorozatba, maga a paktumos viszony erre a sarkköre van építve. Mit gondol Justh Gyula, ennek a két kérdésnek ez az erőszkos taktikai összevissza-bogozása nem kelti-e fel joggal a világ gyanúját, hogy a bankkérdés eddigi kezelésének igazában nem is volt más célja, mint a választási reformnak légmentes ürben való csöndes agyonfojtogatása.

És még egyebet is kell a világ, az igaz nagyvilág előtt tartanunk. Justh Gyula nemesak európai műveltségű politikus, de a szellemi magaslatok látókörével is rendelkezik. Ő jól tudja, hogy éppen a választási reform általános, az egész kultúrvilágra kiterjedő és szociális mozgalmakkal van természetes kapcsolatban. Jól tudja tehát azt is, hogy inkább, mint bármely más belső kérdésben, mondhatni, a mai Európa óriási intellektuális közönsége figyel a választási reform körül tanúsított magatartásunkra és gyakorolja fölöttünk ellenállhatatlan erkölcsi bíróságát. Politikusainknak nem is lehet ma lelkiismeretbe vágóbb kötelezettségek, mint hogy e kérdés körül a legállandóbb felelősség tekintetével számoljanak, ennek a kérdésnek minden mélységét és magasságát megismerjék és megismertessék, külön létjogunk, külön hivatásunk szempontjait a világ előtt nyilvánvalóvá tegyék. És ne nyugtalanítson bennünket az a gondolat, hogy a választási reform oly léha kezelése és oly ledér elszakasztása, amilyen most folyamatban van, micsoda fájó tanulságokat és hajh, milyen keserű tanulságokat is fog teremni számunkra mindenütt, amerre polgárijasult né-

pek lakoznak. Nem volt még az alkotmányos történelemben példa rá, hogy egy konstituáló feladatra külön rendelt törvényhozás ezt a megbízatását el nem látta volna, és ha a mai magyar parlamentarizmus azt a korszakos reform-feladatát, amelyet a koronával folytatott nehéz harcok után pak-tumos kötelezettségül is vállalt, nem tudná megoldani — ez annak a magyar intelligenciának, amelynek vezető hivatottságát ma is százfelől támadják, teljes hajótörése volna. Ugy mutatnának rá, mint az afrikai homoksvatagra, amelyben csak égető szelek támadnak, de a termékenyítő áradatok elszikkadnak, a nilusi folyamok is egyszerre a föld alá vesznek.

A politika világából.

Budapest, márczius 27.

A helyzet ismét honyolódik.

— *Miniszteri értekezlet Kossuthnál.* —

Wekerle újabb bécsi útja.

A külügyi helyzet ismét honyolódik és a háborus veszedelem újból fenyeget. Angliának és Franciaországnak akadékoskodása komplikálja most a helyzetet, amelyről már azt hit-tük, hogy békésen lesz elintézhető. Így aztán Bécsben arra az álláspontra helyezkedtek, hogy Magyarország és Ausztria további halogatásba belemenni nem hajlandó és ha holnap a hatalmak tervezte békefordulat, valamint az annak alapján Belgrádhöz intézendő figyelmeztetés létre nem jön, akkor *Ausztria-Magyarország hétfőn gróf Forgách követ útján megteszi a döntő lépést, tekintet nélkül a hatalmak tárgyalásaira.*

A bécsi külügyi hivatalnak ez az állás-foglalása ma délután *miniszteri értekezleten* foglalkoztatta a kormány tagjait. *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter lakásán ugyanis ma délután 4 órakor *Wekerle* Sándor miniszterelnök elnöklésével miniszteri értekezlet volt, amelyen részt vett a kabinet valamennyi tagja. A négytől hétig tartó értekezleten az általános politikai helyzetet és az országgyűlés munkarendjét beszélték meg.

A külügyi helyzet alakulása természetesen első sorban attól függ, hogy a holnapi kritikusi nap milyen eredményt hoz. A politikai világban ma már olyan hírek is jöttek forgalomba, hogy *kedden* vagy *szerdán* mozgósítás történnék, ami olyan demonstráció lenne, mely Szerbiában teendő utolsó fellépésünknek adna nyomtatékot. *Wekerle* miniszterelnök, akihez ez irányban kérdést intéztek, a következőket mondotta:

— *Mozgósításról* ma szó sincs. Légből kapott állítás az egész. Mi a békés eszközöket mindvégig kimerítjük és az ilyen lépésre csak az utolsó esetben szánunk el magunkat. Reményünk van a béke főtartására és hogy azon komolyan fáradozunk, ezt minden eddigi lépésük igazolja. Oktalan mozgósítás elrendeléséről már csak azért sem lehet szó, mert az egymaga két-háromszáz millió korona költséggel járna, amit oktanul az adózó közönségre hárítani nem volna indokolt.

A miniszterelnöknek ez a nyilatkozata is azt mutatja, hogy a háborus veszedelem egyáltalában nincsen kiküszöbölve s ezért a politikai világban rendkívüli érdeklődéssel várják *Wekerle* Sándor miniszterelnöknek hétfőn a képviselőházban teendő kijelentéseit. Félhivatalosan jelentik ugyanis, hogy a hétfői ülésen fogja *Rakovszky* Béla előterjeszteni a tegnapi elhalasztott sürgős interpellációját, amelyre a miniszterelnök nyomban válaszol s

válasza csak abban az esetben maradna el, ha addig a *külpolitikai helyzetben lényeges változás állana be.* Eme lényeges változás esetében azonban *Wekerle* Sándor miniszterelnök az interpellációra adandó válasz helyett *beterjeszti azokat a törvényjavaslatokat, amelyek a háboru előkészítésére* vonatkoznak. Ezzel a kérdéssel függ össze a *képviselőház munkarendjének* ügye is, amelyre nézve az a megállapodás, hogy *kedden* tartja a Ház utolsó ülését a husvét-i szünet előtt: — ha rendkívüli események nem teszik szükségessé, hogy királyi kéziratral bizonytalan időre való elnapolása előtt még ezeket a sürgős törvényjavaslatokat elintézzék. *Wekerle* miniszterelnök a jövő héten, *szerdán*, vagy *csütörtökön*, *megy Bécsbe*, hogy az ügyek további elintézésében részt vegyen, de addig is a legrészletesebb tájékoztatást küldik részére a kérdés minden legesekélyebb fejleményéről is.

A háborus veszedelem ugyan ma ismét háttérbe szorította a belpolitikai kérdéseket, de a politikai világban ma is azt hangoztatták, hogy amikor a képviselőház husvét után újra összeül, április 19-ikén a politikai életben *már tisztázott helyzettel* fogunk szemben állani. Ez azt jelenti, hogy a bank kérdésében is vagy sikerül a *kartelbankra* nézve megállapodásra jutni, vagy pedig a *kormány benyújtja lemondását.* A függetlenségi párt nagy örömmel fogadták a kedvező megoldásról szóló híreket, amelyeket különben mindenki természetesen tartott.

— *Lehetőség is,* — mondták a függetlenségi képviselők — *hogy az önálló bankot meg ne lehessen csinálni.* Ehez oly világos joga van a nemzetnek, hogy semmivel sem lehet azt elhomályosítani. Különben is a király nem teheti azt, hogy amihez két évvel ezelőtt a kvótafölemeléssel hozzájárult, a bankügyben való szabad rendelkezésre vonatkozó ígéretét most a nemzetre nézve meghiusítani engedje. Mindezt teljesen kizártnak lehet tekinteni, azért a viszonyok békés kialakulásában teljesen lehet bizni.

A hopmesteri törvénykezés.

— *A képviselőház ülése.* —

Budapest, márczius 27.

A dinasztia tagjainak pörpatvaraiban nem a rendes bíróságok ítélkeznek; a Bécsben székelő hopmesteri bíróság intézte el ezeket az afféreket. Az igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé, hogy ne csak Bécsben, hanem Budapesten is legyen főudvarnagyi bíraskodás. Nem igazi magyar főudvarnagyi bíraskodás, — amint azt *Kmetty* Károly kimutatta — hanem csak affajta, a bécsinek második kiadása.

Ennek a törvényjavaslatnak a tárgyalása volt a mai ülés legfontosabb mozzanata. A közjogi dolgokban tréfát nem értő *Kmetty* Károly sűrűn ragadta meg az alkalmat, hogy meg-reparálja a javaslaton, ami még rajta meg-reparálható. Ugy az általános, mint a részletes vitánál kimutatta, hol hibázik a javaslat a magyar önállóság rovására. *Günther* Antal igazságügyminiszter védekezett, ahogy tudott, de *Kmetty* argumentumait nem tudta megdönteni. *Petrogalli* Oszkár, *Bozóky* Árpád, *Nyáry* Béla is felszólt — de a javaslatot végül mégis csak elfogadták.

Elfogadta a Ház azt a jelentést is, melyet *Szatmári* Mór terjesztett elő az állami munkásbiztosítási hivatal fegyelmi szabályzatáról. A helyi érdekű vasutakról szóló javaslatoknál csak *Bernát* István szólalt föl (a kerepes—gö-

döllői viczinális megépítését ellenezte), akinek *Szterényi* József államtitkár válaszolt.

Interpelláció csak egy volt; *Pop-Csicsó* István az oraviczai választásoknál történt állítólagos visszaéléseket tette szóvá.

*

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később *Rakovszky* István. **Jegyzők:** Szmeccsányi György és *Hammersberg* László.

Az **elnök:** Megnyitja az ülést. Jelenti, hogy az Oraviczán megválasztott *Siegescu* József megválasztása ellen panaszt adtak be. Minthogy a panasz a szükséges kellekkel bír, azt a nyolczadik bíráló-bizottsághoz utasítják.

Bemutatja a beérkezett kérvényeket, amelyeket előzetes tárgyalás végett kiadnak a kérvényi bizottságnak.

Ezután a kongruáról szóló javaslatot harmadszori olvasásban is elfogadják. A jegyzőkönyvnek erre vonatkozó részét nyomban hitelesítik s a javaslatot hozzájárulás végett átteszik a főrendiházhoz.

A munkásbiztosítás.

Következett a munkásbiztosító-hivatal ügyviteli és alkalmazottainak fegyelmi szabályzatáról szóló jelentés tárgyalása.

Szatmári Mór előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja a jelentést.

Surmin György horvátul beszél a jelentés ellen.

A jelentést tudomásul veszik és átteszik a főrendiházhoz.

Helyi érdekű vasutak.

Hoitsy Pál előadó ismerteti ezután a kisilva—óradnai, homonna—takcsányi, a váoz—budapest—gödöllői, a nagyszeben—szentágotai helyi érdekű vasutak engedélyezéséről szóló kereskedelmi miniszteri jelentéseket.

A jelentéseket hozzászólás nélkül tudomásul veszik.

A kerepes—gödöllői helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló javaslatnál.

Hoitsy Pál előadó ajánló szavai után

Bernát István szólalt fel. Lokális szempontból helyesli a vasut engedélyezését, de kifogásolja, hogy az építésre a közuti vaspálya-társaságnak adják az engedélyt. A megokolás is kifogásolja, mert abban nem lát hasznót, ha az államvasutaktól elvonunk egy bizonyos jövedelmet s azt magántársaságnak adjuk.

Szterényi József államtitkár válaszol **Bernát** aggodalmaira. Mindenki tudja, hogy a budapesti pályaudvarok olyan állapotban vannak, hogy ezek tehermentesítése elsőrangú forgalmi érdek. A keleti pályaudvaron a személyi forgalmat alig lehet lebonyolítani. Mivel pedig ennek a vasutnak az állam támogatást nem nyújt, a vállalat saját erejéből építi, nyugodtan ajánlja a vasut engedélyezését. (Helyeslés.)

A javaslatot elfogadják, ugyszintén a hőlak—trensénteplizsi h. é. villamosvasut engedélyezéséről szóló kereskedelmi miniszteri jelentést is.

A jelentéseket átteszik a főrendiházhoz. Következett a főudvarnagyi bíraskodásról szóló javaslat tárgyalása.

A főudvarnagyi bíraskodás.

Petrogalli Oszkár előadó ismerteti a javaslatot. A főudvarnagyi bíróság eddigi formájában elavult és több közjogi sérelmet foglal magában. Ezért szükség volt annak oly módon való átalakítására, hogy ez a bíróság közjogunkkal összhangba hozassék. A javaslat a főudvarnagyi bíróságot mint kivételes bíróságot föntartja ugyan, de egyúttal mint független magyar bíróságot szervezi. Mivel lényeges haladást jelent ez a javaslat az előbbi állapothoz képest, ajánlja annak elfogadását. (Helyeslés.)

Bozóky Árpád nem fogadja el a javaslatot, mert alkotmányellenes, nem demokratikus és tele van jogi képtelenséggel.

Kmetty Károly *Etikai* szempontból bírálja a javaslatot. Nem örül a javaslatnak, mert azt még a szabadelvűektől örököltük. *Elismeri* azonban, hogy a jelenlegi igazságügyminiszter igen sokat javított a javaslaton. Két követelményt állít fel a javaslattal szemben. Demokratikusnak és közjogilag teljesen korrektnek kell lennie. A két szempont közül egyiknek sem felel meg teljesen. *Elismeri*, hogy a javaslat közjogi szempontból sokkal megfelelőbb, mint a jelenlegi állapot, de ő ezzel nem elégszik meg. Kifogásolja, hogy ez a törvényjavaslat nem szünteti meg az osztrák főudvarnagyi hivatal befolyását. Pedig erre nagy szükség lenne, mert közjogaink szerint külön ma-

gyar udvartartásra van jogunk. Ha el is ismerné az osztrák főudvarnagyi hivatalt közös intézménynek, nem ismeri el azt, hogy ennek a magyar igazságügy terén bármilyen keresni valója lenne. Különösen azt kifogásolja, hogy a magyar főudvarnagyi bíróság elnöke az osztrák főudvarnagyi hivatal személyzeti létszámába tartozik. Emiatt az az aggodalma, hogy ez a javaslat bírósági külön szuverenitásunkat érinti. Azt is kifogásolja, hogy a javaslatban nincsenek felsorolva azok a fejlődési személyek, akikre ez a kivételes bíraskodás vonatkozik.

Helytelennek tartja azt is, hogy a javaslat nemcsak királyt, hanem királyi családfőt is ismer. Kérdi a minisztertől, kiknek a közreműködésével fogja végezni a király a személyes bíraskodást. Kívánja, hogy az ilyen bíraskodásnál a felelős magyar miniszter is közreműködjen, mert ezt közjogunk szerint jogunk van kívánni. Abban a reményben fogadja el a javaslatot, hogy a részletes tárgyalás során maga az igazságügyminiszter fog tenni a javaslaton olyan módosításokat, amelyek aggodalmainak eloszlatására alkalmasak.

Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti. Szünet után

Az elnök az ülést újból megnyitja. Polónyi Géza kijelenti, hogy igazságügyminiszter korábban ebbe a javaslatba semmiképpen sem folyt be. De nem is járul hozzá soha olyan intézkedéshez, hogy Magyarországon a királyi miniszteri ellenjegyzés nélkül nevezhesse ki egy bíróság elnökét. Inkább semmit se tegyünk a mai állapottal szemben, semhogy ilyen törvényt alkossunk, amely nálunk közjogi novum. Figyelmezteti a Házat arra, hogy ha ezt a veszedelmes precedenst megalkotjuk, akkor a katonai bíraskodásnál is erre hivatkozhatnak. Nem fogadja el a javaslatot.

Günther Antal igazságügyminiszter válaszol a javaslat ellen elhangzott felszólalásokra. A legnagyobb kifogás a főudvarnagyi bíróság elnökének kinevezése ellen merült fel. Módosítást fog ajánlani, hogy a kinevezés a miniszterelnök ellenjegyzése mellett történjen. (Helyeslés.) Az az állapot, hogy az osztrák főudvarnagyi hivatal bírói hatalma Magyarországra is kiterjedjen, tovább már nem volt fenntartható. Ezért Plósz Sándor kidolgozott egy javaslatot, amely szerint a peres ügyekben egy független magyar bíróság ítél volna, a nem peres ügyekben pedig a főudvarnagyi hivatal egy magyar előadó közreműködése mellett. Ő ezt nem fogadhatta el, hanem olyan módosítást tett a javaslaton, hogy peres ügyekben független magyar bíróság járjon el, nem peres ügyekben pedig ennek a kivételes bíróságnak elnöke itt Budapesten. (Helyeslés.) Ezzel alkotmányunk történetébe új szervezetet illesztünk be, a mely közjogi tekintetben nem hagy kívánni valót. A bíróság hatásköre csak azokra a családokra terjed ki, amelyekre eddig is kiterjedt. A király személyes döntésénél magánjogi kérdések elintézéséről nincs szó, hanem csakis olyan ügyekről, a melyeket a király, mint a család feje, dönthet el. Ez eddig is így volt, ezután is így lesz. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés.)

A javaslatot ezután általánosságban elfogadták és áttértek a részletes tárgyalásra.

A részletes tárgyalás.

Az 1. szakasznál
Petrogalli Oszkár módosítást nyújt be, hogy a bíróság elnökét a miniszterelnök ellenjegyzésével nevezze ki a király. (Helyeslés.)

Bozóky Árpád oly irányu módosítást ajánl. Hogy a bíróság elnöke ne legyen az osztrák főudvarnagyi hivatal személyzetének tagja.

Nyáry Béla úgy kívánja módosítani a szakaszt, hogy a magyar főudvarnagyi bíróság minden alkalmazottja magyar állampolgár legyen. (Helyeslés.)

Kmety Károly határozati javaslatot nyújt be, hogy az igazságügyminiszter egy külön magyar főudvarnagyi hivatal felállítása iránt tegyen előterjesztést a királynak.

Günther Antal igazságügyminiszter Nyáry Béla módosítását elfogadja, mert ez a törvényintenciójával megegyezik. Bozóky Árpád módosítását nem tartja helytállónak s elvetésre ajánlja. Kmety Károly határozati javaslatát nem fogadja el, mert nem fogadhat el ilyen irányu javaslatot. (Helyeslés.)

A szakaszt Petrogalli Oszkár és Nyáry Béla módosításával fogadják el.

A 2. szakaszt változatlanul elfogadják.

A 3. szakasznál

Kmety Károly kifogásolja, hogy a külföldi követek s egyéb területen kívüli személyek alávetik magukat a főudvarnagyi bíróságnak. Óhajtaná, hogy ezekre nézve a régi állapot hagyassék meg. Ilyen irányu módosítást nyújt be.

Günther Antal igazságügyminiszter: Nem fogadhatja el Kmety módosítását, mert ő ezzel az

intézkedéssel csak a főudvarnagyi bíróság tekintélyét akarja emelni. (Helyeslés.)

A szakaszt változatlanul fogadják el.

A 4. szakasznál
Bozóky Árpád kifogásolja, hogy ha magánemberek perlik a királyi ház tagjait, akkor is a főudvarnagyi bíróság az illetékes. Módosítást nyújt be, hogy ilyen esetben a rendes bíróság ítélkezzen.

Günther Antal igazságügyminiszter nem járul hozzá a módosításhoz.

A szakaszt, valamint az 5. szakaszt is változatlanul fogadják el.

A 6. szakasznál

Kmety Károly a magyar közjog szempontjából helytelennek tartja, hogy a király, mint a királyi család feje, külön jogszemélyként szerepel. Módosítást nyújt be, hogy ezek a szavak: „mint a királyi család feje“, töröltesse.

Bozóky Árpád a szakasz kihagyását kéri.

Günther Antal igazságügyminiszter hozzájárul Kmety módosításához, Bozókyét azonban mellőzni kéri.

A 7. szakasznál

Bozóky Árpád módosítást nyújt be, hogy a főudvarnagyi bíróság tárgyalása ne vonattassék el a nyilvánosság elől, ha magánfél az egyik érdekelt.

Günther Antal igazságügyminiszter ellene van Bozóky módosításának, mert csakis megokolt esetben történik a tárgyalás a nyilvánosság kizárásával.

A ház a szakaszt, ugyszintén a 8. szakaszt is változatlanul fogadja el.

A 9. szakasznál

Bozóky Árpád módosítást nyújt be, hogy a király az uralkodóház tagjainak csődügyeiben ne ítélkezhessek.

Günther Antal igazságügyminiszter a szakasz változatlan elfogadását kéri.

A ház így határoz.

A 10. szakasznál

Bozóky Árpád a szakasz kihagyását kéri.

A szakaszt, ugyszintén a 11. szakaszt is változatlanul fogadják el.

A 12. szakasznál

Bozóky Árpád a szakasz utolsó bekezdésének kihagyását kéri.

A szakaszt, valamint a 13—17. szakaszokat is, változatlanul fogadják el s ezzel a ház a javaslatot részleteiben is elfogadta.

Átteszik a főrendiházhoz.

Az elnök megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét s azután áttértek az interpellációkra.

Az oraviczai választás.

Pop-Csicsó István az oraviczai választásnál elkövetett visszaélések tárgyában intéz interpellációt a belügyminiszterhez.

(Az elnöki széklet Rakovszky István alelnök foglalta el.)

Hosszasan panasolja, hogy korlátozták a nemzeti polgárok cselekvési szabadságát. Kérdi a belügyminisztertől, van-e tudomása a választáson történt visszaélésekről és hajlandó-e a dologban szigorú vizsgálatot indítani?

Az interpellációt kiadják a belügyminiszternek.

Bozóky Árpád kéri, hogy interpellációját mások mondhasa el.

A ház megadja az engedelmet.

Az elnök az ülést félhárom óra után bekezeszti.

KÜLFÖLD.

Rifaat pasa Bécsben. Rifaat pasa külügyminiszter ma hosszas tanácskozott báró Aehrenthal külügyminiszterrel a megegyezésre vonatkozó jegyzőkönyv parlamentj tárgyalásáról. Szóba került továbbá a két külügyminiszter konferenciáján a berlini szerződés 23. és 61. szakaszainak kiküszöbölése is, amely az egybehivandó Ballin-konferencia egyik programpontja lenne. A berlini szerződés 23. cikke tudvalevőleg azt a rendelkezést tartalmazza, hogy a berlini szignatárius hatalmaknak a három macedóniai vilajet ügyeibe, tehát Törökország belügyeibe beleszólsuk van, a 61. cikk pedig az 1878. évi június 4-én létrejött angol-török szerződést foglalja magában Cyprus-szigetere vonatkozólag. Báró Aehrenthal megígérte a török külügyminiszternek, hogy az egybehivandó Balkán-konferencián az osztrák-magyar monarchia képviselői támogatni fogják a portának ezt a kívánságát.

Ausztria kereskedelmi szerződése. Az uralkodóházán ülésén a felhatalmazási törvény tárgyalása folyamán dr. Baernreither sajnálja, hogy a képviselőház a bizottsági javaslatot nem fogadta el. Utal arra, hogy Magyarországon a kormány az osztrák bizottság által megállapított terjedelemmel nagyobb mértékben nyert felhatalmazást. Kiemeli a felhatalmazási törvény kereskedelem-politikai, de politikai hátterét is, amely Ausztria kereskedelem-politikai pozíciójának védelmére irányul, egyben egy nagyarányu kereskedelmi politikai mellett foglal állást. A legközelebbi idők feladata az lesz, hogy a balkáni államokkal új kereskedelmi szerződéseket kössünk. Nem tudjuk, sikerülni fog-e békés úton elérni annyit, hogy gazdasági és kulturális munkánkat a Balkánon folytathassuk, vagy pedig fájdalmas vágásra lesz-e szükség. Az előbbire törekszünk, az utóbbtól nem félünk. (Helyeslés.) Reméli, hogy Európa be fogja látni balkáni misszióink fontosságát. Ezután második és harmadik olvasásban elfogadták a kereskedelem-politikai felhatalmazási törvényt, majd az Aethioppiával kötött baráti és kereskedelmi szerződést.

Kuba annexiója. Londonból érkezik lapzárta előtt az az ellenőrizhetetlen hír, hogy Quantanamóban két amerikai hadihajót levéggöbe röpitettek. Az amerikai tengerészeti kormány Quantanamot szemelte ki flottabázisul az Atlanti-óceánon. A kubai választások után Washingtonból Kuba szigetére olyan hírek jöttek, hogy az Egyesült Államok Kuba ellen új háborúra készülnek és Kuba annexiója kikerülhetetlen. Taft elnök maga is kívánja az annexiót. Újabb értesítések nem érkeztek s így a legnagyobb fenntartással közöljük e hirt.

A török sajtótörvény. A török kamara mai ülésén rendkívül viharos vita fejlődött ki a Levant Herald, valamint a Neologosz és Proodosz című görög lapok elleni intézkedések ügyében. Az opportunisták vezére azon felkiáltásával, hogy szegény és gyalázat a vitát folytatni, izgatott inczidentet provokált. A kamara a kisebbség állandó tiltakozása közben rezolúciót fogadott el, hogy a régi sajtótörvényt alkalmazza. A vita világot vetett az ifju-török párt nagy erejére és az ellenzék gyöngéségére.

Háboru Fezben. Fezben nagy az izgatottság. Alegbefolyásosabb sheriff, Kitani, aki Fezből menekült, a szent háborút hirdeti. Muley Hafid hívei tömegesen pártolnak át a pretendenshez és az európaiakra nézve veszedelmes lett a helyzet.

A bökézi szultán. Konstantinápolyból jelentik, hogy a Yéni Gazette értesülése szerint a szultán egy palotát ajándékozott Achmed Rizának, a kamara elnökének.

A perzsa forradalom. A „Lokalanzeiger“ jelentí Teheránból, hogy a forradalmárok vezérei a sah pártja által meggyilkolt emberek holttesteit a templomból a templom csarnokába vitették. A meggyilkoltak egyikének a testét körülbelül husz golyó furta át. A gyilkosokat még nem tartóztatták le. A lakosság rendkívül izgatott. A forradalmárok elszántan küzdenek tovább is a reakció ellen, melynek minden támadását a legerélyesebben utasítják vissza. Tegnap az összes követek értekezletet tartottak, hogy az európai posta és az idegen alattvalók védelmére szükséges intézkedéseket megbeszéljék. Busirban a forradalmárok hatalmukba kerítették a vámházat. Az egyetlen perzsa hadihajó legénysége a forradalmárhoz ment át. A perzsa öbölben több angol hadihajó czirkál.

A török-bolgár megegyezés. Paprikov külügyminiszter és Szalabasev pénzügyminiszter ma reggel Pétervárra utaztak a török-bolgár megegyezés pénzügyi részének elintézésé végett.

EGYHÁZAK.

(Prohászka püspök konferenciái.) Prohászka Ottokár püspök az idén is, mint minden évben konferenciákat tart. A konferenciák az idén nem az egyetemi, hanem az eskü-téri belvárosi templomban lesznek márczius 29-től április 3-ig, minden est: félhét órakor.

A békerontó Anglia.

— A szerb hadsereg forrong. —

A politikai helyzet döntő fordulat előtt áll. A monarchia megtette észrevételeit Anglia formulájára és Bécsben hóliapra várják a londoni külügyi hivatal válaszát. Ha sikerül megegyezést létrehozni Anglia álláspontja és a monarchia követelései között, akkor a hatalmak rögtön megteszik lépéseiket Belgrádban. A helyzet sulypontja tehát most Londonban van. Az angol kormány ugyanis nem hajlandó Bosznia és Hercegovina annexióját elismerni addig, amíg a szerb kérdést el nem intézik. Anglia álláspontjával azonosítja magát Franciaország is, dacára annak, hogy szövetségese, Oroszország már elismerte az annexiót.

A monarchia legutóbbi válasza az angol formulára, precizizozza Ausztria-Magyarország követeléseinek minimumát a szerb kérdésben. Ha Angliát e mérsékelt követelések sem elégtelenek ki, akkor a monarchia nem bocsátkozik többé tárgyalásokba a hatalmakkal, hanem minden valószínűség szerint hétfőn, vagy legkésőbb kedden elküldi jegyzékét Belgrádba. Ha Szerbia válasza kielégítő lesz, akkor a válság megszűnik, mert a szerb kérdés ezzel a diplomáciai tárgyalások rendes medrébe terelődik és a konfliktus végleges elintézése után Anglia és Franciaország is elismerik az annexió tényét. Természetesen másképen alakulna a helyzet, ha Szerbia Angliának és Franciaországnak akadékoskodásától ismét vérszemét kapna és a monarchia jegyzékére nem adná meg a kielégítő választ. A jelek után itélve azonban alapos kilátás van arra, hogy Szerbia teljesen aláveti magát a monarchia akaratainak. Belgrádból ma ugyanis híre érkezik, hogy állítólag a szerb hadvezetőség elrendelte a tartalékosok szabadságolását. Ha e hír igaz, akkor ez előjele annak, hogy Szerbia már nem gondol háborúra.

Sokkal komolyabb azonban Szerbia belpolitikai helyzete. A szerb hadsereg, amelyben a trónörökösnek rendkívül sok híve van, forrong és féltő, ha György trónörökös nem vonja vissza lemondását, nyílt lázadásban tör ki. A király és a szerb kormány tagjai mindent elkövetnek, hogy György trónörökös rábirják a lemondás visszavonására. Eddig azonban György herceg makacsul ragaszkodik elhatározásához. Növeli a zavart, hogy Sándor herceg vonakodik bátyja örökébe lépni. A Karagyorgyevics dinasztia körülmények között rendkívül kritikus helyzetbe került.

Mai hireink a következők:

Döntés előtt.

Bécsből érkező jelentések szerint a Belgrádban teendő közvetítő lépés dolgában eddig folyt tárgyalás közeledik a döntő perczhez. Mint ismeretes, a tárgyalás a bécsi és londoni külügyi hivatalok közt folyt. Ausztria-Magyarország eddig nem volt abban a helyzetben, hogy

elfogadhatta volna a többször megismételt és megváltoztatott angol javaslatokat. Ennek következtében külügyi hivatalunk végleges, majdnem azt lehetne mondani, utolsó ajánlatot tett a londoni külügyi hivatalnak. Ebben az ajánlatban az osztrák-magyar diplomácia azt az álláspontot foglalta el, hogy Szerbiát energikus és határozott lépéssel lehet csak politikájának megváltoztatására bírni. Az angol kormány tegnap tudatta külügyi hivatalunkkal, hogy végleges választ a bécsi külügyi hivatal javaslatára vasárnap fogja megadni. A holnapi nap tehát elsőrendű kritikus nap lesz a külső politikai helyzetben. Bécsben különben azt hiszik, hogy négy-öt nap múlva Belgrádban át fogják adni az osztrák-magyar jegyzékét és hogy további öt nap múlva megtörténik Szerbia válasza. Belgrádban a jövő hét elejére várják az osztrák-magyar jegyzék átnyújtását. A szerb kormány választ az osztrák-magyar jegyzék tartalmától fogja függővé tenni. Ha a bécsi külügyi hivatal jegyzékében mérsékelt fog tanusítani, akkor kilátás van arra, hogy a szerb kormány a maga részéről mindent el fog követni a normális viszony helyreállítására.

Félhivatalos jelentés a helyzetről.

A „Bud. Tud.“ bécsi illetékes helyen a következőkről értesül:

A helyzet végleges kifejlődésére a legközelebbi napok nagyjelentőségűek lesznek. Angliának Ausztria-Magyarország legutóbbi előterjesztésére adandó válaszát holnapra várják a külügyminisztériumban. Ausztria-Magyarországnak Belgrádban leendő lépése legkésőbb a jövő hét elején kell, hogy megtörténjen. Ha a hatalmak együttes lépése nem történik meg, akkor gróf Forgách hétfőn megkapja utasításait. Ausztria-Magyarországnak határozottan ragaszkodnia kell ahhoz, hogy Szerbia kinyilatkoztassa, hogy politikai és gazdasági kompenzációkat követelő politikájáról, melyet az annexió óta hirdet, véglegesen lemond. Hogy Angolország legujabban nehézségeket okoz, amennyiben kijelenti, hogy az annexiót csak akkor lehet elismerni, ha az osztrák-magyar-szerb viszály elsímitására vonatkozó tárgyalások kielégítő eredményhez vezetnek, azt bizonyítja, hogy a korai optimizmustól órákodni kell. Bár megvan a reménység arra, hogy a legközelebbi napokban a helyzet kedvező értelemben tisztázódik, mégis ajánlatos a dolgok természetes lefolyását nyugalmossal és türelemmel bevárni. A legközelebbi negyvennyolc óra belül a döntés egyik vagy másik irányban alkalmasint megtörténik.

Ambár nem szabad abban kételkedni, hogy Anglia végre e pontban is a főbbi hatalom magatartásához alkalmazkodik, mégis idegenkedést kell keltenie e magatartásnak, mert a fennálló differenciák békés megoldása érdekében folytatott akcióra minden halogatás hátrányos és így a kitűzött célt veszélyeztetné. Minden körülmények között a londoni kabinet igazi szándékával tisztába kell jönni, mielőtt megtörténik a végső döntés a hatalmakkal Belgrádban tervezett közvetítési akciója tekintetében.

Az orosz jegyzék nincs Bécsben

A „Bud. Tud.“-nak jelentik Bécsből: Egy lap tudósítónak az a híre, mely szerint a bécsi külügyminisztériumba tegnap hivatalos közlő érkezett arról, hogy Oroszország elismeri Bosznia és Hercegovina annektálását, a „Budapesti Tudósító“-nak illetékes helyen szerzett

értesülése szerint, egyáltalán nem felel meg a tényeknek.

Anglia a szlávok oltalmazója.

A helyzetről a Magyar Távirati Iroda jól értesült helyen a következő értesítést vette:

Angolország feltűnő állásfoglalása, amely Oroszország helyében mint Szerbia védnöke lépett fel és a ezári kormányt, mint a szlávizmus oltalmazóját bizonyos tekintetben letromfolja, különösen arra vezetendő vissza, hogy Londonban nagyon megorrultak a német befolyásnak Pétervárott tapasztalt túlsúlya miatt. Oroszországnak az annexió dolgában tapasztalt legutóbbi álláspontváltoztatásában ugyanis Németország diadalát látják, amely újból felébresztette a Berlin ellen irányuló régi féltékenységet és gyanakodást. Ha tehát Angolország magatartása miatt a hatalmak együttes lépése elmarad, úgy kénytelenek vagyunk ügyünket a magunk kezébe venni és a helyzetet egyenesen Szerbiával tisztázni. Ezen akció már hétfőn vagy kedden veszi kezdetét követünk, gróf Forgách egyik lépésével. Szerbiával szemben támasztott követelésünk egyebekben nem terjed messzebbre annál a követelésnél, amelyet a hatalmak állítottak volna fel kollektív lépésük alkalmával, amelyet természetesen csakis a mi egyetértésünkkel lehetett volna megtenni. Egyébiránt még igen kérdéses, vajjon Angolország elutasító magatartása a jelenlegi stádiumban képes lesz-e Szerbiában azt a hatást előidézni, hogy az országot továbbra is agresszív magatartásában való kitartásra bírja. A belgrádi kormány tudvalevőleg a hatalmak barátságos biztosításaival és fogadkozásaival az utóbbi időkben felette kellemetlen tapasztalatokat szerzett. Hírlik, hogy a szerb hadügyminiszter holnap rendeletet bocsát ki, amelylyel a normális békelétszámmon felül a taktikájában lévő tartalékos állományt elbocsátja. Ez az intézkedés a leszerelés kezdetét jelenti.

Angol támadás Németország ellen.

Oroszország meghátrálása Angliában nagy visszatetszést szült. Az angol politikai körök Oroszország visszavonulását Németország fenyegető magatartásának tulajdonítják és ezért Londonban nagy az elkeseredés a németek iránt.

A „Times“ mai számában a következő heves támadást intézi Németország ellen:

Ritkán változott meg a helyzet olyan hirtelen és került olyan világításba, mint amilyenbe azt most Németország diplomáciai csínyje helyezte. Bármilyen formába volt is öltöztetve Németország intervenciója, mindezenre a legnagyobb presszió jellegével bírhatott, ha az orosz kormányt arra indította, hogy a Németország által Bosznia és Hercegovinára vonatkozólag kívánt nyilatkozatot tegyegye, anélkül, hogy előbb tanácskozott volna azokkal a hatalmakkal, amelyekkel eddig az egész válság folyamata alatt karöltve járt el. Mielőtt Németország és Ausztria-Magyarország befejezték a szükséges katonai előkészületeket, Oroszországtól olyan nyilatkozatot csikartak ki, amely a tulerő előtt való meghátrálásának a jellegével bír. A német császár személyes intervenciója azt a hirt juttatta eszünkbe, amely szerint Vilmos császár már ezéltöt öt hónappal azt mondotta Schönbrunnban, hogy Ferencz Józsefnek, mint a német hadsereg tábornagjának csak meg kell adnia a parancsot, hogy a német hadsereg elinduljon. Remélhető, hogy ez a helyzet nem jelenti az európai egyensúly tartós megbolygatását, de mindenesetre jelenti azt, hogy Németország ezt az egyensúlyt veszélyezteti azzal, hogy kardját dobta a mérlegbe egy olyan viszálynál, melynél nincs első sorban érdekelve, azért, hogy megmutassa, hogy Németország beleegyezésével büntetlenül lehet szerződéseket megtörni és kis államokat elnyomni, ellenben Németország támogatása nélkül más hatalmak békeszerető diplomáciája tehetlenségre van itélve.

A monarchia nem vár többé.

Bécsi irányadó helyről a „Budapesti Tudósító“ ma este a következő közléseket kapta:

Az angol jegyzék még nincs külügyi hivatalunk birtokában. Mindenesetre készen kell lennünk arra, hogy a nehézségek, amelyek Anglia támaszt, esetleg komoly természetűek. Mi még két napig várunk, mint-hogy Anglia válaszcikkje holnap vagy holnapután érkezhetik ide. Ha az angol kormány válasza nem lesz kielégítő, Ausztria-Magyarország kénytelen lesz önállóan eljárni és a Belgrádban tervezett lépést, amelyet a hatalmak akciójára való tekintettel újra meg újra elhalasztott, megtenni. Ausztria-Magyarország a végső időpontig várakozott és nincs többé abban a helyzetben, hogy még tovább várakozzék. Ki nem elégitó angol válasz természetesen újra bonyodalmakat idézne fel a helyzetben, minthogy a mi felfogásunk szerint az annexió és a szerb kérdés között Anglia részéről tervezett junktim lehetetlen.

Németország mozgósít.

A „Russ“ állítólag azt a hírt kapta, hogy Németország első és második hadtestét mozgósítja. Diplomáciai körökben ennek a hírnak nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert az tűnik ki belőle, hogy Németország bele akarja kergetni a háborúba Ausztria-Magyarországot. Oroszország Ausztria nyugati határán összehívta a második hadtestet.

Német vélemény.

A „Süddeutsche Reichskorrespondenz“ „Tisztulás“ címmel jelenti Berlinből: Oroszország a német diplomácia ösztönzésére Bosznia és Hercegovina annexióját befejezett ténynek elismerő nyilatkozatot tett és kész a Bécsből erre vonatkozólag teendő kérdésre ily értelemben válaszolni. Oroszország magatartásának erről a megváltozásáról az összes kormányok értesítést fognak nyerni. Boszniai kérdés a hatalmak számára többé nem létezik. A márczius 10-iki szerb körjegyzékben a szerb kívánságok és remények képviseletére adott mandátum vissza van utasítva. Ausztria-Magyarországgal együtt egész Európa követeli Szerbiától, hogy eddigi politikáját, amelyben a kárpótlási igények szerepelnek, adja fel. A hatalmak belgrádi lépése kell hogy erre nézve minden kétséget eloszlasson. Ily körülmények között Szerbiára, ha enged, ez nem megalázó, miután ő maga provokálta a hatalmak döntését. Érdekei arra utalják, hogy a jövő ábrándjait elválaszsa a jelen politikájától és keresse sürgős gazdasági szükségletek kielégítésében, amely szükségletek tekintetében Európa nem illetékes és pedig keresse az Ausztria-Magyarországgal való közeledésben és a háboru, valamint a vámháboru elkerülésében.

Fizetett szerb ágensek a magyar parlamentben.

A Neue Freie Presse márczius 25-iki számában a mai Ausztria egyik legtekintélyesebb publicistája, a nagyevü történetirő, dr. Friedjung Henrik Oesterreich-Ungarn und Serbien címen cikket írt, melyben azt igyekszik bizonyítani, hogy az annexió halaszthatatlan szükség volt. Kimutatja, hogy 1903. június 11-ike, vagyis Sándor szerb király és Draga királyné megölése napjától fogva a szerb kormányok mint dolgoztak pénzzel, igaztással, vesztegetéssel, minden lehetséges módon monarchiánk békéje megőrzésére, az összevesztésén, Ausztria és Magyarország déli szlávjainak magukhoz fűzésén s végső célul azon, hogy ideát kitorjón az anarkia s ennek forgatagában Bosznia és Hercegovina Szerbia martalékául essen és magja legyen a királyság körül a mi monarchiánk részeiből alakulandó nagy délszláv birodalomnak. Friedjung adatai szerint a mai szerb király még a júniusi gyilkosság előtt Csenešicsnek, a gyilkosok vezérének kezéhez beesületére való esküvel kötötte le magát, hogy „valamig ő és utódai a szerb trónon ülnek, az összeesküvők s ezek maradékai

nemcsak nem üldöztetnek bírói uton, de inkább az ország legfőbb helyei tartatnak fenn számukra“.

A cikk további részében, mely a mi szempontunkból még szenzációsabb fontosságú, Friedjung azt bizonygatja, hogy Belgrádból dolgoztak a szerb-horvát koalíció megalkotásán, melyet összekötő tagnak tervelték ugy Magyarországnak, mint Boszniának a habsburgi-monarchiától való elszakadása között. Ezek a tervelések a magyar koalíció uralomra jutásával kudarcot vallottak, de a szerb-horvát koalíció magja, a független szerb párt továbbra is állandó összeköttetésben maradt Belgráddal s az így kötött szövetséget a szerb Dél-magyarország és Horvátország befolyásos személyiségeinek juttatott gazdag pénzadományok táplálták. Friedjung tovább folytatva leleplezéseit, előadja, hogy Spalajkovic Miroszláv dr. szerb királyi osztályfőnök több igazgató körutat tett Magyarországon s neki sikerült megszerezni azt a jelentést, melyet 1907. június 4-én terjesztett a szerb külügyminiszter elé. Ebben a részletes jelentésben Spalajkovic beszámol a tárgyalásról, melyet a magyar parlamentnek a szerb-horvát koalícióhoz tartozó egy tagjával folytatott. A megbeszélés ama jelentés tisztázására történt, melyet a szerb főkonzul, Petkovic terjesztett fel a magyar országgyűlés képviselőjének nevében. Spalajkovic bizonykódott, hogy a szerb kormány pontosan állja majd a kötelezettségeket, melyeket vállalt; a régebben megállapított összegeket tovább is fizetik majd. Sajnálkozva és bocsánatkérően tette hozzá, hogy sajnos, Szerbia pénzügyi helyzete nem engedi meg az igénybe vett magasabb szubvenzió megadását. Am a délmagyarországi nemes szerb ezzel nem volt meglegedve s még 50.000 frank pótlékot követelt, majd leszállt 20.000 frankra, míg végre Spalajkovic belement 12.000 frankba. A kiutalt pénzért a „szerb önálló párt“ a sajtóbüroónak a következő hírlapokat adja rendelkezésre: a zágrábi Srbobrant és Srbszka Kolót, a gospijei Srbnit, a mitroviezai Szlobodat s a karlóczai Srbszki Mizaot.

A leleplezésből kijut Supilo Ferencnek is, aki 1907-ben azzal a kimondott indokolással ajánlotta Čirkvenicza-füfödöt Pasics miniszterelnöknek nyaralásra, hogy itt az ő délmagyarországi „politikai barátai“ könnyebben állhat összeköttetésben.

Ha ezek az adatok igazak s ez, dr. Friedjung Henrik szavallhatóságát ismerve, valószínűnek látszik, olyan súlyos kompromittáló adatok merültek föl Supilo és Spalajkovic többi magyarországi „politikai barátai“ ellen, hogy ez az ügy valószínűleg még súlyos konzekvenziákat fog vonni maga után. Mert ez az értesülés azt teszi, hogy idegen hatalmak fizetett kémjei s notórius hazaárulók ülnek a magyar parlamentben.

György herceg lemondása.

György trónörökös által a miniszterelnökhöz intézett levél ügyében hivatalosan eddig semmiféle döntés sem történt. Mielőtt a király dönt, hogy a trónörökös lemondását elfogadja, vagy visszautasítja, az erre vonatkozó aktát jóváhagyás végett azonnal a szkupstina elé terjesztik. Péter király a szkupstinának erre vonatkozólag hozandó határozatát annál bizonyosabban ratifikálni fogja, mert erre vonatkozólag a tárgyalások a király és a kormány közt már folyamatban vannak. Az arra irányuló fáradozásoknak, hogy a trónörökös lemondásának a visszavonására rábírák, eddig semmiféle sikere sem volt. A minden oldalról megindult kapacitálás különben alighanem csak látszólagos és csak az a célja, hogy a trónörökös rehabilitálja, egyébként pedig azt hiszik, hogy a trónörökös elhatározását aligha fogja megsemmisíteni.

A legutóbbi órákban, ugy látszik, olyan dolgok történtek, amelyeknél fogva Péter király és a trónörökös közt a viszony javult. A király tegnap a trónörökössel hosszasan beszélgetett. Az a hír, hogy a király és Pasics azon fáradoznak, hogy a trónörökös lemondása visszavonására bírják, ma az egész szerb sajtót foglalkoztatja. A lapok ebben Szerbia belső békéjére újabb veszedelmet látnak.

Pasicsék a trónörökös mellett.

A szkupstina tegnapi ülése előtt az ó-radikális klub elnöke konferenciát hívott egybe, amelyen Protics pénzügyminiszter is megjelent. A konferencián Pasics miniszter pártvezér megbízásából az elnök kijelentette, hogy Milosavljevics belügyminiszter, Pasics közmunkügyi miniszter és Protics pénzügyminiszter, klubtagok, György trónörökösnek aljas intrikák által előidézett lemondását helytelenítik és a hercegnek a pártban való nagy népszerűségére tekintve, feltétlenül szükségesnek tartják, hogy az ó-radikális klub a szkupstinában teljes egyetértéssel kérje a trónörökös eme lépésének visszavonását. Uzanovic képviselő indítványára a klub elhatározta, hogy György trónörököshöz és a királyhoz küldött-séggel járul, amelyik megbotránkozását fejezi ki ama faktorok eljárása felett, amelyeknek intrikái az országot jelenlegi nehéz helyzetében még inkább a szerencsétlenségbe döntik. A klub kész arra, hogy a szkupstinában Milovanovic külügyminiszter ellen állást foglaljon és fölszólítsa őt arra, hogy vagy kövesse a szkupstina intenczióit a külügyi politika vezetésében, vagy pedig adja be lemondását.

Jovanovic elnök indítványára elhatározták, hogy György trónörökös a szkupstina bizalomnyilvánítása mellett, felkéressék lemondásának visszavonására. A nemzeti védelem központi választmánya a királyhoz intézendő kérvényekből valóságos ostromot szervez. Ezekben azt fogják kérni, hogy a király minden körülmények között igyekezzék a trónörökös lemondás visszavonására rábírní, minthogy különben olyan forrongások várhatók, amelyek könnyen polgárháborúra vezethetnének. Végül meglehetősen fenyegetőleg utalnak arra, hogy az összes pártok teljesen egyetértéssel a trónörökös magatartásával.

György trónörökös hajthatatlan.

Délután öt órakor Péter király minisztertanácsot hívott össze, hogy tudassa a kormány a trónörökös lemondását s megbeszélje minisztereivel a teendőket. Általában azt hiszik, hogy a király jóváhagyja a lemondást és Sándor herceget nevezi ki trónörökössé. Sándor herceg és a trónörökös meghitt emberei azonban még most sem adták föl a reményt, hogy György trónörökös ráveszi lemondásának visszavonására, de ő minden kérésre ezt válaszolja: *Ami mondani valóm volt, megmondtam s amellelt maradok.* Tegnap este Szergejev orosz követ látogatta meg a trónörökösét és tudatta vele, hogy a csári udvar nem helyesli lépését. A trónörökös állítólag nagyon ridegen utasította vissza ezt a tanácsot és azt válaszolta Szergejevnek, hogy Oroszország nem tartotta meg ígéretét, sőt ellenkezőleg a döntő pillanatban cserbenhagyta Szerbiát, tehát nincs joga Szerbia belügyeibe avatkozni, ő pedig nem érzi magát kötelezve, hogy a csár tanácsát megfogadja.

Pánszláv körökben azt hiesztelik, hogy Kolakovic egy osztrák detektív volt s a trónörökös leleplezte, ezért ölte meg. Így akarják szépitgetni a trónörökös bűnét. Ez a mese azonban alig talál hitelre. Komolyan beszélnek, hogy a Karagyorgyevics-dinasztia napjai megvannak számlálva és Mirkó montenegrói herceg kerül a szerb trónra. A „Rjecs“ tudni véli, hogy György trónörökös megmarad elhatározása mellett és az orosz hadsereg szolgálatába fog állani.

Forrongás a szerb tisztikarban.

Belgrádból jelentik, hogy a régóta lapangó dinasztikus válság akut jelleget öltött. A tisztek titkos összejöveteleken tárgyalnak, a nesi helyőrség körében pronunciamentóról beszélnek. Felismerhetővé válnak már azok az erők is, amelyek a trónörökös lemondására reábírták, mely lépés a forradalmat egy lépéssel, ugy lehet, előre vitte. A kormány elvesztette bátorságát és a háboru, vagy béke kérdésében a döntést a szkupstinának akarja átengedni. Ez azonban a katonai erők nyomása alatt áll, mert elhatározása a honvédelmi bizottságtól függ, amelyik biztatja a népet, hogy tüntessen a trónörökös mellett. Sándor herceg intelligens ifju, de híjával van annak az erélynek, melyre a jelenlegi helyzetben szükség

volna. A szkeptika titkos üléséből várják, hogy a helyzetet valamennyire tisztázza. Most Aehrenthal bárón áll, hogy követeléseivel Szerbiával szemben mértéket tartson. Aehrenthal nemlelkűséggel a szerb népet lefegyverezheti, vagy olyan tüzvészt is támaszthat, amely Szerbiát elpusztítaná, anélkül, hogy abból Ausztria-Magyarországnak haszna lenne.

Anglia is engedett. (?)

A francia külügyminisztériumban azt várják, hogy a bécsi külügyi kormány Angolországához és Franciaországához azzal a kéréssel fog fordulni, hogy az orosz kormány példájára ismerjék el az annexiót s mivel e két nagyhatalomnak nincs különösebb oka, hogy intranzigensebbek legyenek Oroszországnál, előrelátható, hogy teljesíteni fogják báró Aehrenthal kérését, de ki fogják kötni, hogy a monarchia jusszon megállapodásra a belgrádi kabinettel a legutolsó szerb jegyzék tárgyában. Az angol lapok Bécsből és Belgrádból táviratokat kaptak, hogy ott sir Edward Grey érdeműl tudják be Oroszországnak azt az állásfoglalását, hogy hajlandó elismerni az annexiót. A bécsi angol nagykövet tegnapelőtt este báró Aehrenthalnál ebédre volt hivatalos s ez alkalommal vele megbeszélte az angol javaslat új szövegezését, mivel a bécsi külügyi kormány több módosítást kívánt, amelyekről az angol nagykövet táviratban tett jelentést kormányának. Az angol külügyi kormány állítólag azzal a feltétellel fogadta el a Bécsben követelt módosításokat az angol formulán, hogy Ausztria-Magyarország Szerbiától nem fog többet kívánni, mint amennyit a formula tartalmaz és az osztrák-magyar monarchia bekegyezik a berlini szerződés 29. cikkének megszüntetésébe. Franciaország nyilván hozzá fog járulni az angol kormány határozatához.

Szerbiát katonai forradalom fenyegeti.

A „Zvono“ ma száma burkoltan ugyan, de elég érthetően izgat amellet, hogy meg kell fosztani a tróntól a Karaagyorgyevics dinasztiát, amely Szerbiát neveltségessé teszi. A többi lap nem vall színt, nehogy magára vonja a királyi család vagy a leendő trónörökös haragját. A múlt éjszaka a belgrádi helyőrség altisztségi gyűlést tartottak és lármásan követelték a háborút. A szónokok azt hangoztatták, hogy a trónörökösnek kell a hadsereg élére állania. Egyáltalán a katonaság között feltűnő mozgalom észlelhető és nem lehetetlen, hogy zendülés fog kitörni. A hadseregben sok híve van a trónörökösnek s olyan áramlat került felszínre, amely szeretné György trónörökös királyi proklamálni. A hadügyminiszter tegnap késő éjszaka kihallgatást kért a királytól és nyíltan megmondta neki, hogy a hadseregben aggodalmas kezd lenni az izgatottság. A király hivatta a trónörökösöt, aki a helyzetnek még most is ura és figyelmeztette, hogy lemondásával veszedelembé dönti a dinasztiát, de a trónörökös hajthatatlan maradt. Ma is kereken megmondta Pasicosnak és Zsifkovicnak, akik szándékának megmásítására akarták rábírní, hogy nem vonja vissza lemondását. Növeli a zavart az a körülmény, hogy Sándor herceg nem hajlandó elfogadni a trónörökösöket. A kormány mindenáron előtérbe akarja tolni a szomszéd monarchiával fennálló konfliktust, hogy a közvélemény figyelmét elterelje a királyi családról.

Török katonai intézkedések.

A török hadsereg hadikészülődései örgróf Pallavicini osztrák-magyar nagykövettel előzetes megállapodásra történtek, aki a nagyvezírt figyelmeztette, hogy a szandzsákban helyőrségen lévő 18 török zászlóalj nem elegendő a szerb bandák inváziójával szemben. A hadügy-

miniszter három gőzhajót bérelt, hogy több ágyúteget küldhessen Szalonikiba és Drinápolyba az ottani helyőrségek megerősítésére. Németországi és ausztriai tőlténygyárakban a kormány nagy megrendeléseket tett.

Anglia akadémikuskodása.

Kizártnak látszik, hogy az osztrák-magyar monarchia diplomáciai akcióját Szerbiával szemben az angol kormány újabb állásfoglalása letérítse eredeti útjáról. Nyilvánvaló a londoni kabinetnek az a törekvése, hogy az annexió kérdését összeköttetésbe hozza a szerb kérdéssel, még pedig azért, mert Angolország tavaly ősszel bizonyos ígéreteket tett Szerbiának. Ha tehát most nem kiméli Szerbia érzékenységét és nem áll szavának, a belgrádi kormány bizonyára emlékeztetné ígéreteire és akkor követett politikájának rugói napfényre kerülnek. A helyzet hamarosan tisztázódní fog s minden attól függ, vajjon a londoni kormány hozzájárul-e azokhoz a módosításokhoz, amelyeket báró Aehrenthal az angol javaslaton tett. Nagy feltűnést kelt diplomáciai körökben az a körülmény, hogy Franciaország nem csatlakozott a pétervári kormány felfogásához és mint Oroszország, nem hajlandó az annexiót feltélenül elismerni, hanem Angolországgal egyetértőleg azt a feltételt szabja, hogy az annexió elismerése előtt az osztrák-magyar monarchia intézze el a szerb kérdést.

Legujabb hireink.

London, márczius 27.

(Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség hírt kapott Belgrádból, hogy György trónörökös valószínűleg visszavonja lemondását.

Berlin, márczius 27.

(Saját tudósítónktól.) A „B. Z.“ am Mit-tag közli pétervári távirat alapján, hogy tegnap Izolszki különkihallgatáson volt a csáránál és ez az audiencia megszilárdította az orosz kormány békepolitikáját.

London, márczius 27.

Londonból jelentik, hogy egy este közzétett jelentés szerint tlapos az a remény, hogy holnap, vagy holnapután kielégítő módon rendezik azokat a kérdéseket, amelyek a hosszadalmas balkán-konfliktus végleges elintézésének útját állták. Az osztrák-magyar, német nagykövetek, valamint az orosz ügyvivő délután megjelentek a külügyi hivatalban s alapos az a remény, hogy a négy hatalom megállapodott a követendő eljárásban.

TÁVIRATOK.

Obstrukció a portugál kamarában.

Lisszabon, márczius 27. A kamara ülését az obstrukció miatt félbe kellett szakítani. A peerek kamarájában Vilhena az ellenzék nevében kijelentette, hogy tekintettel az első kamara szavazatára, az egész ellenzék távol fogja magát tartani a parlamenti munkálatoktól. Campos Henriquez miniszterelnök a többség helyeslése közben kijelentette, hogy minden, ami történt, politikai kérdés, amelynek a pénzügyminiszter cselekvései ürrügyl szolgálnak.

A Nassau-ház trónörökösödése.

Wiesbaden, márczius 27. Gróf Marenberg és a Nassau-ház trónörökösödési porében a törvényszék gróf Marenberget keresetével az 1882. évi családtörvényi határozmányok alapján elutasította és a perköltségek megtérítésére ítélte.

Perzsa forradalom.

Teherán, márczius 27. A menekülteknek a Sah Abdul Azin-szentélyben történt megöletése a török nagykövetségre menekültek körében nagy nyugtalanságot keltett, miután ott sem érzik többé magukat biztonságban. A török ügyvivő azt táviratozta Konstantinápolyba, hogy tartsanak készen csapatokat Teheránba való vonultatásra, ha a követségnek védelemre volna szüksége.

Kautz Gyula meghalt.

Budapest, márczius 27.

Csodálatos időket kellett élnünk a legutóbbi esztendő alatt; legalább is egy teljes századot, az inént lezajlott nagy politikai küzdelmek óta, mert ma, amikor Kautz Gyula után kell az emlékezésnek egy pár méltató szavát lerónunk, megütődve állapítjuk meg magunkban, hogy alig emlékszünk Kautz Gyulára.

Alig emlékszünk reá. Ugy megfélekedtünk róla, hogy a szerkesztőség telepatikusán sensitiv légkörében sem éreztük meg közelgő elmúlását s most szinte idegenszerűen érint a hír, hogy elvégeztetett. Kautz Gyula nincs többé.

Távozása nem lehetett nehéz. Alig három napig volt beteg s ma délután három órakor, küzdelem nélkül, csendesen elszenderült. Hetvenkilencéves volt, birtokában teljes szellemi erőinek. Ugy távozott az életből, hogy egy szemernyivel sem volt gyöngébb tehetségeiben, mint nagy akarásokban és nagy stádiumában. Egy nappal még ágybadálése előtt, viselte diszes tisztségeinek minden kiváltságait. S mégis, amikor a nagy változások nehéz pillanatait élte, a kor, amelyé élete, amelyé munkája volt, megfélekedzett róla, egy pillanatra meg nem állt, verejtékben ázott, forró párnái fölött. Utolsó vívódásait nem virrasztotta a nyilvánosság, utolsó sóhaját nem hallották a volt küzdőtársak, Kautz Gyula, aki egy emberéletet adott a köznek, a nyilvánosságnak, ma délután, minden munkájának befejeztével, meghalt egyedül és kizárólagosan a családjának.

Pedig az a vézna testű, kis öreg ember, aki most olyan közömbös nagy nyugalommal pihen a Kaplony-uteza valamelyik csendes szobájában, nem volt jelentéktelen egyéniség. Neve valamikor s még csak nem is olyan nagyon régen, a politikai tudományosságunk és tekintélynek gyűjtő fogalma volt ebben az országban. És politikai pályaufutásának ugyszólván delelője, a Tisza Kálmán érájának legdiadalmasabb, leghatalmasabb idejére esik, amely pedig éppen nem volt szegény közéleti nagyságok termelésében, amikor tehát kiválni s a nagyságok között is tulsulyra vergődni nem adatott akárkinek.

Kautz Gyula kivált. Mérvadó tekintélylyé lett. Modern politikusknak azonban soha sem tartotta senki; sőt modern tudósnak sem. Egyénisége ugy a közéleti szereplés terén mint a tudományosságban csaknem a szélsőségekig hajló konzervativizmust képviselte mindig s e miatt sokszor volt keserű összeütközése is mind a két mesgyn. Ez az oka annak is, hogy élete alkonyán mindent vissza vettek tőle, amit a múltban adtak neki. Csak a tekintélyét nem vehették el, mert ahoz nem nyulhattak hozzá azok, akik nálánál olyan sokkal kevesebbet tudtak. És ezt a tekintélyét nem is itthon szerezte, hanem a tudományosságban olyan szigoruan osztályozó külföldön, ahol az angol, a német, a francia, szóval a nyugoti kultúra kitünőségei, mint elsórangu nemzetgazdasági szaktekintélyt idézik még ma is. Idehaza csak ezek a külföldi sikerei törtek számára pályát. És ma végre, a halottaságja mellett emlékezve róla, elmondhatjuk, hogy Kautz Gyula, a maga konzervatív tudományosságával, az egész művelt világ tudományosságában az abszolút reális tudományos megbízhatóság tekintélyét vivta ki. Ezért nem is volt itthon népszerű soha.

Pályája röviden ennyi. Györött született 1829-ben. Tanár akart lenni és lett az Osztrák-Magyar Bank főkörmányzója. Ugy élt, mint a munka embere, és ugy halt meg, mint Magyarország főrendje — skartba téve. Sok tudományos könyvet írt, amelyet Német-, Francia- és Angolországban még soká olvasni fognak az emberek, s mi itthon ma, a halála napján, soká gondolkoztunk rajta, hogy ki is volt hát tulajdonképen az a néhai Kautz Gyula?

A halálát megelőző legutóbbi időről is keveset tudunk.

Kautz Gyula hétfőn még részt vett az Akadémia gyűlésén, de már erősen köhögött.

Kedden ágybadólt. Háziórvosa, dr. Schrott ápolta, aki amidőn a beteg állapota válságosra fordult, Kétly professzort hiyta meg konzultációra. A nagybeteg állapotán azonban ez már nem segített s Kautz Gyula ma délután három órára meghalt. Halálos ágyát felesége, leánya s veje, dr. Püspöki Emil, állták körül.

Temetése hétfőn lesz az Akadémiából.

A SZEZÓN.

Senki sem szeretheti az adónak azt a legkegyetlenebb formáját, amelyet annak a társadalomnak nevében rónak ki rá, amelyben nem élünk, amely teljesen idegen hozánk, s amelynek melege soha, csak zsbibasztó, kegyetlen borulata van. Senki sem szeretheti, ha a jótékonyág nevében bármilyen bájos asszonyi mosolylyal s bármilyen rózsás tündérújjal is kotorásznak abban a zsebében, ahol az aprópénzt tartja. A nagyot nem tartja sehol. Szegények vagyunk és nagyon rosszul élünk s amikor lakás-, táplálkozási és szórakozási viszonyaink keresetünkhöz képest még felemás kulturigényeinkkel szemben is oly siralmasak, akkor azok a divattá emelt jótékonyági vásárok, nyilvános gyűjtések, zsebet kiforgató és a jósziveket nyilvános mérlegbe dobó társadalmi mozgalmak csak olyan fölösleges zaklatások, amelyek semmi arányban nincsenek helyzetünkkel. Itt is, mint különben mindig és mindenütt, a szegényember fizeti a legnagyobb adót. Ő vásárolja meg legdrágábban kényszer-szegyenekzését, s cserébe legfőlebb ismét ő káromkodhatik a legezifrábbat kihasznált szegénysége miatt.

Igazságtalan, jogosulatlan és kegyetlen minden ilyen nyilvános adóztatás, bármilyen alkalom és bármilyen szükség pattantotta is ki. Elvégre azért fizetünk tizfelé a jövedelmünk, a lélegzetvevésünk, az álmaink fejében, hogy ebből a nagy nyomorúságokra is flastrom teljék, ne csak csukaszin új ruhára a császár katonáin. Az ember minden gyűjtőivet már az adókönyvével aláírt, s hogy egyre sürűbben keringenek ezek a gyűjtőivek, ez csak azt bizonyítja, hogy az ezerszoldások és a börzefejedelmek adókönyvében a hiba. Tessék abba még egy-két tételt beékelni. Akkor bizonyára futni fogja mindenféle „első segítség”, amelyért most minduntalan s utóljára is megint csak a mi zsebünkbe nyulkálnak.

Egyetlen olyan egyesületünk van, amely sohasem kérhet eleget tőlünk, amelynek működését azon liktető elevenen, sziate pillanatról-pillanatra érezzük, s amely az éhező és nyomorgó osztályok legfájdalmasabb sebet gyógyítja. Gyermeküket menti meg a szebb élet számára.

Minden jobb érzésű embernek kell, hogy melegség szökjön az arcába, arcából a szívébe, ha a Gyermekvédő Liga működésére gondol, pedig távolról sem lehet fogalma mindarról a gondoskodásról, ami itt az elhagyott gyermekek érdekében történik. A mi életünknek, de különösen a főváros életének minden fokán a gyermek a maga tehetetlenségében szinte kívül áll az érzésünkön. Sehol oly kevés szeretet s oly dermesztő közöny gyermek és virág iránt. A férfiak üzletek után szaladgálnak, nálunk egy üzletből megélni nem lehet, a csipkébe járó asszonyok az üzletek után szaladgáló férfiak után. Nálunk egy férfiból csipkében járni nem lehet. A gyerek pedig, hol az apja után, hol

az anyja után. A szegény néposztálynál a nyomor forgat fel minden családi érzést. Pedig épp ezért a gyerekekért a legnagyobb kár és épp ezeket menti a Gyermekvédő Liga. Most, hogy április elsején és másodikkán lesz a napja s az utca kétszer huszonegy órára a gyermekeké lesz, minden embernek le kell rónia kötelességét az iránt a gyermek iránt, akire különben sohasem gondol, de aki épp úgy édes mindnyájunké, mint ahogy miénk az élet szomorúsága, mely meglopja álmainkat, s amelylyel nappal nem merünk szembenézni.

* * *

Az egyetemen megint nagy kavardások, gyűlölködések és ma még felszín alatt tartott forrongások fütik a levegőt. Tanárok, tantermek, és tananyagok differenciálódnak ebben a kavardásban, amiből haszna csak az egyetemen már kívül álló s célzajakra az ifjúságot felhasználó politikai, vagy társadalmi erőknél és tényezőknél lehet, kára pedig egyedül magának az ifjúságnak van. Ez az ifjúság fellábalával már magában a nagy, a kegyetlen életben áll. De a feje még valahol az idealizmus felhőin tul uszik az ürben. Jó lenne annyi súlyt ebbe a fejbe, mely legalább a tekintetét vetitené a földön és különösen a körülötte folyó dolgok lényegére. Hogy belássa, hogy nekik épp ellenkezőleg, nem harcizniok, egymás lelkesedését szétforgácsolniok és tépázniok kellene, hanem összeállniok, összefogniok és a mai politika és a mai társadalmi kérdéseken kívül minél tökéletesebben elkészülniok a jövő küzdelemre. Sokkal fontosabb az, hogy minél előbb levizsgázzanak, s hogy minél jobban felfegyverkezzenek, mint hogy kereszt előtt vizsgálznak-e. És ha elmaradnak, megállnak, vagy csak félszegen állnak meg e küzdelem előtt, akkor majd későn, de annál nagyobb bizonyossággal be fogják látni, hogy az élet soha azt nem kérdezi tőlük, vajjon az Imre-körnek, a Galilei-körnek, vagy a Bethlen-körnek voltak-e harcizos katonái, hanem azt, mivel töltötték el visszahozhatlan idejüket e harcizok között. Az élet a diplomát fogja kérni és mindazt, ami e diploma mögött a fejükben elért, tekintet nélkül arra, hogy hány zsidót, keresztényt, vagy keresztényt faltak fel s azok most milyen rétegekben fekszik meg a gyomrukak.

Miklós Jenő.

A nemzeti kulturáért.

Budapest, márczius 27.

Abban a tespedésben, mely a magyar közéletet jellemzi, jól esik egy olyan fiatal, tevékeny és eredményes munkáju kulturegysületet látni, mint az Uránia Tudományos Egyesület, mely ma tartotta évi rendes közgyűlését. A Szabadegyetemtől kezdve az utolsó kisközségi gazdasági előadásig, a több száz fővárosi és vidéki ismeretterjesztő társaságok, szabad lyceumok, népakadémiák és ipari tanfolyamok összes hallgatósága háromszázötvenzerre ment a mult évben s ezt a kormány több százezer korona költséggel érte el. Ezzel szemben az Uránia Tudományos Egyesület intézményei önmagukban négyszázezer meghaladó hallgatóság számára tartottak több, mint kétezer előadást, összesen ötvennégy vármegyében.

Abban pedig, hogy ez az aránylag fiatal egyesület ilyen nagy eredményeket ért el, főrése van Molnár Viktor kultuszminiszteri államtitkárnak, aki páratlan agilitással és munkakedvvel dolgozott ezeknek a sikereknek az elérésén.

A mai közgyűlésről, melyen a jól végzett köte-

lességteljesítés tudata adta a domináló hangot, tudósításunk a következő:

Az Uránia-Egyesület mai közgyűlése Molnár Viktor államtitkár következő nagyhatású megnyitójával kezdődött:

Molnár Viktor elnök: Ünnepi érzéssel köszöntöm az Uránia Magyar Tudományos Egyesületnek tizedik évi közgyűlését. Nem az ily tizes évfordulók szokásos hangulata kelti bennem ezt a kivétel-ös örömrzést, a lefolyt évek egyetlen kiemelkedő eseményére való megemlékezés az, amely arra vezet, hogy legelőbb is meghatottsággal megemlékezzem róla. Azon a felejthetetlen, ragyogó őszi napon, amikor ő felsége koronás királyunk legkegyelmesebb színe előtt lehullott a lepel boldog emlékü Rudolf királyi érczalakjáról, éreztük mi és érezték mások, hogy egyesületünk az egész nemzet képviselőjében adott nemes és hálás kegyeletének méltó kifejezést abban a szoborban.

Azonban, tisztelt közgyűlés, minden ünnepnek, a legszebbnek is, csak az ad fényt és jogosultságot, ha nem hiányzik mögötte a munkás hétköznapok sok fáradalma. S azért örülhet, ünnepelhet bizvást Egyesületünk, mert a lefolyt tíz év működésére visszapillantva, van oka jogosult megalégedésre. Ha végigtekintünk mindazon eszközökön és intézményeken, amelyek szabad elhatározással szolgálják hazánkban a művelődés ügyét, közöttük, tagadhatatlan, első sorban és első helyen áll a mi Egyesületünk. Számszerű adatokkal megállapítható, hogy a köziskolákon kívül folyó oktatás összes szervei mind terjedelemre, mind hatékonyságra nézve csak tört részét végezik a mi munkánkunk.

Méltó önértékeléssel kutathatják e felöltő sikerünk titkát. Miért hatottunk? Miért terjeszthettük a tudás világosságát oly helyeken is, ahova egyébként alig juthatott fényének valamely vékony sugara. Első sorban azért sikerült munkánk, mert elfoglaltság és pártosság nélkül hirdettük a tudomány és értelmiség szövegét a népnek. Nem szögdöttünk semmiféle előre megállapított iránynak szolgálatába; nem voltunk se reakziósak, mint akik hagyományos balitéletek miatt elzárkóznak az ész és erkölcs minden új szükségletei elől, se pedig radikálisak, mint akik minden hagyománynak vak elítélésével, a legszentebb érzések és nemzeti emlékek feláldozásával vélik csak egyengethetni a haladás szabad útját.

Mi a tőlünk telhető legjobbat adtuk mindenütt és mindenkor. Tudományos életünk elsőrendű munkásai népszerűsítik számunkra saját kutatásuk eredményeit; mi törekszünk ezeket közkeletűvé tenni, hogy közműveltségünk, népünk lelki életének részévé váljanak. De jól ismerve és mérlegelve a városi lakosság és a falusi nép intellektusának különbségét, értelmi szükségletüknek sajátosságát, más-más typut állapítottunk meg számukra. A városokban megindultak, megerősödtek és ma már egyre növekedő hatással működnek az ugynevezett munkásgymnasiumok. Arra vannak hivatva e munkásgymnasiumok, hogy mintegy eszmei középpontjai legyenek egész vidékek közművelődésének, a szó legjobb értelmében gondolt szabad oktatásnak, melyben az élő szó, a megfigyelés és kísérletezés, a könyv és a kép, az értelemképzés minden eszköze egyesült eleven hatékonysággal nyomulhat be a fogékony elmébe.

Azonban távol a műveltség e középpontjaitól, félreeső falvakban és völgyekben, tanyákon és pusztákon is elszéledtünk és tanítunk minden népet. Ahol csak egy-egy ember akad, arravaló, hogy ezélünkért lelkesedjék és működhessek, mi rábizuk eszközeinket, ellátjuk a felolvasás szövegével, a szükséges képekkel és készülékekkel, hogy oktatson szabad értelme és igaz lelke szerint. Mi azt óhajtuk, hogy öntudatos és értelmes, világoesztű és munkáskézü, egészséges és egyseges nemzeti érzésű nép foglalhasson helyet ama sorompók közt, ha elérkezett reá nézve a várt szabadság napja.

Azért szerveztünk mi külön expositurákat városokban és falvakban egyaránt, mindenütt a maga módján. Az Uránia Magyar Tudományos Egyesület ma már nagyszöru hálózata átfogja az egész magyar hazát.

Egyesületünk első vidéki felolvasását 1903 október 4-én tartotta; ezen naptól kezdve a mult év végéig 2884 volt az előadások száma s a felolvasások szövegét 410-150 példányban osztottuk szét. Az utolsó évben 1010 vetítéses előadás volt 311 helyen, a hallgatók száma 169.116 és köztük 26.154 nem magyar ajku; a szétosztott füzetek száma pedig 39.741 volt. A szabad előadások száma nem volt megállapítható.

Az utolsó, 1908. évi adatokat összevetve a megelőző 1907. év adataival, a megállapítható gyarapodás 366 előadás, 46 helység, 53.224 hallgató, köztük 1123 idegenajku; a füzetekből pedig 16.625-tel több osztott szét.

Az összes szabadtanítási intézményeket is (t. i. a szabad egyetemi, szabad lyceumi, vasárnapi munkásképzők és gazdasági felolvasások) tekintve, a hallgatók száma a mult évben körülbelül félmillióra tehető és köztük épp egy harmadának,

t. i. 169 ezernek az Uránia tartott előadást. Az Uránia hallgatóit is beleszámítva, hallgatóink száma 393 ezerre megy.

Mindezen felolvasásait az Uránia Egyesület a központból látta el anyaggal két tisztviselő segítségével.

Előtrünk van valami, ami e rövid multnál dicsőbb, fényesebb és gazdagabb: Egyesületünk jövője, melyen kitartó, lankadatlan buzgalommal, meleg szívvel és hideg tárgyilagossággal, a tudás minden fegyverével dolgozni mindnyájunk erős elhatározása és szent fogadalma. Ebben a reményben, melyet jövőnk iránt táplálunk és hálás szívvel munkatársaink eddigi kitünő sikerű fáradozásaiért, az Uránia M. Tud. Egyesület tizedik közgyűlését megnyitom.

Az elnök nagyhatású megnyitó beszéde, majd Klupáthy Jenő dr. főtitkár és Finály Gábor jelentései után Déri Gyula elnöki titkár, a munkásgimnáziumok vezetője adta elő jelentését. A tervbe vett száz munkásgimnázium közül, amelyekben harmincezer fiatal munkás nyerhet alsófokú középiskolai kiképzést, a közgyűlés napjaink megkezdette működését hetvenegy, szervezés alatt állt további huszonnégy, úgy hogy a jövő évben kilencvenöt munkásgimnázium megnyitása várható és hozzá lehet fogni a második százas ciklus szervezéséhez. Hogy a munkásgimnáziumok alapítása mily nagy szociális szükséglet elégit ki, semmi sem bizonyíthatja világosabban, mint a vidék áldozatkészsége. A megyék, városok, karnálak, ipartársulatok, testületek, pénzüzetek és vállalatok összesen mintegy huszonöt-harmincezer korona évi segélyt biztosítottak számukra, a munkásgimnázium számára könyvtárat állít föl, amely ezévi évenézer koronát szavazott meg. A jubileus közgyűlés ez adatokat örömmel vette tudomásul s az Uránia megteremtőjét, Molnár Viktor elnököt, ki nek érdemeit többten felsorolták, véget érni nem akaró óvázciókban részesítették.

A Hárijánosok.

Boldogult Hári János csak a háboru után szippantott nagyokat a pipájából, a mostani hárijánosok azonban (és ehez a fajtahoz alighanem édesmindnyájan tartozunk) már a háboru előtt rendezik el úgy a frizurájukat, mint ahogy azt Bismarck viselte. Az Abaujból ideszakadt tót, a nyírott bajszu bankifju, a máramarosi oláh, a zupás őrmester, a Kispesten külföldi utazást tett vezérkari főnök: mind nagyszabásu diplomáciai terveket főz; az ebédnél nem azt mondja „azt hiszem, a leves ma kissé sajtalan“, hanem azt: „félek, hogy az Ede (értsd: Sir Edward Gray, a brit birodalom külügyminiszter) újabb zavarokat fog előidézni“.

Nem szabad ezen mosolyogni; mert az a Budapesten magyarul megtanult intelligensebb tót pallér, majdnem olyan jó diplomata, mint akár Aehrenthal ur — abból a szempontból, tudniillik, megtudja-e mondani, lesz-e háboru, vagy nem lesz. Erre a kérdésre határozottan egyik sem tud válaszolni.

Ime például itt van Anglia — vagy Ede! — legújabb intervenciója; a háborut hordja-e az méhében, vagy csak újabb jegyzékváltást? Ki tudná azt biztosan megmondani; talán még a kispesti vezérkari főnök sem!

Valószínűnek látszik, hogy Angliának érdekében van a háboru. Nem a Szerbiával való háboru, hanem olyan háboru, melyben Németország és Oroszország is bele van keverve. A szerb affér igen alkalmas ilyen nagy háboru megindításához. Ebben a háboruban — föltéve, hogy ebben csakugyan részt venne Oroszország és Németország — minden valószínűség szerint a germán erő (a monarchia és Németország) győzne, míg a szlávok ismét visszahúzódni lenne kénytelenek. Angliának pedig valóságos életérdeke, hogy a szlávok, illetőleg Oroszország ne nyomulhasson elő a Balkánon és hogy minél messzebb vettessék Konstantinápolytól.

Angliának az az érdeke, ha már az ő kezében nem lehet a Bosporusz, Oroszország kezében semmi esetre se legyen — mert Oroszország elzárhatná az Egyiptom és India felé vezető utját, de különösen indiai uralmát szorongathatná két oldalról. Ezért kívánhatja Anglia, hogy Oroszország olyan európai háboruba keveredjék, amelyből dadalmasan ki nem kerülhet.

De még egy legyet üthetne Anglia ezzel a csapással. A nagy háboruba ő maga is elegyedhetnék — és minden valószínűség szerint szerződésai és entente-jai értelmében el is kellene elegyednie — s akkor Németország serdülő flottáját a maga kolosszusával agyonverhetné. Angliának rémálmai vannak a német flotta elhatalmasodásáról és egy közeli német betörésről. Igen komoly és nyugodt angol politikusok annak a gondolatnak csinálnak propagandát, hogy most kell a német flottával végezni, mikor még nem nőtt meg és ezzel csirájában elfojthatnák a veszedelmet. Európai háboru igen alkalmasnak látszik e terv végrehajtására.

Ezek a hozzászólások valahogy megmagyarazzák Angliának a békés kibontakozás ellen való fordulását. De természetesen ezek a hozzászólások sem számíthatnak nagyobb hiteltre, mint akármelyik Szvatupluk-irodiák kiszólásai. Manapság, ugyanis, a diplomácia az a tudomány, melyet jól-rosszul gyakorolni lehet, de alaposan megtanulni lehetetlenség.

Tavaszi divat.

Budapest, márczius 27.

Az első enyhébb fuvallat idesodorja Páris felől azokat az óriási dimenziójú bördöndöket, melyeknek mélyéből egyre új és új esodák kerülnek elő. Ntén minden elemi csapástól, függetlenül politikai alakulásoktól, sőt még az anyagi viszonylatoktól is, feltartóztatlanul forognak a divatkerékek küllői s minden mozgás egy-egy új fordulatot, egy-egy új szenzációt jelent. Vagy nem ment-e szenzációszámra a tapadó szoknyák szoborszerű formadomborítása, az idegen hajfűtők halomszámra menő nyílt viselete, a kocsiajtókat kiemelő kalapok széles karimája? Kalap, hajfűtő, szoknya, isten veletek, le a trónról, új bálványok költöznek helyetekbe. A szűk szoknyák simuló kacérságát fodrosan hullámzó váltják fel, a díszes frizurák helyén puritán egyszerűséggel lapul meg a lazán, kibontva, egymás köré fektetett, sima haj s a kalapok — nos, hogy még a logikus logikátlanság is kiszámíthatatlan legyen — azok még nagyobbak, sokkal nagyobbak! Széltömbben, magasságukban folyton nő méretük s a kisebb alakokat szinte elnyomni, eltüntetni látszanak. A kis gomba- és szakajtóformák csak átmeneti stádiumot fognak képezni s hódító utódok a nagy Rembrandt-kalap lesz némi módosítással. A divatosan öltözködő hölgy jobb profilját annyira el kell fednie a lekonyított kalapkarimának, hogy éppen csak a fitos orrnak piciny csúcsa lássék ki. Micsoda komplikációk azonban, ha az orr nem fitos és piciny! Ezt a csalafinta kalapviseletet valami nagyon furfangos francia eszelhette ki a szíve választotta számára, akit az udvariasan balfelől kiserő férfi gyönyörű dekoratív beállításban lát, míg a jobbfelel mellett elhaladó tömeg szemé durva szüru rizzszalmafonalon, madárszárnyakon, szalagcsokordiszteken vagy legjobban esetben egy-egy tömör virágokrétán akad meg.

A ruhák elváltozása legelőször is a jupon régi jogainak újból való sanctificációján kezdődik. A trikók helyét ismét a frufus, lüggő-lengő alsószoknyák foglalják el, amelyeknek anyaga olyan vékony, olyan lágy, hogy az alakot nem erősíti, csak kecsesebbé teszi. Láttam egész áttetsző muszelinből készültet halvány pasztelezinekben, tónusba megfestett dus csipkebetétdiszszel és fodrokkal. Alsó bőségük nem több a két és fél méternél. Készítik

őket batiztból is dus csipkediszszel, foulardokból és mindenféle egyéb vékony szövésű, lágy anyagból.

Az öltözékek színei tarkák és vidámak. Kék, piros, rózsaszín, zöld, ibolyaszín, aranybarna, sárga. Még a szürkének is van valami fénye, csillogása, mely megfosztja komoly tónusától. A kosztümök mind ilyen színes anyagból készülnek s előkelőbb vagy egyszerűbb jellegüket díszítésük és szabásuk határozza meg. A hosszú, redingszerű kabátok hátrészei teljesen himezve vannak, vagy ha simák, úgy az oldalrészeket fedi dus himzés a csipők körül a peplun ránczainak jellegzetességét utánozva. Némielőknek az ujjja van teljesen himezve s a kabát maga teljesen simán hagyva. A hosszú ujjak dominálnak még, azonban mi már elárulhatjuk, hogy az előrehaladottabb szezon ismét meghozza a rövid ujjak divatját. A selyemszövésű kelméknek nagy jövője van, sok szürát, fulárt, kásmirt, selyemszerzet, ottománt, sármört és szatint fognak viselni s azonkívül még mindazokat az áttetsző, leheletszerű anyagokat, melyeknek nüanszait leírni alig lehet.

Gyönyörűek a modellek, melyek a fentemlitett anyagokból készülve az Árvay J. és Tsa divattermeiben láthatók. Mezey ur a cég főnöke, aki a divat studiumát artisztikus felfogással a műipar nivójára emelte, remekül olvasztja egybe a művészt a modernnel. Láttam ott egy sötétkék princzessruhát berakott fodroval s a derekat keletiesesen általcsavaró nagyon különleges színördiszszel. Egy zöld kásmirt peplunzerű kabáttal, melyet szőlőlevél alakú dus közihimzés fed. Egy frézszínű tirtörkosztümet, paszpól és gombdiszszel, mely különösen fiatal lányok számára igen bájos tavaszi viselet. Ehhez hasonló egy világos kék covercoat öltözék, alj és kabát, mely szintén az ifju, rózsás arcok számára készült. Sokkal komolyabb tónusokban van tartva Paquinnek egy modellje. A kelméje zöldesszürke covercoat, a szoknya szabása teljesen új és különleges: egy rézsú futó omló, lágy ránczokban hulló, sima szövétadarab, a csipőkön himzett nyilakkal. A kabátjának díszítését finom gyöngyszínű felvarrások képezik. A délutáni, vagy látogató-ruhák sorából első sorban válik ki egy lila cachemir-amestist ruha, princzess szabásu, halványlila batizt és csipkétől összeállított chemizettel. A toilettet egy hosszú, rágombolható, gyönyörűen sujtásozott és himzett kabát egészíti ki. A legpartabb toilették közé tartozik egy fekete-fehér kozkás natté-selyemruha, szoknya és kabát, fekete duchesse hajtókákkal s ugyanyien pántokkal. A hajtókák teljesen directeoire jellegűek, míg az anyag mintázata inkább angolos. A modellek legkiválóbbja azonban a rocco ruha: a jövő első divataccordja. Ez a ma még teljesen costumszerűen ható utcai toilette van hivatva magának legtágasabb teret hódítani. A ruha maga két darabból áll. Egy sárgás changeant selyemre dolgozott kék princzessruhából, melynek dusan ránczolt alját ugyane selyemből készített rózsarucheok szegélyezik s egy kabátnak nevezett felső ruhadarabból, melyet Watteau bergére képeiről igen jól ismerünk. Ez a felső rész ugyanabból a changeant selyemből készült, mint a ruha bélése s két oldalt bőránccos dudor képezi a szoknyára eső „painer“-t. Disze: rózsaruche, fekete bársony-csokrok és festett email-gombok.

Persze van még ezenkívül, a pettyes és finom rajzu foulardoknak minden színéből készült egyszerűbb és gazdagabb tavaszi ruha, angol generű, azonban pasztelezínű nattétoilette, gaze és selyem-cachemire robe, blouse schawl, rucho és minden, minden amit csak a tavaszi divat oly bőkezűen oszt azoknak, akik az életen keresztül kedvezményes jeggyel utaznak.

Vera-Violetta.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Ujságíró-est az Orfeumban.

Budapest, márczius 27

Szerdán este a Fővárosi Orfeumban meg-
elevenedik a városi Anonymus-szobor és a
kámzsás ember, a toll nagy névtelenje leszáll
készkéről, hogy modern ruhában elvegyüljön
a fővárosi vidám népe közé

A szerdán rendezendő nagy ujságíró mu-
latságnak ez lesz a gerince: Anonymus mulat-
Ez a cím egy pompás revünek, amelyet *Fa-
ragó Jenő* irt meg és amely keretül szolgál
sok pompás előadészámmak, éneknek, táncnak,
sikerkült tréfának. *Herczeg Ferencz* prológja
nyitja meg az estélyt, ezt követi *Hellai Jenő*
mulatságos egyfelvonásosa, majd revüre huzzák
föl a függönyt. Amit elsőrendű és közkedvelt
színészeink és színésznőink produkálni tudnak,
azt mind megkapja a közönség a mi estélyün-
kön, azon a mulatságon, amelyet csupa kipró-
bált ember rendez tömérdek ötlettel és nagy
ambícióval. A produkciók nem sablonosak,
mert az egészen végig vonul valami bohémpaj-
zánosság és minden amit csinálnak intim, talán
azt lehetne mondani, nem közönségnek szánt
üdög, hanem bohémeknek maguk közötti tré-
fálkozása, aminek éppen ezért nagyobb a vará-
za. A publikum, mint egy nagy tábora a bo-
hémeknek, belevonatik olyan szórakozásokba,
amilyenekről novellákban, atelier-tréfákban
vagy bohémhistoriákban olvas. Hogy milyen az
rfajta mulatságnak a varázsa, azt mindenki ta-
pasztalhatta, aki két esztendővel ezelőtt részt
vett a Newyork kávéházban rendezett kabarén,
ahol nemcsak a produkciók sokasága és kivá-
lósága kötötte le az embert, de főként az a ked-
ves pajtási hang, amely az egészen végigvonult
és az a keresetlen jókedv, mely reggelig ural-
kodott.

Nem kellett oda se tanulás, se próba:
Ujházi mester fehér kőtényllyel, piros, kötött
sapkával járt-kelt a vezetése alatt álló kores-
mában s az a kedvesség, amellyel a mester le-
marháza hálás vendégeit, lebilincselte minden-
kit és igen kitünő emberek még ma is büszkén
emlegetik, hogy egy külön marhát kaptak az
„öreg“-től.

A szerdai est ugyanilyen intimnek, de mé-
reteiben nagyobbak, tartalmára gazdagabbnak
ígérkezik. A szereplőit külön felsorolni fölös-
leges, mert elég annyit mondani, hogy: „min-
denki ott lesz“. Az író- és művészvilág jelesei,
a népszerű novellisták, a kedvelt költők, a ko-
moly szociológusok, a jeles humoristák, a zsi-
goru kritikusok, a dédelgetett színészek, mind
nagy jó kedvvel vesznek részt a mulatságon,
amelyen új darabok, tréfák, kuplék özöne
fogja elborítani a közönséget.

Most már csak az utolsó készülődések foly-
nak, mert a program készen áll. A közönség
érdeklődése általános és abból a mohóságból,
amellyel a jegyeket veszik, joggal következtet-
jük, hogy a publikum a legnagyobb bizalommal
van a rendezőség munkája iránt. Ez kétsége-
len, hogy a közönség nem fog csalódni.

A rendezőség gondoskodik mindenkinek
megfelelő elhelyezéséről. A mulatság féltízkor
kezdődik. Személyjegyet 20 koronáért, páholyt
öt személyre 150 koronáért lehet kapni a Bu-
dapesti Ujságírók Egyesületében (VII., Erzsé-
bet-körút 27.) és a Fővárosi Orfeum pénz-
táránál.

Előfizetési felhívás.

Negyvennegyedik évfolyamát fut-
ja meg az „Egyetértés“, a magyar kö-
zönség legkedveltebb, legnagyobb napi-
lapja. Csaknem félszázad éve szolgálja
a magyar kultúra, a magyar nemzeti
eszmények és a magyar függetlenség
ügyét.

Az a hosszú ut, melyet a függet-
lenségi és negyvennyolczas eszmék
törhetetlen kiküzdésében megtett, olva-
sóinak egyre bővülő lelkes tábora s
azok az eredmények, amelyeket elért,
igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő
alatt nemcsak Magyarország önállósá-
gának leglelkesebb előharcosa, hanem
ennek a harcznak legerősebb tényezője
is volt.

Az *Egyetértés* multja egyuttal a
jelen programja és a jövő irány-
elve. Ahogy a multban, úgy a jövő-
ben is pillanatig sem szününk meg
szakadatlanul munkálkodni önálló ál-
lamiságunk kiépítésén, pillanatig sem
pihentünk a nagy negyvennyolczas esz-
mék kivívásában.

Az *Egyetértés* hirszolgálatára első-
rangú, mert úgy a hazai, mint a kül-
földi hírforrásokkal való összekötteté-
sei révén a legközelebbben s a legna-
gyobb változatossággal adja a napi ese-
ményeket. Cikkeinket a legkiválóbb
publicisták írják, rovataink bőveek és
változatosak, közgazdasági, színházi hi-
reink érdekesek és változatosak, szép-
irodalmi közleményeink magas színvo-
nalon állanak.

Az *Egyetértés* mind e kiválóságai
folytán a magyar olvasó-közönség
legkedveltebb lapja s ezt a szeretetet a
jövőben fokozott mértékben fogja kiér-
demelni.

Olvasóink az „*Egyetértés* Vasár-
napja“ című, gyönyörűen kiállított
mellékletet is megkapják vasárnapon-
kint. Nyolcz oldalas, számos repro-
dukecióval tarkított mellékletünkön
előfizetőink megtalálják a hét érdekes-
ségeit, a kül- és belföld nevezetes ese-
ményeit. Kapnak ezenkívül elbeszélése-
ket, karezzolatokat, színházi történeteket.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 „ — „
Félévre	14 „ — „
Egész évre	28 „ — „

Kérjük azokat a tisztelt olvasóin-
kat, akiknek előfizetése lejárt, szives-
kedjenek az előfizetés megújításáról
idejekorán gondoskodni, hogy a lapot
akadálytalanul küldhessük tovább.

Családirtó ácsmester.

— Három kislányát meggyilkolta, —
Budapest, márczius 27.

Párját ritkító borzalmas kegyetlenséggel ir-
totta ki családját Gödöllőn egy részeges, nyomorgó
ácsmester, akit a végtelenségig elkeserített az, hogy az
utolsó időben nem volt keresete s az egész család
azokból a fillérekből tengődött, melyeket az asszony
szorított. Az elkeseredett ember, miután felesége
munkába ment, előbb lerészegedett s azután három
apró kis lányát agyondorongolta. Negyedik gyer-
mekének, a tizenkét éves fiúnak pusztán véletlen
szeszélyből kegyelmezett meg.

Tudósításunk a rémes eseményről a következő:

Gödöllőn, a királyi kastély közelében borzalmas
hármaggyilkosság történt, amelynek tettese *Salkovszky István* ácssegéd. *Salkovszkyék* a közönség
kívül laknak, a vasuti állomás mellett húzódó *Isa-
szeghi-uton*. Alacsony parasztház két szobájában
tengődött a család, amelynek régóta nem volt már
rendes keresete. *Salkovszky* — aki azelőtt ácsmes-
ter volt — egy ideig nem kapott munkát és haszta-
lanul járt Budapesten is, a munkaközvetítő intézet
salétrom-utcai helyiségeiben, nem jutott kenyérhez,
mint egyszerű ácsmunkás sem. Az in ógbe esett ács
nagyon elkeseredett és az ivásban keresett vigaszt.
Az utóbbi időben már csak abból élt, amit a nap-
számba járó felesége vitt haza. *Salkovszky* gyakran
elszedte tőle a krajczárokat s emiatt allandóvá lett
köztük a viszálykodás. Szerdán is sötét arccal
vetődött haza a férj és dühösen mondta az ass-
zonynak:

— Ez így nem megy tovább. Holnap bemész a
kastélyba, hátha ott adódik valami munka. Vigyázz,
mert ha nem lesz, mindnyájan elpusztulunk.

Salkovszky né üres kézzel tért haza, még csak
ígéretet se kapott.

Tegnap reggel egyedül ment el a munkába s
egy falat kenyeret se dobtatott a gyermekei elé.
A férj pálinkát hozatott az utolsó nyolcz krajczár-
ján s miután egyszerre fölhajtotta, készülődött a
sérés munkájára. Egy hosszú henteskést jól kikö-
szörült s azzal berohant a belső szobába, ahol gyá-
nutlanul játszott két leánykája; hat és tiz esztén-
dős apróságok. Legkisebb, két éves leánya az éhségtől
annyira elgyöngült már, hogy nyöszörgve hevert
a földön; a tizenkétéves *Pista* gyerek pedig öltöz-
ködött. Amikor édesapjának a dult arcát meglátta,
nyomban rosszat sejtett és kiugrott az ajtón. Ijed-
ten szölt vissza onnan:

— Édesapám, mék a hittanórára.

Salkovszky odalépett, megragadta a karját, de
aztán gondolhatott valamit és kiengedte a fiút.

— Eredj csak, imádkozzál szépen, édes fiam.
Te már elég nagy fiu vagy, kibirod valahogy.

Nem értette a gyerek, de azért megörült s azt
hitte, hogy nincs baj, mert az apa már régóta nem
beszélt hozzá olyan csöndesen.

Salkovszky aztán még törkölyt kért a szomszéd-
ban és egészen leitta magát. Valószínű, hogy beszé-
mithatatlán állapotban volt, amikor elpusztította
gyermekeit.

Amíg ivott, a gyermekek kimentek az udvarra,
mert nagyon félték az apjuktól. *Salkovszky* a tiz-
éves *Margitot* elküldte a boltba *Szent János-kenyér-
ért*, hogy bizalmat keltsen maga iránt. Boldogan
majszolták a nyalánkságot, amikor a két esztén-
dős *Borbálát* behívta a szobába. A kést — ugylát-
szik — nem találta meg ittas állapotban — egy
mángorló-sulyokkal vágta fejbe a gyermekeket, aki
persze nyomban összesült. Még kettőt sújtott rá
s szétrombolta az egész fejét. Aztán a hat éves
Erzsi került sorra. Ez ijedtében az ágy alá bujt.
Salkovszky a hatalmas doronggal addig csapkodott
az ágy alá, amíg a gyermek jajveszékése meg nera
szünt. Eltörte kezét-lábát s szétlocscsantotta az
agyvelejét.

Nehezebben végzett a tiz éves *Margittal*. A viz-
gálat megállapította, hogy a leány ellenállott s két-
ségbeesett küzdelmet folytatott apjával, akinek ar-
cát megkarmolta. Olyan erővel ütötte ezt a gyer-
mekeket, hogy a sulyok eltört s a nagyobbik darabbal
verte aztán, amíg el nem szállott belőle a lélek.
Szépen fölrajkta aztán a kis holttesteket az ágyra s

loteritette mind a hármát. Véres ruhájában távozott a lakásból, miután a borzalmas dolgát így elvégezte. A kapuban találkozott a feleségével, született *Boncz Borbálával*, aki rögtön sejtette, hogy mi történhetett. Sikoltozni kezdett, mire a férj lelökte a lépcsőről és fojtogatni kezdte. Megölni azonban nem tudta, mert jöttek a szomszédok. Salkovszky elfutott, a nő pedig ideglázba esett s azóta nem lehet vele beszélni.

A szomszédok értesítették a gödöllői csendőrpáncsósok és *Szekeres István* őrsvezető, aki már több nagy bűntényben sikerrel vezette a nyomozást, rövid idő alatt eredményre jutott most is. Utasításai alapján kutatták a tettes nyomát *Ceider Imre* és *Gera Ferenc* csendőrök. Ugyanakkor táviratban értesítették a budapesti főkapitányságot is, hogy Salkovszkyt tartóztassa le, ha Budapestre szállnak. A gyilkos ács Besnyőre ment. Ott ismét pálinkát ivott s aztán kísértelt a besnyői kiserdőbe, ahol egy árokba bujt. A két csendőr rá is akadt és bekisérték a gödöllői községházára. Ott őrizték ma reggelig s közben telegrafáltak a pestvidéki ügyészségnek, ahonnan ma délelőtt kimentek a vizsgálóbíró s a törvényszéki orvosok a szokott kísérettel.

Oriási a fölháborodás Gödöllőn Salkovszky ellen. Amikor Benyőről átkísérték, megtámadták és a csendőröknek nagy erőfeszítésbe került, hogy megakadályozzák az agyonverését. Ma délelőtt, amikor a községházáról átvitték a Kossuth Lajos utcába, a járásbírószághoz, ismét meg akarták lincselni s lo kellett fogni két embert, hogy belé ne döfjék a késüket. A gyilkos a legesekélyebb megbánást sem mutatja. Tegnap éjjel ugyan nem aludt és sirt is, de ma teljesen nyugodt volt már s egykedvűen beszél a tettéről:

— Jól tudom, hogy mit cselekedtem. Így kellett tenni, mert az az utálatos asszony mindig üldözött a szájkodásával és folyton a szememre vetette, hogy a gyermekek mellett, engem is ő tart el. Hát tehetek én róla, ha nincs munka? Kerestem eleget. Most nem kell a kölykökre dolgoznom, élheti a világot. Én is el akartam pusztulni, de sokat ittam, négy deczit egyszerre és elaludtam az árokban. Jó így is, legalább a börtönben nem fogok éhezni.

A kihallgatás után erős őrizet alá fogták, hogy a dühös gödöllőiek hozzá ne férközhessenek, mert állandóan meg akarják lincselni. Holnap délelőtt vizsgál be a pestvidéki ügyészség fogházába.

A három holttestet most boncolják dr. *Schön Gyula* gödöllői orvos segítségével és holnap délután fogják eltemetni az ártatlan kis áldozatokat. Salkovszkynét súlyos betegsége miatt egyelőre ki sem hallgatják.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár Vasárnap, márczius 28. — Róm. kath.: Cs. Fekete vasárnap. — Prot.: Cs. — Gedeon. — Görög-orosz márcz. 16. D. Nagybőjt 5 v. — Zsidó: Niz. 6. — A nap két reggel 5 óra 49 perczkor, nyugszik este 6 óra 22 perczkor. — A hold két d. e. 9 óra 56 perczkor, nyugszik éjjel 1 óra 29 perczkor, első negyedbe lép d. u. 5 óra 49 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.
A Miénk kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—12-ig. Belépődíj 1 kor. — Állandó kiállítás a Könyves Kálmánnál (Nagymező-utca 37—39.) nyitva 9—1 óráig. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9—1-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítása nyitva 9—12-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—12-ig. — A többi múzeum és a nyilvános könyvtárak zárva.

Hétfő, márczius 29. — Róm. kath.: Círil vt. — Prot.: Eörs. — Görög-orosz: márcz. 16. Szabin vt. — Zsidó: Niz. 7. — A nap két reggel 5 óra 47 perczkor, nyugszik este 6 óra 23 perczkor. A hold két d. e. 10 óra 49 perczkor, nyugszik éjjel 2 óra 26 perczkor. A miniszterek nem fogadnak.

— Az „Egyetértés Vasárnapja“. Lapunk heti melléklete ezuttal is bővelkedik az érdekes és aktuális képekben, a bel- és külföld esemé-

nyeinek kitünő reprodukcióiban. Az első lapon adjuk

báró Kornfeld Zsigmondnak, a Magyar Általános Hitelbank elhunyt elnökgazgatójának és

Thanhoffer Lajosnak, a budapesti orvosi egyetem meghalt boncztanprofesszorának arcképét.

Ezt a két képet a sorban követi:

Rifaat pasa török külügyminiszternek pétervári útjáról készült fölvétel és egy fotográfia, amely

VII. Edvard angol király látogatását a Wright-fivéreknél örökíti meg.

Az osztrák-magyar—szerb bonyodalom szereplőiből egész gyűjteményt adunk. Szereplőink lapunkban: királyunk, VII. Edvard angol király, II. Miklós orosz császár, Péter szerb király, gróf Forgách János belgrádi osztrák-magyar követ, Bülow herceg német birodalmi kancellár, báró Aehrenthal, Ausztria-Magyarország külügyminisztere, Izvolszki P. A. orosz külügyminiszter, Milovanovits szerb külügyminiszter és György herceg, Szerbia volt trónörökös.

Négy érdekes képen a szerb fegyverzetéből mutatunk be részleteket, két képünk

a szerb hadikészülődésekből meríti témáját.

Egy képünkön

V. Gusztáv svéd királyt mutatjuk be teniszkosztiumban és

Zubovics Fedort, a világutazó magyar huszárszázadosot, amint szaharai sátra előtt szemlélgeti tevéjét.

A szövegrészben több bel- és külföldi író dolgozatát találja az olvasó.

— A német trónörökös Bukarestben. A Lokalanzeiger arról értesül, hogy a német trónörökös április 20-án Bukarestben jelen lesz a román király 70. születésnapja alkalmából rendezendő ünnepen és ő fogja megvinni a császár szerencsekivánatait.

— **Kossuth Ferencz egészségi állapota.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter állapotában az öröndetes javulás egyre tart. Az a hír, mintha a kereskedelemügyi miniszter már a napnak egy részét ágyon kívül föltené, sajnos még korai, mert a javulás csak lassan halad előre.

— **Kitüntetések.** A király a személye körüli magyar miniszter előterjesztésére lovag Bárdányi Brám Miksa miniszteri tanácsosnak, a szabadalmazott Déli Vaspálya Társaság helyettes vezérigazgatója és magyarországi üzletigazgatójának, a vasút ügy terén szerzett érdemei elismerésül, a Ferencz József-rend közepkeresztjéhez a osillagot, továbbá dr. *Róna Zsigmondnak*, az országos meteorológiai és földmágnességi intézet aligazgatójának, eredményes működése elismerésül, a királyi tanácsosi címet adományozta.

— **Ferdinánd király merénylője.** Eroxew orosz alattvaló, aki néhány hónap előtt merényletet akart elkövetni Ferdinánd király ellen, de rajtavestett és a szófiai katonai börtönbe került, tegnap csel-lájában föbelötte magát.

— **Katonai kitüntetések.** A király a macedóniai reformcsendőrhöz beosztva volt tisztnek különböző rendjelkitüntetések adományozott és pedig Urbanszki alezredesnek, volt úszkúbi katonai adjointnak a III. oszt. vaskorona-rendet, Januzevszki hadnagynak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét és Trunecsek Marschino Parolas és Schmidt kapitányoknak, valamint Kapetanovic, Turic és Urban főhadnagyoknak a katonai érdemkeresztet.

— **Elhunyt egyetemi tanár.** Kolozsvárt dr. Vajda Gyula egyetemi rendes tanár, a piarista-rend kormányának tagja és az országos középiskolai tanárvizsgáló-bizottság elnöke, tegnap este tüdőgyulladásban meghalt. Dr. Vajda Gyula a kolozsvári egyetemen a magyar művelődéstörténelemnek előbb magántanára, 1896 óta pedig rendes tanára volt. Hétfőn temetik az egyetem csarnokából.

— **József főherceg szalonkavadászatán.** Ma délután József főherceg Kisjenőre érkezett vadászatra. A szalonkavadászatot résztvettek Libits udvari tanácsos, Kokas József kir. tanácsos, jószág-felügyelő, Csukay Gyula főszolgabíró, Kirileszku Gyula közjegyző, Vörös Imre és Mayer György. A vadászatot holnap folytatják.

— **Öröm a spanyol királyi családban.** Madridból táviratozzák: *Mária Terézia* infánsnőnek ma reggel negyed három órakor fiugyermeke született. Az új herceget reggel három órakor mutatták be *Ferdinánd* infáns palotájában, ahol jelen volt az anyakirályné, a szenátus és a kamara elnöke, továbbá a külügyminiszter, az igazságügyminiszter, a német nagykövet, a palotafőnök és több más méltóság. Az új herceget a király és a királyné fogja keresztvív alá tartani.

— **A főpapság köréből.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a vallás- és közoktatásügyi magyar miniszter előterjesztésére Révész István pápai kamarás, kecskeméti római katolikus plébánosnak a Szent Miklósról nevezett mislyei címzetes prépostságot, dr. Varázseji Béla újpesti római katolikus plébános, tiszteletbeli szentszéki ülnöknek a Szent Eusztáchról nevezett csuthi címzetes prépostságot, Kolozsváry Mihály tiszteletbeli szentszéki ülnök, kiskunfélegyházi esperes-plébánosnak a keresztelő Szent Jánosról nevezett mende-kkövi címzetes prépostságot, továbbá Andreidesz György poprádi plébánosnak a schidai, másként scheldumi címzetes prépostságot, Kern Gyula Jankusfalvi plébánosnak pedig a boldogságos szűz Máriáról nevezett bóli címzetes apátságot; a király személye körüli magyar miniszter előterjesztésére pedig Várossy Gyula kisteleki római katolikus plébánosnak a közművelődés terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Dr. Wolf Vilmos ünneplése.** Abból az alkalomból, hogy az „Ügyvédek Lapja“ negyedszázadja szolgálja az igazságszolgáltatás és az ügyvédi kar erkölcsi és anyagi érdekeit, ma este fényes lakoma volt a lap alapítója és szerkesztője, dr. Wolf Vilmos tiszteletére a Hungária-szálló különtermében. A kiváló jogász és író ünneplésére nagy és díszes közönség gyűlt egybe, amelynek sorában a bírói, ügyvédi és ügyvédi kar legkiválóbbjai is megjelentek. Günther Antal igazságügyi és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter levélben mentették ki távollmaradásukat. Az ünnepi vacsorán a jubiláló lap szerkesztője *Töry* és *Immling* államtitkárok között foglalt helyet. A harmadik fogás után dr. Wolf Vilmos szíve egész melegével és hálással mondott köszönetet azért a megtiszteltetésért, amely őt a mai estén érte. Élteti a vendéget. A perczekig tartó éljenzéssel fogadott beszéd után dr. *Baracs* Marczel, az ügyvédi kamara ügyésze szellemes felköszöntőben az igazságügyi kormányt éltette. *Immling* Konrad államtitkár az ügyvédi karra és vezetőire emelte poharát. Dr. *Szivák* Imre dr. Wolf Vilmost ünnepelte, aki becsületesen és hátran róttá le kartársai iránti tartozását. Felköszöntőket mondtak: dr. *Nagy* Dezső, *Székelly* Ferenc, dr. *Darvai* Fülöp, *Grecsák* Károly, *Zsembery* Kálmán, *Havass* Károly, *Márkus* Dezső, *Zilahi* Simon és mások. A társaság csak a késő éjjeli órákban oszlott szét.

— **Egy miniszteri tanácsos ünneplése.** Az Állami Tanítók Országos Egyesülete *Kacs Kovics* Mihály közoktatásügyi miniszteri tanácsost tiszteletbeli tagjául választotta meg. A megválasztásról pergamentre irt gyönyörű diplomán értesítette a min. tanácsost, aki a kultuszminisztériumban a lekezesi iskolák ügyosztályának vezetője. Az izlées díszfóirat Bauer Soma tanár műve. A tanítók nagy küldöttsége ma délelőtt Havass Pál elnök vezetésével adta át a diplomát Kacs Kovics miniszteri tanácsosnak, akit Havass elnök szép beszéddel üdvözölt. Kacs Kovics válaszában kijelentette, hogy ő egyike azoknak, akik meg tudják becsülni a tanítóságnak azt a kitüntetését, hogy tagjai sorába iktassa. A küldöttség lelkesen megjelenezte a min. tanácsos választát, aki ezután a küldöttség tagjaival elbeszélgetett.

— **Tolsztoj állapota.** A Berliner Tageblattnak táviratozzák Pétervárról, hogy Tolsztoj állapota ez idő szerint nem kedvezőtlen. Fia azt mondja, hogy az utolsó gyöngeségi rohamok nem adnak okot aggodalomra.

— **Kisiklott tehervonat.** A szegedi állomáson a 743. számú gőrsztrahervonat egy váltónál kisiklott. Egy kocsi felborult s Czeesár János fékező megsebesült. A forgalom öt óra hosszat szünetelt s a vonatok átszállással közlekedtek.

— A király a bécsi lövészversenyen. A király ma megjelent a bécsi lövész-egyesület jubileumi versenyén és egy óránál hosszabb ideig időzött a lövöldében.

— Az alkotmánypart vacsorája. Az országos alkotmánypart legközelebbi pártvacsoráját kedden este 8 órakor tartja a Hungária-szálló fehértermében.

— Az új francia postás-sztrájk veszedelme. Közöltük, hogy Franciaországot megint általános postás-sztrájk fenyegeti. Ha kitör, akkor bizonyára sokkal nehezebben lehet majd megbirkózni vele, mint az első sztrájkjal. Az új mozgalom egy plakát miatt indult meg, melynek felirata ez volt: „Merci.“ Súlyos sértéseket tartalmazott *Symian* államtitkár ellen. A kormány meg akarta büntetni a plakát szerzőit, de a postások kijelentették, hogy szolidarisak s ha egy embernek is bántódása lesz, a sztrájk újra az egész vonalon ki fog törni. Számos helyen összegyűltek a postai alkalmazottak. A szónokok kijelentették, hogy teljes közönnnyel fogadnák, ha a kormány megelégednék azzal, hogy a „Merci“ kezdetű falragasz aláírót szigorú megrovásban részesítse. Az Isère-megyei prefektus kérésére Laurent du Pontba csapatokat küldtek, miután ott a rövid idő óta sztrájkoló cementmunkások a közúti kocsiforgalmat megakadályozni igyekeznek és mindenféle erőszakosságokat követnek el. Az Echo de Paris ugye tudja, hogy a kormány a falragaszok aláírói ellen semminő büntető intézkedést nem tesz. Barthou miniszter már a tegnapi minisztertanácson Briand és Viviani miniszterekkel együtt azt a nézetet vallotta, hogy a kormánynak újabb izgatottságok elkerülése érdekében kötelessége szemet hunyni. A posta és táviró hivatalnokok delegátusai kijelentették Barthou miniszter előtt, hogy az ismert falragaszt még a munka újrafelvételé előtt tartott gyűlésükön határozták el és szövegezték meg. A falragasz tehát a sztrájk befejezése.

— Miss Elkins regényei. Az egyik regényen miss *Elkins*, az amerikai milliomos leány, már túl van. Az abruzzói herceg nőül akarta venni; már az eljegyzés is meg volt. De a házassági terv füstbe ment. Senki sem képzelte, hogy a ragyogó szépségű milliomos leány örök bubánába temetkezik majd azért, mert első szerelmében csalódott. Nem is így történt. Miközben az abruzzói herceg a Himalaja felkutatására irányuló expedícióján van, azalatt Elkins missnek új szerelmi regénye játszódik le. Hir szerint Elkins miss titokban már el is jegyezte *Townsend* tengerészhadnagy, akitől sokat beszéltek abban az időben, mikor Elkins miss az abruzzói hercegnek volt a menyasszonya. Akkor még nagyon hideg volt a viszony közöttük, vagy legalább is így látszott a dolog. Most változás történt. A fiatal milliomos leány anyjával és nagy kísérettel Norfoltra utazott, ahol a Chamberlain-szállóban bérelt lakást. Ugyanott bérelt lakást *Townsend* tengerészhadnagy is. Napról-napra együtt látták Elkinsét a tiszttel, akinek a bajtársai tagadják az eljegyzés megtörténtét, de azért azt hiszik, hogy meglesz a házasság.

— Borzalmas jelenet Rómában. Rómában a Santa Maria Capua Vetereben a napokban izgalmas jelenetek voltak tanuja a városka lakossága. Pasquale Abate gazdag kereskedő háza elé csődítette a városka választópolgárait és különös politikai és vallási eszmékkel telített beszédet mondott nekik a háza erkélyéről. A tömeg csakhamar észrevette, hogy örülten van dolga és azért frenetikus tapssal és helyesléssel fogadta egyes indítványait, hogy ezzel még jobban tüzelje a szerencsétlen embert. A mulatság azonban egyszerre komoly fordulatot vett, amikor a kereskedő mellette álló kis fiát üstökön ragadva és az erkélyen át a levegőben tartva, így szólt a meglepett tömeghez:

— Olaszország és a klerus regenerálása céljából vérek kell folytania és én jó példával akarok előljárni.

Ebben a pillanatban az erkélyre futott a fia anyja és ki akarta ragadni az apja kezéből, ez azonban revolvert rántott elő és az anyára fogta. A golyó szerencsére nem talált. Az anyának ekkor mégis sikerült a fiút kiragadni az apa kezéből,

mire az maga ellen fordította fegyverét és két golyótól találva, haldokolva rogyott össze.

— A trachoma bacillusa. Greef tanár, a berlini egyetemi klinika igazgatója szennyezési felfedezést tett, amennyiben sikerült neki az egyiptomi szembetegség (trachoma) bacillusát megtalálnia. Greef maga a következőképpen nyilatkozik sikeréről:

— Már két év óta foglalkozom asszisztenseimmel együtt a trachoma-bacillus kutatásával és most végre eredménytel járta vizsgálódásaim. Már régebben és többen azt hitték, hogy nyomában vannak a betegséget előidéző bacillusnak, de mindig az ellenkezőjéről voltunk kénytelenek meggyőződni. A trachoma bacillusa átmenet a baktériumok és protozoonok között. Az előbbieknél növényi, az utóbbiak állati testek. Másoktól eltérő, teljesen új setési módszerrel — amelyvel Schandinn és Hoffmann a vérhaj-bacillust felfedezték — a legfinomabb mikroszkóp segítségével volt lehetséges a trachomának apró bacillusait megtalálni. Nevet még nem adtam neki; egyelőre csak trachoma testecskének fogom nevezni. Hogy felfedezésem nem hamis, arról úgy győződtem meg, hogy anthropomorph majmokat oltottam be a bacillusal. Az erkélyi sikerben méltóképpen osztozik velem a kormány, a kultuszminisztérium, amely nagy összeg pénz t bocsátott rendelkezéseimre. Megfigyeléseimből már az is kitűnt, hogy a trachoma csak a kezelés első szakában ragályos, a rendszeres kezelés következtében azonban a bacillusok eltűnnek a szem felületéről és bár a betegre nézve még ezután is fájdalmasak, többé már nem ragályosak. Greef tanár a kormány öhajására az ősz folyamán valószínűleg Egyiptomba utazik tanulmányainak folytatására.

— Szerényi Hugó meghalt. Ma délután hosszabb szenvedés után jobb létre szenderült dr. *Szerényi* Hugó középiskolai tanár, akinek a nevét a természettudományos irodalomban, de kivált a középiskolákban általánosan ismerik. A középiskolákban állattani és ásványtani könyvei vannak használatban, növénytani kézikönyve pedig e nemben magas európai színvonalon áll és külföldön is mintául szolgált. A kiváló tudós halála a főváros tanári körében mély részvétet kelteit. Temetése hétfőn délután négy órakor a Kerepesi-uti temető halottasházából, a gyászistentisztelet pedig kedden délelőtt tíz órakor a Szent Ferenc-rendiek templomában lesz.

— Hazafias ünnep. Nagyszabású és igen szép ifjúsági ünnep folyt le a Szemere-utcai népiskolában. Szabó Dezső igazgató költői gazdaságu beszédben méltatta a márczusi napok jelentőségét. Majd hazafias dalokat adott elő a gyermekcsereg. A „Nemzeti dal“ Lukács Kálmán tanuló szavalt a díszmagyarban. Nagy hatást kelte annak benső és erőteljes előadásával. Szentgály osztálytanító költői szárnyalású ifjúsági beszédet tartott. A hazafias ünnepség a „Szózat“ élenklésével ért véget.

— Szabók harcra. A szabók sztrájkja ügyében holnap, vasárnap három gyűlés is lesz. Az egyiket az ipartestület kebeléből kiküldött tizenkettes bizottság hívta össze az ipartestület helyiségébe, oly célból, hogy megalakítsák a szabó munkaadók szövetségét. A másik gyűlés ugyancsak holnap délelőtt félkilenc órakor a szabóiparosok körének nagytermében lesz, amelyen a kisiparosok a kizárás ügyében teendő további lépéseiket beszélnek meg. A harmadik gyűlést Goreczky Zeigmond iparhatósági megbízott hívta össze békéltetés céljából. Ez a gyűlés holnap délután lesz.

— Felolvasás. A Kálvin-Szövetség látogatott ülést tartott a Protestáns Iparosképző Egyület helyiségében *Gonda* Béla min. tanácsos elnöklete alatt. *Majba* Vilmos bemutatta az egyület helyiségében felállított *tanonczotthon*-t, melyet állandóan 50—60 tanoncz látogat. *Müller* tanár az iparosképző egyesület tevékenységét ismertette ezután. Ez az egyesület az idén ünnepli fennállásának 50-ik évfordulóját s ez alatt az idő alatt több mint 3000 ifjút képzett tovább. Az egyület szépen berendezett helyiségeinek megtekintése után *Maday* Gyula ref. főgimn. tanár tartott előadást a Kálvin-szövetség által megalkotandó ref. tanonczotthonról.

— Felsőszék kereskedő. Zimonyból táviratozzák: *Kossutics* zágrábi vizsgálóbírói rendeltére tegnap itt felsőszék miatt letartóztaták *Vukotics* Branko és *Szlavkóvics* György zimonyi kereskedőket.

— *„Gyermekjogi és szociális kongresszusok“* joga érdekében. A nők választójogi világszövetsége április hó 26-tól május hó 1-ig tartó nemzetközi nőkongresszust rendez a nők választójoga érdekében. Az utolsó évek sok nőkongresszusa között bizonyára kiváló helyet fog elfoglalni ez a kongresszus, amelyet a nők választójogi küzdelmének viharfészkében, Londonban tartanak meg. E kongresszusra legnagyobb méretű előkészületek folynak nemcsak a szövetséghez tartozó tizenhat ország, hanem számos más állam is bejelentette képviselőtét. A gazdag program egyik legérdekesebbi pontja mindazon országok képviselőinek előadásai, amelyekben a nők már gyakorolják a választójogot. E kongresszuson Magyarországot a Feministák Egyesülete képviseli, amelynek több tagja vesz részt a nagyfontosságú tárgyalásokon. Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál a Feministák Egyesülete (V., Mária Valéria-utca 12.)

— Színház az utcán. Kedves ötlete támadt a Gyermekvédő Ligának azzal, hogy a gyermeknapon egész sereg mozgó színpadot vonultat fel. A legkiválóbb művészek fognak közreműködni az utcai előadásokon és nemes versenyre kelnek, hogy ki tud az elhagyott gyermekek javára több fillért gyűjteni. Az artisták különösen nagy ambícióval láttak a munkához és egyetlenegy etablissement művészi gárdája sem vonja ki magát a fellépés alól, ami legjobban bizonyítja, hogy az artisták milyen meleg szeretettel viselkednek a Liga iránt. Nehéz volna egyenként felsorolni a különböző attrakcióit és ezért csak általánosságban említhetjük, hogy száznál több kiváló artista ajánlotta fel szolgálatait. A főrendezést *Ferenczy* Károly vezetésével az artista-egyesület elnöke és al-elnöke, *Werner* és *Gyárfás* intézik. Az egyes színházak és kabarek számos tagja is részt vesz az április 1-én és 2-án tartandó utcai előadásokon.

— A szabadiskola tanrendje. A Társadalomtudományok szabad iskolájának (Károly-körút 14. II. emelet) jövő heti tanrendje a következő: Márczius 30. kedd: 7—8: *Somogyi* Mihály: A vegytan az alkémiaig a rádiumig. 8—9: *Vágó* József: A szociálpolitika legújabb hajtásai. 9—9: *Szabó* Ervin: A kommunista kialtvány olvasása. — Márczius 31., szerda: 6—9: *Szűcs* Adolf: Fizikai alapfogalmak. Április 1., csütörtök: 6—9: *Tarcsai* Lajos: A magyar parlament története. — Április 2., péntek: 9—9: *Pásztor* Mihály: A magyar uzoratóke.

— Öngyilkosság a pályaudvaron. *Harsányi* József nevű tarnovai fakezelő, aki *Grósz* József lippai fakereskedőnek tarnovai fióküzletében volt alkalmazva, tegnap a pankotai vasúti állomáson kilencmilliméteres revolverrel jobb halántékra lökte magát, de nem halt meg. A legutóbbi pénztárvizsgálat alkalmával kitűnt, hogy a reábizott pénz hűtlenül kezelte és több szabálytalanságot követett el; a főnöke azonban nem tett feljelentést ellene, hanem elbocsátotta a szolgálatból és ez keserítette el annyira a megtévedt embert, hogy a halálban keressen menekülést szegyéne elől. Dr. *Abonyi* Henrik bekötözte *Harsányi* sebeit, aki most élet-halál között lebeg.

— A posta új szervezete. *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter királyi jóváhagyással a posta-, táviró- és távbeszélő szolgálatra nézve új szervezetet állapított meg s azt 1909. évi április 1-ével lépteti életbe. Az új szervezetet a Budapesti Közlöny márczius 27-iki száma közli.

— A gyermekekről. A Magyar Gyermektanulmányi Társaság április hó 1-én, csütörtökön este hat órakor a Váci-utcai „új városbába“ közgyűlési termében nyilvános gyermektanulmányi értekezletet tart. Az értekezlet tárgya lesz: A környezet hatása a gyermekekre. Előadó: dr. *Bereud* Miklós egyetemi magántanár, a Fehérkereszt-kórház főorvosa.

— Házasság. *Szigethi* *Barthos* Tivadar ca. és kir. kamarás, miniszteri titkár e napokban tartotta esküvőjét *néhai Szalay* Lajos volt orsz. képviselő, somogyi földhírtokos és neje, szül. benedekelvi *Detrich* *Hermina* leányával *Szalay* Hedával Budapesten. *Frankl* József eljegyezte *Weisz* Ilkát, özv. *Weisz* Jakabné urnó leányát Budapesten.

Somossy Károly április 12-én tartja esküvőjét *Michna* Juliskával a csikszeredai r. kath. templomban. *Bihari* Mór magánhivatalnok eljegyezte *Kunstaedter* Szerénát, *Kunstaedter* Mór VII. ker. választmányi tag leányát.

Bonitzer Alfréd és *Vári* Sárika házassága e hó 28-án, vasárnap délután egy órakor fog egyházilag megáldani a Dohány-utcai izraelita templomban.

— Nászajándékok. Jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár* Kálmán műtörás ékszerterében, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

A tanítók nyugdíjügyének rendezése. Kozma László, a Magyarországi Tanítók Országos Bizottságának elnöke a tanítóegyesületek által nyilvánított óhajátok értelmében már kidolgozta a tanítói nyugdíjügy rendezésére vonatkozó memorandumot.

A gésák erkölse. A gésákról, a japán tea-házak eme bájos virágjáról az európai embernek nincsenek tiszta fogalmai. Így például erkölesteleneknek tartja őket. — legalább európai értelemben — pedig, úgy látszik, ez sem igaz. Mert ugyan mi mást, ha nem az ellenkezőjét lehetne következtetni a következő hirdetésből, amelyet a nagaszakai gésaszövetség tett közzé egy ottani lapban:

Közölni tesszük, hogy Umekicse gésát, aki a nyugati városrészen szokott énekelni, máttól fogva szövetségünkben kizártuk és erkölestelen viselkedése miatt gésa címétől és rangjától is megfosztottuk.

A hirdetést a kiközösített gésának mind a tizenkilenc társnője aláírta. A társulat most már elmondhatja, hogy a számuk tizenkilenc, vagyis — egy híján husz.

Alkohol banánából. Az angol hatóság alatt álló Nyugat-Afrikában most egy szindikátus alakult azzal a czállal, hogy ott a banána gyümölcséből alkoholt gyártson. Mint Afrika legtöbb vidékén, ezen az angol gyarmaton is óriási mennyiségben terem a banána és az érett gyümölcs ott helyszínén ugyyszólván semmibe sem kerül. A társaság azzal kezd működését, hogy az Uganda-vasut végső állomásához közel egy szeszfeldát állít fel, ahol egy ideig egészen ismeretlen új módszer szerint fogják a banánt főzni. A belőle nyert alkohol állítólag igen magas százalékat ér el. Miután pedig a nyersanyaghoz a társaság rendkívül olcsón, sőt ugyyszólván ingyen jut hozzá, rendkívül jövedelmezőnek ígérkezik ez az újfajta szeszgyártás.

Záró gyorsirókurzusok. Az Országos Magyar Gyorsiró Egyesület április elején rendezti a folyó tanévben utolsó tanfolyamait. A június 30-iki záróvizsgáig teljesen elvégezhető itt egy gyorsirási tanfolyam; díjtalanul elsajátítható úgy a gépirás, mint a magyar és német fogalmazás (levelezés), továbbá igénybe vehetik a végzettség az egyesület állásközvetítését. A tanfolyamok helyisége csakis a parlamenti gyorsiróktól vezetett Gabelsberger-szakiskola (IV., Liszt Ferenc-tér 10.). Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger-szakiskola” jelzőket megtévesztés czéljából utánozzák. Vasárnap, a hó 28-án délelőtt tartják a tanfolyamok második előnéző vizsgálatát a parlament helyiségében.

A Duna halottja. A sorokeári Dunaágból tegnap egy nyolcz-tíz évesnek látszó kisleány holttestét fogták ki. Már régóta lehetett a vízben, mert főlöslátnak indult. A halott gyermek kiletét még eddig nem sikerült megállapítani.

Öngyilkos jegyző. Gallovich Sándor tállyai adóügyi jegyző asztmabetege miatt ma fobelötte magát.

Repülőgép-modellek versenye. Az osztrák repülőtechnikai egyesület részéről április 3-án rendezendő repülőgép-modellek versenyre eddig kilenc versenyző 14 bejelentést tett, de még további bejelentések is jelezve vannak. Mindencetre alkalmat fog nyújtani ez a verseny az egyesületi tagoknak arra, hogy a Fahrman-aeroplanokat s a legkülönbözöbbszerű repülőgépeket miniatűrben megismerjék. A modell-verseny élénk érdeklődést keltett az említett egyesület iránt és naponta újabb belépési nyilatkozatok érkeznek az egyesületnek Wien, IV., Wienerstrasse 31. szám alatt levő ügyvezetőségéhez.

Egy dán érdemrend története. Egy kopenhági aranyműves a krisztianiai etnografiai muzeumnak egy híres ó-északi aranykürt hű mását ajándékozta. Az ajándékot elfogadták s a kürt a napokban megérkezett Krisztianába. De épp akkor, mikor a muzeum hivatalnokai kicsomagolták, a norvég külügyminisztériumtól az az utasítás érkezett, hogy a ládat, úgy a mint van, nyomban vissza kell küldeni az ajándékozónak. A dán aranyműves ugyanis Hagerup kopenhági norvég követtel való

beszélgetése alkalmával félre nem érthető módon elárulta, hogy az ajándékért a norvég Olaf-rend lovagkeresztjét várja viszonzásul. Hagerup erről nyomban értesítette a norvég külügyminisztériumot, mely az adományt nyomban visszaküldötte. A jámbor dán aranyműves ugyanis azt hitte, hogy Dániában még mindig Alberti panamista miniszter szelleme élte a kormányt, ki alatt az érdemrendeknek meghatározott árú volt. Különben az illető aranyművest nem utasították vissza különféle ajándékaival, mert mellé a Danebrog-rendjelen kívül a mecklenburgi Wend-korona házi rendje, a görög Megváltó-rend s a francia akadémia tisztai keresztje daziti.

Siketnémák felvétele. A siketnémák kör-mözbányái áll. intézete az 1909—1910. tanévben pályázatot hirdet 15 siketnéma-gyermek felvételére. A növendékekért évente 240 korona ellátási díj fizetendő. Szegény gyermekek szüleinek ezen díj fizetését cingedik. Bányászok és bányakincstárj alkalmazottak gyermekeit a m. kir. bányakincstár által létesített alapítványi helyekre teljesen ingyen veszik fel. Fenti 15 gyermek közül felvesznek még későbbi korban megsiketült gyermekeket is, kik a beszédnek szájról való leolvasását tanulják meg. Felvételért folyamodóknak a felvétel egyéb módozatairól az intézet igazgatósága szívesen nyújt felvilágosítást és a folyamodáshoz szükséges nyomtatványokat díjtalanul küldi meg.

Ebzárlat a Ferencvárosban. A IX. kerület területén egy esetben hatóságilag vesztettség állapítottak meg s ezért a kerület előjárósága május hó 1. napjáig a kerület egész területére ebzárlatot rendelt el. Az ebzárlati intézkedés a kerülettel határos utak, utcák, terek mindkét oldalára kiterjed. Ezen idő alatt valamennyi ebet otthon meglötte kell tartani, az utcákon pedig harapás ellen biztos szájkosárral ellátva pórázon kell vezetni. Az ezen rendelet ellen vétőket 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, vagy pedig megfelelő elzárással büntetik.

Eltűntek. A rendőrségen ma a következők eltűnését jelentették be: Friedlaender Mór 27 éves szerző (lakott Kisdiófa-utca 3b.), Juhai Norbert endrői születésű 14 éves fűszertanonc (Eötvös-utca 24.), Zimmer István 16 éves lakatosinas (Bécsikapu-tér 1.), Kappa Miklós budapesti születésű 12 éves tanuló (Retek-utca 56.) és Károlyi József budapesti születésű 38 éves vasöntőmunkás (Vay Adám-utca 3.).

Betörések. A minap betörték Grösz Jenő hadnagynak a Mária Terézia-laktanyában levő lakásába és több száz koronát érő holmit elloptak. — Tolvajkulesesal felnyitották Hermann Károly magánhivatálnak Dalnok-utca 25. számú lakását, ahonnan száz koronát érő holmit elloptak. — Feltörték Deményi Jakab kereskedő Király-utca 76. számú házában levő szilveterhelyiségét és 1400 koronát érő tíz hordó szilvőrumot vittek el. A betörőket nyomozza a rendőrség.

Tévedés, ha valaki azt mondja, hogy osztrák czég jobb kávét adhat vagy olcsóbban számít, mint Fratelli Deisinger fiumei czég Budapestén a királyi bérpalotában.

Halálozás. Gáll Ferenc kir. kuriai bíró, a kecskeméti kir. törvényszék nyugalmazott elnöke, a Lipótrend lovagkeresztje, a kecskeméti református egyházmegye tanácsbírája, Kecsemét város törvényhatósági bizottsági tagja stb. életének 75-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt Kecskeméten. Az elhunyt, aki-ben, dr. Gáll Endre, a pestvidéki királyi ügyészség vezetője, édesatyját gyászolja, a kecskeméti törvényszék elnöke volt a kir. bíróságok szervezése, vagyis 1872. óta néhány évvel ezelőtt történt nyugalmába vonulásáig s e minőségében szerzett kiváló érdemeiért Kecskeméten általános tisztelésnek és szeretetnek örvendett s királyi kitüntetésben is részesült. Halála igaz és mély részvéttel keletti széles körökben. Temetése ma délután volt Kecskeméten, az egész város intelligenciájának részvétele mellett.

Teschentől jelentik, hogy dr. Haase Tivadar szuperintendens, az urakháza tagja ma meghalt.

Friedrich Antónia, menyházai oki. tanítónő, 25 éves korában elhunyt.

Sziklay Gézané, szül. Gotthard Mária, Sziklay Géza gömöröznői nyugalmazott polgármester felesége rövid szenvedés után 52 éves korában elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végre Rozsnyón.

Ózv. gróf Károlyi Viktorné, szül. báró Orezy Irma palota- és csillagkeresztes hölgy 68 éves korában Nizzában meghalt.

Rüd Anna, Iaróné temetése Pozsonyban nagy részvét mellett ment ma végbe. A közjótékonyág terén nagy tevékenységet fejtett ki s a város közönsége koszorút helyezett a sírra.

Gál Károly vasuttelepi igazgató-tanító meghalt Hatvanban.

Társasutazás Olaszországba. A háborus hírek megszűnése folytán a Menetjegyiroda az ideai olaszországi (Venezia-Firenze-Róma-Nápoly) társasutazást feltétlenül megtartja. Miután már előzetesen gondoskodott elsőrangú szállodai szobák fentartásáról és minden kényelmi intézkedésről, a társasutazás sikere minden tekintetben biztosítva van. Jelentkezések a Központi Menetjegyirodához (Budapest, IV., Vigadó-tér 1.) intézendők. Sürgőnyezim Menetjegyiroda Budapest.

Fővárosi Orfeum. Vasárnap, márczius 28-án, mint rendesen, két előadás lesz, mindkettőben részt vesznek Budapest ezidőszentű szeszácziói, a gésák és a Riegoku-család. A márcziusi egész műsor különben már csak két napig, hétón és kedden látható, mert szerdán, márczius 31-én az Ujságiró-Eest hatalmas műsora bontakozik ki a nagyszínpadon és a külön színpadokon. Az Ujságiró-Eest 20 koronás belépőjegyei előreválthatók a Budapesti Ujságirók Egyesületében (Erzsébet-kört 27. sz.) és a Fővárosi Orfeum nappali pénztáránál.

Royal-Orfeum. A hónap hátralevő estéin már csak néhányszor kerül színre a *Royal-Orfeum*-nak az a fenomenális sikerű márcziusi műsora, amely minden este az utolsó zugig megtölti a nézőteret. Már csak négy estén látható *A nimfa és a faun nása* és a *Rosselli gyönyörű táncprodukciója*. Falrengető kacagások között, vonzóerejük teljességében adják át helyüket a *Pampoulette ches*, a *mutyiszoba* és a *Hálósobalány* című bohózatok az áprilisi újdonságoknak: a *Julesa úgy van*, a *zongoraidomár* s a *Kisz! Kisz! Kisz!* című daraboknak. A *Beregiss* című izgalmas dráma, a hihetetlen népszerűségű *Szanin* és a *Spárga* az áprilisi műsorok is erősségei lesznek, amelyen új számokkal szerepel *Farras Antal*, új karikatúrákat hoz *A hét mór* zija és a legfrissebb szeszáczió *A pesti szeszáczió* is új stíofakkal bővül. Az áprilisi varieté-műsor részére hat *világsheszácziót* szerződötetett az igazgatóság, ezek között a *Kiory-csoportot* is. A *Royal-Orfeum* zuzóft házakat vonzó specialitásai: az aktuális és szatirikus rész pedig meglepetésszámba menő új kuplékkal és zenes jelenésekkel kedveskedik a közönségnek.

Az artistavilág csodái. Szombaton, április 10-én kezd meg. előadásait a *Belletou-cirkusz*, olyan műsorral, melyben az artistavilág csodái egyesülnek. A nagy műsorból csak néhány számot említnék fel. Itt lesz az idomítás csodája, *Webb kapitány* 9 idomított fókája, a jelenlegi legjobb akrobaták, a 6 *Gluseretty* amerikai művészek, a kiváló légtornászcsoport *6 Banward* (2 hölgy, 4 férfi), a bájos *6 Rochets*, Amerika leg-sikkesebb tánczó és éneklő akrobatahölgyei, a hírneves *Lavater Lee*, a páratlan humor angol komédiás, az összes eddigieket felülmuló bohóc és August, *Lee és Tomy*, Európa egyetlen saltomortale-lovarjai, *mr. Fourcaur* és a bájos *mle Manetti*, a 4 *Althoff* (1 ur 3 hölgy) jockey-lovarok és a munkájában páratlan *Serge Sandoff*, az ismert nevű modern gladiátor.

A magyar ásványvíz diadala. Kolozevarról jelentik: Néhány külföldi ásványvízforrás tulajdonosa s ugynevezett mesteseleges ásványvízgyártó érthető okokból történt kezdeményezésére Erdély nagyobb városainak vendéglősei és kereskedői bojkott-mozgalmat indítottak a Magyar Ásványvíz Részvénytársaság ásványvízei ellen azon indoklással, hogy nevezett társaság az eladási árakat aránytalanul felemelte. A nevezett társaság vezető igazgatója most személyesen vett részt a vendéglősök gyűlésén és felvilágosította őket, hogy a vállalat ezéja első sorban a külföldi vizeket a hazai fogyasztási piacról kiszorítani és azután a híres erdélyi vizeknek piacot teremteni a külföldön. A kolozevári és velük egyidejűleg Erdély nagyobb magyar városainak vendéglősei méltányolva a vállalat hazafias intenczióit és tekintve, hogy a források az újabb kezelés folytán jobb vizeket hoznak forgalomba, egy esékely áremelését is ellogadtak, sőt kötelezettséget vállaltak arra vonatkozólag, hogy ezental külföldi ásványvizet többé egyáltalában nem tartanak.

x **Kötött kabátok és figarók** legjobb ajándék Róslernél Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x **Szolgálatot** vélnék teljesíteni, ha felhívjuk t. olvasóink figyelmét Guttermuth János (Baross-tér 23.) mai hirdetésére. E fogspeczialista szájpádlás nélküli fogszorokat a természetes fogaktól meg nem különböztethető módon, 10 évi szavatosság mellett készít.

x **Uj czimbalom.** Magyaróssy Gyula hangszer-gyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. fonalalta az aczészkereszeti czimbalmot s így a czimbalmot a leg-tökéletesebb hangszerek közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld a fentaláló.

x **Az amerikai cipő** részv. társ. tisztelettel értesti a n. é. közönséget, hogy az újonnan beérkezett áruik a megszokott kitünő minősége mellett az idén fokozott szép kivitelben sikerültek és kéri áruházának Budapest, V., Dorottya-u. 6. szives meglétekintését.

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherezeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felze-relt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

MOLL-féle GÖSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csuz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és véd-jegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulhatatlan házissér mindama gyomorbafojknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és véd-jegyével ellátott készítményeket kérni.

Nyilttér.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szeminárium
Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig hármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Értesítés.

Azon t. betegeket, akiknek gyógyítását tavaszra elhalasztottam, ezennel értesítem, hogy tavaszi kurámat most megkezdem. Ezen vérgyógyító kurákat 20 évi orvosi gyakorlatom alatt több ezer betegnél alkalmaztam és eredményeképpen találtam, hogy rendkívül fényes és tartós sikerrel beváltak: görvélykór, köszvény, asthma, idült szív-, gyomor-, máj-, vese-, nehéz idegbajokban (neurasthenia, paralysis, tabes) és némely bőrbetegségben (psoriasis, lupus, eczema). Szélhűdéseket és elmezavar kitörését meg lehet akadályozni. Betegeket fogad rendelőintézetemben (Budapest, V., Váci-körút 18. sz. I. em.) naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Meghívásra fekvő betegeket is látogat a fővárosban és vidéken.

Med. Dr. Kovács Izsó,
a vérgyógyítás megalapítója.

Természetes forró-meleget kénes forrástó

a Thermál szőlőhegyi forrásból, iszapborogatások, kö- és kádfürdők a nagyszállóda földszintjén. Gondospenzió. A téli fürdővadra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai

Szent-Lukácsfürdő igazgatóságához.

Bécsi egészségügyi kiáll. 1906. Állami díj, díszoklevél, aranyérem.

Serravallo

China-Bor vassal.

Kapható a gyógyszerárakban
1/2 liter 2.60 K., 1 liter 4.80 K.
palackokban. 27887

Háboru veszélyére szóló életbiztosításokat azonnali érvényességgel

„GRESHAM” életbiztosító társaság

tartalék alapjai a 240.000.000 koronát meghaladják.) Felvilágosítást és prospectust a társaság igazgatósága (Budapest, V., Ferenc József tér 3-6. saját palotájában), valamint összes képviselői díjmentesen és legkésőbbesen adnak. — Ugyanitt intelligensabb árak fix alkalmazással képviselőikül alkalmaztatnak.

Olvasóinkhoz!

Az „Üstökös” április 1-ével új előfizetést nyit lapjára.

Az „Üstökös” hazánk egyik legjobb élelappja, mert minden héten számtalan színes képen kívül, tárczát, humoros elbeszéléseket és élelcet közöl. Állandó alakjai közéletünést keltenek és e mellett nem tartalmazznak trágár, bántó és bármely tetszetős formába öltöztetett izléstelenéseket.

Minden új előfizető, ki most fizet elő az Üstökösre, ingyen kapja az április hó végén megjelenő

„ÜSTÖKÖS ALBUM”-ot

mely 100 oldalra terjedő díszes kötet lesz érdekes szöveggel

Minden új előfizető megkapja azonnal ingyen a tavalyi bekötött évfolyamot csak a bekötésért számítunk fel 2 koronát és 1909. január 1-től megjelent számokért 1 koronát.

Előfizetési árak:

1/2 évre áprilistól—júliusig	kor. 3.—
3/4 " " októberig	" 6.—
3/4 " " decemberig	" 9.—

Utaltványozim:

„Üstökös” kiadóhivatala
Budapest, V., Váci-körút 72. szám.

Dr. HARMAT GYULA
tüdőbajosok rendelő-intézete

inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. szám.
Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérkópes, tüdőcsusburut kitűnő eredményre gyógyítanak inhalációkkal és szőrumoltásokkal.
Rendel 11—12 és 2—4-ig.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Kaufmann Angelika.

— A Szépművészeti Múzeum kiállítása. —

Budapest, március 27.

A német hellenizmus, amely az irodalomban Goethevel emelkedik a tetőpontjára, Kauffmann Angelikában találta meg a maga festészeti képviselőjét. A klasszikus irányt Winckelmann nemcsak az irodalomban juttatta diadalra, hanem a művészetben is és vitte belé mindkettőbe a „Sturm und Drangperiode” vad, tomboló lármája után a klasszikus nyugalmat, a pogány derűt.

A művészetben ennek az iránynak a gyökerei messzebbre nyulnak vissza, mint az irodalomban. A Goethe, Schiller, Wieland irodalmi klasszicizmusa tulajdonképpen egyetlen embernek a hatása alatt alakul ki, — nem előzik meg természetes alakulások és csak a Winckelmann megmámorosodott görögsége hozza ki azt az irodalmi irányt, amely a németeknél a renaissanceot jelenti. A festészetben a klasszicizmus csirái már a tizenhatodik században jelentkeznek Olaszországban, ahol a seicento néhány mestere már arra törekszik, hogy a természetből ne vegyen át mindent és ne adja vissza a művészetben úgy, amint van, hanem csak a nemes formákat és a nemes vonalakat emelje ki. Ez az antinaturalista irány, amely az ideális nemesség és valami szférákban lógó szépség kedvéért a természetet akarja megkorrigálni, behatol Franciaországba és Hollandiába és a Winckelmann hatása alatt a német festészetben is képviselője akad Kauffmann Angelikában.

Személyes diszpozíciók, mint Goethe, vagy sziklaszilárdan kemény meggyőződés, mint magát Winckelmann, nem vitték a klasszicizmus felé Angelikát. Egyáltalában nem volt a művészetében valami olyan vonás, amely őt a görögök művészetének utánzására kényszerítette volna. Ha Kauffmann Angelika egy századdal később születik, egészen bizonyosan Böcklint követi, vagy ha a környezete olyan, hát impresszionista lesz. Az ő simulékony, lágy egyénisége, az egyedül megállani nem tudó nő ugyszólván keresett valakit mindig, aki hasson rá, aki a befolyásával belevigye valami művészeti irányba és aki dominálja a művészetét. A „jó Angelika” görög volt és görög akart lenni, mert Winckelmann hozta össze a sorsa és mert a Goethe karján nézte meg a Lionardo da Vinci képeit, — de ha Goethevel a „Götz” idejében találkozott volna, hát akkor belőle is kitört volna a romantikus. Mint ahogyan később is minden görögség és minden Winckelmann sem tudta kiölni belőle a romantikust.

De, habár a tehetsége és az egyénisége nem is kényszerítették őt abba az irányba, amelyet követett, ez mégsem hatott rá olyan romboló erővel, mint nem egy kortársára. Míg a hatalmas tehetségű Abens valósággal összetört a magára kényszerített klasszicizmus sulya alatt, addig Kauffmann Angelika hozzá tudott simulni a német-görög irányu festéshez. Sokkal több volt benne a lágyaság, a nőiesség, a finomság, minthogy át tudott volna csapni az erőteljes, friss naturalizmushoz, amiben különben az ő részletező, édeskés technikája is gátolta. Angliáj tartózkodása alatt pedig alkalma volt megismerkedni a naturalizmussal, hiszen két esztendő sem múlt el, hogy Hogarth meghalt, mikor Angelika Londonba ment. Ő azonban angliai tartózkodása alatt is inkább azokat a hatásokat szívta fel, amelyek az ő rokokó-finom puhaságához illettek. Sir Joshua Reynoldstól tanult, de nem attól a Reynoldstól, aki torzképeket csinált Raffaélról, hanem attól, aki törte

magát az után, hogy megközelítse a régieket. Innen van, hogy élete végéig megmaradt Angelika a klasszicizmus mellett és maradt követője annak a Winckelmannnak, akiről Muther találoan mondja, hogy: der grosse Heros dieses antiquarischer Zeitalters.

Az újpogányság természetellenességét és burkolt, sápadt idealizmusát azonban nem tudta átáldozni a művészetével. Ehez nem volt elég erős. Goethe magára tudott erőszakolni egy idegen világot és minden görögsége dacára is képes volt megírni a Tassót, de a pikturában nem voltak akkor Goethe-ék, vagy legalább is a bájos „zart und empfindlich” Angelika nem volt az. A goethei erős naturalizmus hiányzott belőle. Az ő hellenizmusán nem ömlik el fenséges, pogány, derűt életfölgóság, hanem inkább a rokokó érzik ki belőle. Tulásagosan lágy és édeskés, mindenképpel pedig teljesen egyéniség nélkül való. Képtelen volt belevinni valami erőt a fölgögésébe, vagy az ecsetkezelésébe és a legerőteljesebb téma is puhává mállott az ecsetje alatt.

Ezért volt szokás azt mondani, hogy Angelika Kauffmann bizonytalan technikájú, különösen pedig bizonytalan rajzu. Egyik sem áll, sem a rajz, sem a technika bizonytalansága. Puhan s lágy vonalakban, finom, nőies harmóniákkal dolgozik, a képei sokszor olyan benyomást tesznek, mintha odalehelték volna őket a vászonra. Klasszikusan tiszta, nemes formákat adott, habár minden erő nélkül. A technikája pedig nagy volt, igen nagy, — talán éppen ez akadályozta meg őt a fölgölemelkedésben és vitte rá a részletező pepecselésre. A technikáját már Goethe észrevette és azt mondja Angelikáról, hogy „ihr Auge ist sehr gebildet und ihre mechanische Kunstkenntniss gross.” Másutt pedig: Man muss sehen und schaeetzen, was sie macht und nicht das, was sie zuruckklaest.

Ezt a puha, igazán asszonyi egyéniséget látjuk mindabban az anyagban, amit a Szépművészeti Múzeum összegyűjtött arra a kiállításra, amelyet az igazgatóság Angelika halálának századik évfordulója alkalmából rendezett. Kilencz eredeti festmény van együtt, 20 eredeti rézkarcz és vagy 200 egykoru metszet (és fényképreprodukció) a művésznő képei után: tehát eredetiben vagy másolatban előttünk áll Kauffmann Angelika egész munkássága. A festményekből kiemelkednek a portraitek, amelyek közül az egyik a Szépművészeti Múzeum tulajdona. Édeskés a kidolgozása mindegyiknek és vértelenek a színei, de a női test lágyaságát és hajlékonyságát pompásan adják vissza. Sokszor valósággal szentimentális a fölgögása, de azért mindig finomak a képei, és mindig van bennük művészet. A rézkarczai, amelyeket lavírozott technikában csinált az akkori divat szerint, elsöranquak és ha tekintetbe vesszük, hogy milyen rövid ideig foglalkozott ezzel a művészettel Angelika, egyik-másik rézkarczát valóban meg kell csodálnunk. Végtelenül finomak és sokszor mélyek és kifejezők, amit bizony a képeiről nem mondhatunk el. De még itt is hiányzik belőle az az eleven érzék a természet iránt, amely Angelikából édeskés portraistát és gerincztelen mythológiai festőt csinált.

Az eredeti festmények után készült egykoru metszetek gyönyörűek: van köztük pontozott módon készült és mezzotino. Különösen az utóbbiak azok, amelyekben visszatükröződik az eredetiek minden nőiessége és lágyasága. Bámulságos finomságokat hoz ki egyik-másik, — szinte jobban hatnak, mint az eredetiek langyos, erőlen színeikkel.

A kiállítás holnap nyílik meg a nagyközönség számára.

Déri Imre.

(*) Opera. „Carmen” mai előadását érdekessé tette az a körülmény, hogy több heti betegség után Környei ismét megjelent a színpadon. A néhány heti pihenés kétségkívül használt organumának és a közönség is szívesen vette a viszontlátást. Micaela szerepében Bendiner Heddy lépett föl több hónapi távollét után. Ezt a fiatal művésznőt, sajnos, csak ritkán látjuk az Opera színpadán, pedig minden

kellék megvan benne, hogy az ensemblenak hasznára és előnyére legyen. Ritka szépségű, tisztán esengő szopránja betölti teljesen a nézőtér és finom stilizált éneke nagy értéket ad dieztíngvált előadásának. Ma este zajos sikere volt és a közönség szívesen fogadta felléptét. Hiszsiük, hogy *Mészáros* igazgató, akinél jobban senki sem tudja értékelni a talentumokat, a művésznőt ezentúl gyakrabban fogja szerepeltetni. *Szamosi Elza* régi zseniális *Carmen*-je, *Szemere* érezeshangu, jellegzetes *Escamillo*-ja és *Kornai* szimpátikus *Zunigája* érdemeinek említését. A nézőtér teljesen megtelt, ami legjobban bizonyítja, hogy a külföldi művészek vendégfellépte nem ártott azoknak a jó előadókknak, amelyekben csak hazai erők szerepelnek.

(*) **Irodalmi fölolvasás.** Nagyon sok embernek okoz gondot és fejtörést az a kérdés, hogy mit és hogyan olvasson? A jó és silány könyvek óriási tömegéből csak kevesen tudják helyesen kiválogatni a nekik való anyagot. Az olvasóközönségnek ezt a munkáját könnyíti meg az a nagyrészt fölolvasás, amelyet erről a kérdéstről tart a hó 31-én, szerdán, délután öt óraker a „Könyves Kálmán” műintézet helyiségeiben *Diner-Dénes József*, az ismert kiváló író és esztétikus. A fölolvasást az „Irodalmi Szalon” kölesönkönyvtár rendezi, az a fiatal vállalat, amely már fennállásának rövid ideje alatt is teljesen meghódította nemcsak a főváros, hanem az egész ország olvasóközönségét is és beekelődött a főváros irodalmi életébe. Az Irodalmi Szalon kölesönkönyvtár most egymásután rendez érdekesebb érdekesebb népszerű irodalmi és művészeti fölolvasásokat, amelyeknek a bevezetője a könyvtár vezetőjének, *Diner-Dénes József*nek szerdai fölolvasása, amelyen a könyvtár előfizetői díjtalanul vehetnek részt és amely iránt már most is széles körökben nyilvánul meg az érdeklődés.

(*) **Színházaink műsorai.** Az *Operaházban* holnap, vasárnap, *Slezák Leó* cs. és kir. kamaranékes bucsufellépésével „*Otello*”-t adják. A vendégművész e darab czimszerepét még másutt nem játszotta, ezuttal is nálunk önekl először. Hétfőn *Feinhals Frigyes* bajor kir. kamaranékes fellépésével „*Rigoletto*” kerül színre. Kedden *D'Albert* nagyszerű zenedramája „*A hegyek alján*” van műsoron. Szerdán *Feinhals Frigyes* utolsóelőtti fellépésével „*Don Juan*”-t adják. Csütörtökön a „*Troubadour*” előadását ismétlik meg. Pénteken bucsuzik az Operaház közönségétől *Feinhals* „*A nürnbergi mesterdalnokok*” *Hans Sachs*-jában. Szombaton *Leroux* „*A csavargó*”-ját, vasárnap pedig először adják ebben az évadban „*Az afrikai nő*”-t. *Van Dyk*, a Bayreuthban sokat ünnepelet mester a jövő hónapban Párisból Budapestre jövet három estén vendégszerepelni fog. Az első előadás, amelyet az Otthon-kör javára rendeznek, a „*Lohengrin*”-ben, a második estén a „*Trisztán és Izolda*”-ban lép fel; a harmadikra vonatkozólag még nem határoztak véglegesen.

A *Nemzeti Színház* jövőheti műsorának különösen két este ad nagy érdekességet. Az egyik szerdán „*A föld*” előadása lesz, amely alkalommal *Kemecsey Dezső* és *Malonyay Dezső* nagyszerű színműve 24-edszer kerül színre. A második művészi esemény *Sophokles* klasszikus tragédiájának, az „*Ödipus király*”-nak pénteki előadása lesz. Ez az este tulajdonképpen premiere számba megy, mert *Sophokles*nek ez a modern színpadon is lehatóságosabb drámája magyar nyelven csak egyszer, előzőlt 18 évvel került színre az Operaházban, amikor az egész trilogiát színre hozták *Mendelssohn* zenéjével. A pénteki előadás is nagy zenei keretben folyik le *Eduard Membrée* szimfonikus kísérelő zenéjével, melyet a *Comedie Française* számára szerzett s amely csodálatos hűséggel simul *Sophokles* fenséges szövegéhez. A hét többi napjain is a színház legvonzóbb műsordarabjai kerülnek színre, így holnap, vasárnap délután „*A piros bugyellár*” *Blaha Lujzával*, este pedig „*A divat*” *Hétfőn mérsékelt helyárrakkal* „*Az ember tragédiája*” kerül színre, kedden 31. előadását éri meg *Rákosi Viktor* és *Malonyay Dezső* nagyhatású színműve, „*Az elnémult barangok*”.

A *Vigszínház* jövő heti műsorában a legtöbb est ezuttal is *Feydeau Georges* „*Vigyázz a nőre!*” című bohózatának jut; színre kerül holnap, vasárnap, azután hétfőn, szerdán, pénteken és a következő vasárnap. A hét többi estéje közül kedden

80-adszor adják az „*Ördög*”-öt, csütörtökön a „*Király*” kerül színre *Hegedüs Gyulával* a czimszerepben, szombaton pedig a „*Tatárjárás*”-t ismétlik. Holnap, vasárnap délután a „*Király*”-t adják, amelynek ez lesz az első délutáni előadása.

A *Magyar Színház* e héten pénteken, április 2-án ujdonságokat hoz. Ezuttal két darab kerül színre, egy egyfelvonásos és egy háromfelvonásos. Az első *Schnitzler* *Arturnak* legjobb és legköltőibb alkotása, „*A zöld kakadu*”, amelyre *Márkus László* rendező vezetésével hetek óta készül a színháznak csaknem egész személyzete. A másik darab *Charles Marlowe* mulatságos komédiája, „*When Knights were bold*”, amely Londonban és Amerikában két év óta állandóan kedvelt műsordarabja a színházaknak. A darabot *Salgó Ernő* „*Régi jó idők*” czímen fordította magyarra. Az ujdonságok bemutatójáig hétfőn, szerdán *Földes Imre* új nagyszerű színműve, a „*Hivatalnok urak*” kerül színre, kedden *Rostand* költői művének „*A sasfiók*”-nak az előadását ismétlik meg 32-edszer. Csütörtökön *Drégely Gábor* népszerű komédiáját, „*A szerencse fiá*”-t adják, amelynek előadására most készülnek Bécsben is. Vasárnap délután a szokott olcsó árakon előadják *Márkus* új szenirozásában *Shakespeare* „*Hamlet*”-jét. Szombaton délután 3 óraker ifjúsági előadásul rendezik olcsó helyárrakkal „*A császár katonái*” kerül színre.

A *Királyszínházban* az „*Elvált asszony*”, *Fall és León* nagyszerű operettje, amely legközelebb már a 25-ik előadás jubileumát éri el és amelynek zenéjét az összes budapesti kávéházakban játszzák, e hét minden estéjén műsorra van tűzve. Különösen tetszik *Pálmái* „*Hálókocsi* . . .” és „*Árkon át, bokron át* . . .” refrénű száma. *Jana* szerepét holnap *Medgyaszay Vilma* játszza. Vasárnap délután ugyancsak *Fall*-operett kerül színre; megismétlik „*A dollárkirálynő*” előadását, a szokott rendes árakon.

Növendékelőadás a Király-színházban. Szombaton, április 3-án vizsgálati előadás lesz a Király-színház színpadán. *Rákosi Szidi* magán-színésziskolájának növendékei *Offenbach* egyik legszebb operettjében, az „*Orfeusz az alvilágban*” című darabban fogják képességeiket, illetve a haladásukat bemutatni. Erre az előadásra holnaptól kezdve lehet a szokott rendkívül olcsó (koronás) árakon jegyet váltani.

Gyermekszínház. A gyermekvilág legbájosabb énekes és tánczos tündérregije, a „*Hamupipőke*” még egyre oly nagy vonzóerővel bír, hogy az összes jegyek jóval az előadás előtt elkelnak. Az igazgatóság csak a közönség közkívánatát teljesíti, hogy holnap, vasárnapra is kitiizte a „*Hamupipőke*”-t. Jegyek válthatók a szokásos elővételi helyen és a színház helyiségében (VI., Révay-utca 18. szám). Az előadás 4 óraker kezdődik.

(*) **Egy zeneszerző halála.** Madridban *Ruperto Chapi*, Spanyolország legnépszerűbb operette-komponistája, aki legutóbb „*Margarita la Tornara*” czímen operát is írt és az nagy sikerrel került színre, — meghalt. *Chapin*ak egy „*Az unatkozó király*” című zarzuclája (operette) néhány év előtt a Népszínházban nagy sikerrel került színre.

(*) **Az Akadémia ülése.** Az Akadémiának II. osztálya e hó 29-én, hétfőn délután öt óraker ülést tart, melynek tárgya: *Platz Bonifác* I. t.: *Az ősember kritikai méltatása*. (Székfoglaló). Az osztályülést összes ülés követi, melynek tárgyai: 1. *Frölich Izidor* r. t.: *Emlébeszéd Lord Kelvin* k. t. felett. 2. *Kozma Andor* I. t.: *Jelentés a Farkas-Aaskó-pályázatról*. 3. *Folyó ügyek*.

(*) **A régi magyar zene kincsei.** Dr. *Szilágyi Imre* április 5-én, a *Royal-teremben* klasszikus magyar estélyt rendez, melynek keretében *Eötvös Károly* országgyűlési képviselő és *Takáts Mihály* operaházi tag szíves közreműködésével a régi magyar zene kincseit óhajtja bemutatni a közönségnek. A hangversenyre jegyek *Rózsavölgyinél* kaphatók.

(*) **A Színművészeti Akadémia** mai vizsgálóelőadásán *Pailleron*nak „*Az egér*” című darabját adták elő a növendékek. Az amugy is elnyújtott vigjáték előadása roppant lassan és nehézkesen ment. Az első fölvonásnál kitért az unalom a nézőtérén, amely a következőkben csak fokozódott. A női szerepek viselőiről semmi jót nem mondhatunk: *Gombaszögi Frida* a közepesen nem jutott fölül, *Bárdi Gabriella* és *Ambrus Kamilla* pedig énekeltek. Az egyetlen férfiszerep *Siklósi Lajos* játszotta, minden elegancia és ügyesség nélkül. Az ő szögletes, tragikomikusan dadogó marquisját bizony a legjobb akarattal sem lehet elhinni, hogy minden nő belészeret. Erősen kiemelkedett a mai

rossz előadásból *Császár Mariska*. A játéka egyenletes, egyszerű és kedves volt, tudott meleg és hangulatos lenni. Az ő szereplése volt a mai est egyetlen vigasztaló motívuma.

(*) **Fráter Lóránd virágénekei.** Április 4-én, mint már megirtuk, *Fráter Lóránd* tartja dalestéjét a budai Vigadóban. Az érdekes hangversenyen az országos híri művész régi bájos virágénekeket ad elő *Revere Gyula* hárfakiséretével, s azonfelül legujabb és legdallamosabb szerzeményeit is fogja énekelni. A hangversenyen *Földessy Arnold*, a kitiünő gondokaművész is részt vesz. A jegyeket a *Harmóniá*-ban és *Toldy Ferencz* budai könyvkereskedésében tömegesen foglalja le a zenekedvelő közönség.

WIKUS TÁTRA TEJCSOKOLÁDÉ

IRODALOM.

* **Uj Idők.** Az Uj Idők e heti számában befejeződik *Herczeg* nagyszerű színműve, „*A kívándorló*”. *Novellát Bárony István*, *Antal Sándor* és *Lengyel Laura* írtak, verset pedig *Szabolcska Mihály* és *Farkas Imre*. Érdekes cikket találunk még *Sven Hedin*-ről, aki a közel napokban Budapestén fog felolvasást tartani. Apróbb cikkeket, könyvkritikákat, *Mühlbach* humoros fejtéceit, aktuális képek, köztük fényképfelvételek monitorainkról stb. teszük még változatossá a lap gazdag tartalmát. Előfizetési ára 4 korona. Kiadóhivatal VI. Andrassy-ut 10. szám.

* **A „Vasárnapi Ujság”** márczius 28-iki száma elmondja képek kíséretében a *Haynau* által megvesszőzött *Maderspach* *Károlyné* történetét, bemutat képsorozatot a szolnoki Tisza-híd pusztulásáról, az óbudai kikötőben veszteglő monitorokról, belgrádi képeket, a mai mozgalomban főszerepet vivő három szerb miniszter arcképeket, képeket a párisi postások sztrájkjáról stb. *Mikszáth Kálmán* regénye, *Lévay József* és *Haraszthy Lajos* versei, *Szivós Béla* novellája és *Williamson* angolból fordított regénye adják a szám szépirodalmi közleményeit. További közlemények: *színházi cikkek*, *tárcacikkek* a hétről s a rendes heti rovatok: *Irodalom és művészet*, *sakkjáték* stb. A „*Vasárnapi Ujság*” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „*Világkrónika*”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „*Vasárnapi Ujság*” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanígy megrendelhető a „*Képes Néplap*”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félre két korona 40 fillér.

* **Magyar-német-szerb szókönyv.** *Hadi* célokra szolgáló magyar-szerb és német-szerb társalgókönyveket szerkesztett U. A., a 13. tízezerred hadnagya. A 16 kisoktató oldalra terjedő és zsebtárcában hordható füzetecske kimerítőleg tartalmazza mindazokat a beszélgetéseket, melyekre tisztjeinknek, altisztjeinknek és a legénységnek ugy egy esetleges háboru, mint béke idején *Boszniában* és *Szerbiában* feltétlenül szükségük van. A szerb rész fonetikus, magyar, illetve német helyesírással van írva. A benne foglalt kérdések, melyek például a felderítő szolgálatnál szükségesek, ugy vannak feltéve, hogy egy igen, vagy nem szó, egy szám, egy kézmozdulat elég feleletül, tehát a szerb részről jövő válaszok könnyen megérthetők. A hadügyminisztérium részéről is igen észszerűnek véleményezett füzet a könyvkereskedésekben és vasuti állomásokon 60 fillérrért kapható.

Tokaji Bortermelő Társasága Rt. Tokaj

Ajánlja husvétli különlegességnek kiváló minőségű, valódi tokaji mindennapi fogyasztásra is alkalmas asztali, pecsenye és gyógy-célokra alkalmas szamorodni és aszuborait: **Egy 5 kgos postakosár** 3 palack 0.5 literes 1901. évi zamatos szamorodni és 2 palack 0.5 literes 1901. évi 2 putt. aszubor tartaló, mal. bérmentes szállítással **10 kor. 60 fill.** Egy próbálada **20 palack**, 10 palack 0.7 literes 1904. évi szamorodni, 10 palack 0.5 literes 1901. évi 2 putt. aszubor tartalommal **43 korona**, 60 liter kiváló, zamatos 1904. évi szamorodni bor ingyen hordóban **72 korona** a megrendelő vasuti állomásig bérmentes szállítással. **Viszont-eladók árkedvezményben részesülnek.**

Budapesti vezérképviselő: I., Városmajor-u. 7., Telefon 157-62.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert elsőrangú uri szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többszöri próbával.

prima munka. Prima utcai öltönyt 30

Atmoneti kabátot) 35 frtért
angol kelméből)
Felöltöt . . . . .) 30 „
Smoking-öltönyt) 35 „
selyem beléssel)
prima munka. Prima utcai öltönyt 30 „

IV., BELVAROS,
Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellett,
Telefon 116-98

FŐVÁROS.

(A Batthyány-örökméces. A székesfőváros Batthyány Lajos gróf, Magyarország vértanu miniszterelnöke emlékére örökméceset állított azon a helyen, ahol most hatvan éve Batthyányt kivégezték. Az emlékmű próbamintáját a Szabadság-tér, a Hold-uteza és a Báthory-uteza egybeszőgellésénél tegnap állították fel. Az emlékmű erőteljes talapzaton emelkedő piramis-épitmény, melynek tetején templomszerű alkotmány van, ahol az örökméces fog égni. A talapzat négy sarkán négy, lapellel letakart alak áll, a nemzet gyászának jelképeül. A talapzatot övező magyar fegyvermotívumokat ábrázoló friezen tizenkét méces van, az aradi vértanuk emlékére. A pályanyertes emlékmű tervezője, Pogány Móricz műépítész ma mutatta be a mintát a székesfőváros tanácsának és a képzőművészeti bizottságnak. A szemlélnél megjelentek *Bárczy István* polgármester, *Vaszhilivits János* alpolgármester, *Festelich Géza* gróf tanácsnok, *Heuffel Adolf* középítési igazgató, *Thék Endre*, *Hauszmann Alajos* és több bizottsági tag. A szakértők a mintát sikerült művészi alkotásnak ítélték és végleges kivételre a megbízást megadták. Az emlékművet természetesen *Pogány* műépítész fogja építeni, míg a négy szoboralakot *Ligeti Miklós* fogja elkészíteni. Az emlékmű építéséhez nyomban hozzáfognak. Az ünnepi felavatást ez évi október 6-ikára, a vértanuk emléknapijára tűzték ki.

(A ferenczvárosi plébánia ideiglenes vezetője. A főváros tanácsa tudomásul vette, hogy a ferenczvárosi plébánia vezetésével az egyházi hatóság Fertői Richárd káplánt bízta meg és hogy neki a plébánia vagyonát átadta.

(A lakáskérdés. Legutóbbi számunkban ismertettük dr. *Bárczy István* polgármester lakás-épitési programját, amelynek terjedelme indokolása ma jelent meg. A nagyszabású munka ma került a tanács elé, amely beható tárgyalás alá vette az épitési programot. A pénzügyi bizottság hótfőn, a törvényhatósági bizottság pedig pénteken rendkívüli közgyűlésben foglalkozik ezzel a nagyfontosságú kérdéssel, amelynek sürgős megoldását a főváros lakossága már régóta várja.

(A hordárok állomáshelyeinek új beosztása. A főváros közgyűlése tudvalevőleg a múlt évben a hordárok számát 1100-ról 800-ra szállította le, hogy ezáltal rászökjön a megélhetést lehetővé tegye és hogy őket keresetükben támogassa. Részint ennek következtében, részint pedig az időközben beállott változások folytán felmerült annak a szüksége, hogy a hordárok állomáshelyeinek számát is újból megállapítsák és a hordárokat azokra a helyekre újból beosztják. A főváros tanácsa tegnapi ülésében, a főkapitány, valamint a hordárok ipartársulata véleményének meghallgatása után intézkedett ez ügyben és a hordárállomások számát 455-ről 334-re szállította le és foganatosította az új beosztást.

(Uj állások a főváros iskoláinál. A főváros közoktatási bizottsága tudvalevően elhatározta, hogy a főváros iskoláihoz a következő új állások szervezését javasolja: a felső kereskedelmi iskoláknál egy igazgatói állást, a polgári iskoláknál 31 tanítói és tanítónői és végül az elemi iskoláknál 80 tanítói és tanítónői állást. A tanács legutóbbi ülésén a bizottság előterjesztéséhez hozzájárult és kiadta a pénzügyi bizottságnak, amely hótfőn tartandó ülésén fog a pénzbeli fedezet kérdésével foglalkozni.

Forman
nátha ellen

Hatása meglepő! - Szelencze ára 40 fillér.

Maláta tápsör különlegesség Hercules-sör

Mosch B. képv. Budapest, Király-u. 99. Árj. ingyen.

EGYESÜLETEK.

(Egy árvaegylet jubileuma. A Protestáns Országos Árvaegyletnek nevezetes esztendeje lesz az idén. 1859-ben, tehát 50 évvel ezelőtt alakult meg az a virágzó egyesület, amely a két protestáns egyháznak közös alkotása és egyesült erővel fenntartott virágzó intézménye. Az Árvaegylet választmánya már most készül a jubiláris ünnepélyre. Február 23-án és márczius 15-én dr. *Kovácsy Sándor* elnöklete alatt tartott ülésében az ünnepélyrendező bizottság javaslatára főbb vonásaiban megállapította az ünnepély programját. Lesz hálaadó istentisztelet a Deák-téri templomban, ünnepi közgyűlés a meghívandó hatóságok és testületek részvételével a Deák-téri evang. díszteremben és intézeti ünnepség az árvaházban. A választmány ezután is felhívja a volt árvaházi növendékeket, hogy az ünnepségre jöjjenek el s tudassák ezimüket az árvaházi igazgatóval, *Brocskó Lajos*-sal (Budapest, VII., Szegényház-tér 1.), aki már 35 éve szolgálja az Árvaház ügyét s maga is az Árvaház növendéke volt.

(A munkások nyugdíjgyűlésének haladása. A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűlésének központi választmánya *Kölber Alajos* kocsigyáros elnöklésével most tartotta rendes havi ülését. A betervezett jelentések mind az egylet tanulmányos haladásáról és erősödéséről tanuskodnak. Az ez év első három hónapjában belépett nyolcezeröttszáz új taggal a rendes fizető tagok száma a *nyolcezeröttszáz* elért. Az egylet áldásos hivatására legszebb bizonyíték az, hogy 1903 óta eddig ötszáz rokkant munkást, iparost, kereskedőt, tisztviselőt lát el heti 8,40-től 12 korona 92 fillérig terjedő állandó nyugdíjsegéllyel és 130 árvának ad neveltetési járulékot.

(A Galilei-Kör márcziusi ünnepélye e hó 28-án, vasárnap d. e. 11 órakor lesz a Pesti Lloyd nagytermében. Az ünnepi beszédet dr. *Jászi Oszkár* mondja a hazafiságról és nemzetköziségről. Közreműködnek a fővárosi művészvilág kitűnőségei közül: *G. Kertész Ella*, *T. Halmi Margit*, *Balassa Jenő*, *Góth Sándor*, *Huszár Károly* és *Törzs Jenő*. Az ünnepre való belépésre műsor jogosít, amely a kör helyiségében (IV., Károly-körút 14.) az „Euterpe” és „Harmónia” zeneműkereskedésben és *Deutsch Zsigmond* és *Társánál* (V., Dorottya-uteza 9.) kapható 2 koronáért. Ugyanazok 28-án este, a Galilei-Kör helyiségében (IV., Károly-körút 14. II.) fél 7 órakor dr. *Detre László* egyet. m. tanár „A szervezet automatizmusa” címen előadást tart. Vendégeket szívesen lát a kör elnöksége.

(A Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyűlésének igazgatósága Székács Antal elnöklésével ülést tartott, amelyen tudomást vett az 1908. évi zárszámadásról. E zárszámadás az egyesület újabb jelentékeny fellendüléséről, anyagi erőinek fokozott arányu gyarapodásáról tesz bizonyosságot.

(Kisdednevelők gyűlése. A Kisdednevelők Országos Egyesületének budapesti övköre ma délelőtt fél 10 órakor tartotta tisztújító közgyűlését a dohány-utezai községi kisdedóvodában. A megéjtett választások alapján az új tisztikar a következőkben alakult: Elnök: *Halász Sarolta*, alelnökök: öv. *Novák Jenőné* és *Nagy Antónia*, jegyzők: *Erődy Ödön* és *Farkas Ilona*, pénztáros: *Farkas Béláné*, könyvtáros: *Virágh Klára* és ellenőr: *Tiry Gyuláné*. A 15 tagú választmány tagjai lettek a következők: *Berzsenyi Ignác*né, *Bácskay János*né, *Dietzl Etel*, *Fehér Béláné*, *Kalivoda Janka*, *Kassai Jenőné*, *Maurer Anna*, *Mohar Gézáné*, *Rudda Gyözöné*, *Scholtz Gézáné*, *Steiner Regina*, *Stelly Gizella*, *Szabady Viktória*, *Tóth Jolán*, *Ulmer Ágoston*né.

(A Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület igazgatótanácsa gróf *Somssich Tihamér* elnöklése mellett megtartott igen látogatott ülésében megválasztotta az igazgatótanácsba gróf *Batthyány Lajost*, ügyvezetőtanácsosnak *Dobóczy Sándort*. Ifjúsági egyesületének

a „Sorompó”-nak 1000 korona segélyt szavazott meg és a felállított tannihelyek költségvetésének megállapítására bizottságot küldött ki.

(A Magyar Hölgyekoszoru e hó 27-én d. u. 5 órakor tartja igazgató-választmányi gyűlését saját otthonában (II., Donáti-u. 3. sz. a.), melyre ezen az uton hívja meg a tagokat az elnökség.

(Elhalasztott közgyűlés. A Magyar Építő-mesterek Egyesületének esztörtökre egybehívott közgyűlése nem volt határozatképes. Ennek következtében azt esztörtökön, április 1-én délután 6 órakor tartják meg.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel

Dr. ERŐS VILMOS
jogi szemináriuma

Budapest, VII. ker., Wesselényi-u. cza 18. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deák Ferencz-uteza 14. szám.
TELEFON 118-57. TELEFON 118-57.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. Ma folytatták a Dvör-kertől származó vádlottak kihallgatását. Bekics Péter földbirtokos és kereskedő nem tagadja a vádakot, de azokat egész jelentéktelenségeknek ígék-szik feltüntetni. Elismeri, hogy hirdette a szerb eszmét, de hivatkozik Héderváry volt bánra, aki a szerb zászló és szerb írás használatát megengedte. A szerb királyság czimerét nem akarja megismerni, bár iródjának menyezetén mindenféle jelmondatokkal ellátott szerb czimert helyeztet el. A terhelő tanuvalomásokat valótlannak mondja. A szokol-egyesületek ezéjla szerinte nem annyira testgyakorlás, mint a tagok és általában a lakosság szellemi erősítése, bár elismeri, hogy dr. *Popovics Lázár* karlóczai ügyvéd tanácsára a dvori szerb szokol-egyesületben ezéllövő-gyakorlatokat is tartottak. Elismeri továbbá, hogy egy harmadik dvori szerb iskola felállításáért is agitált, mert a két főállás iskolában nem fejtettek ki elég propagandát. Szünet után folytatták Bekics vádlott kihallgatását. Az elnök rátér a vád azon részére, mely a Szlovénski Juggal és Naszticsal összefügg. A vádlott ezekre a kérdésekre megtagad minden választ. Ezután a tárgyalást hótfőre halasztották. — *Plut Milán*, a szerb sajtó-iroda munkatársa ma idézést kapott a rendőrbiztossághoz, hol felszólították, hogy hagyja el azonnal Zágrábot. *Plut*, ki laibachi és belgrádi lapoknak küldött tudósításokat a nagy-szerb per tárgyalásairól, — e felszólításra délután elhagyta Zágrábot és a gyorsvonattal Belgrádba utazott.

§ Egy képviselő panasza. Kellemetlen tartalmu levelet kapott Aradról 1905. év elején dr. *Bartha Ödön* ügyvéd, orsz. képviselő. A névtelen levélíró azzal fenyegette meg, hogy ha nem fizet neki 500 koronát, feljelentést tesz ellene a katonai hatóságnál és elmondja ebben, hogyan bujt ki katonai kötelezettségének teljesítése alól. A képviselő rögtön bünvádi feljelentést tett a rendőrségnél. A rendőrség utasítására dr. *Bartha Ödön* a pénz átvételére és jelentkezésre hivta fel a névtelen levélíró. Ez csakugyan megjelent s a lesben álló detektívek nyomban letartóztatták. Kiderült, hogy a zsaroló *Schwimmer Albert* aradi órás és ékszerész volt, akit a birságok két hónapi fogházra ítéltek el. Mikor ez az ítélet jogerős lett és *Schwimmer* megkezdte büntetését, jelentkezett a királyi ügyészségnél és elmondotta, hogy e megkísérelt zsarolásban a felbujtó és tettestársa *Deutsch Izidor* aradi órás és ékszerész. Állítása szerint *Deutsch* mondta neki tollba a zsaroló leveleket, ő volt az, aki rákényszerítette, hogy feljöjjön a fővárosba a pénz átvételére, amikor pénz helyett letartóztatás várt rá. Ezen az alapon *Deutsch Izidor* is a vádlottak padjára került zsarolás kísérlete miatt. A budapesti büntető bíróság előtt tartott főtárgyaláson több tanu igazolta *Schwimmer Albert* leleplezését,

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatá valódi áldás gyomorbetegségeknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

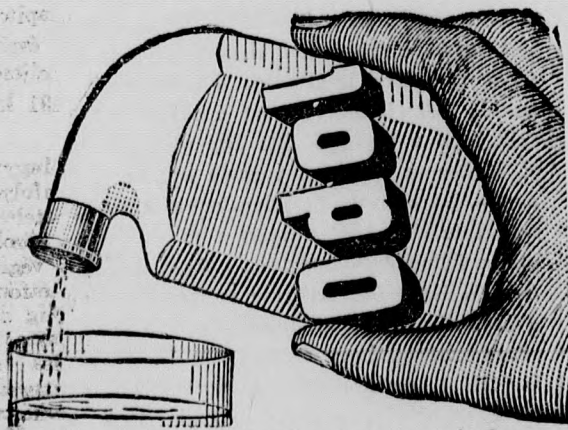
ellenben ő maga váratlanul visszavonta terhelt vallomását. A törvényszék Deutsch Izidort zsarolás kísérletének vétségeért két hónapi fogházra ítélte. A budapesti kir. tábla Horváth Béla elnöklésével ma tárgyalta ezt az ügyet s felmentő ítéletet hozott, mert a terhelt tanúk vallomásai annyira aggályosak, hogy azon az alapon marasztaló ítéletet hozni nem lehet.

§ A Budapesti Ügyvédi Körben (V., Szemeretceza 10.) április hó 1-én este hat és fél órakor dr. Stern Sámuel ügyvéd tart felolvasást az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetéről. Vendégeket szívesen lát a kör.

§ Az ügyvéd özvegye. Tavaly márczius hónapjában halt meg hirtelen halállal Novák Sándor budapesti ügyvéd, aki a kamarának éveken át pénztárosa és több előkelő család jogtanácsosa volt. Alig hogy lehunyta a szemét, megjelent a rendőrségen Fechtig Nándor báró és azt a följelentést tette, hogy Novák Sándor, aki az ő vagyonának a kezelője volt, körülbelül 200.000 koronáját elcsikasztotta. A nyomozás tényleg megállapította, hogy Novák Sándor hűtlenül sáfárkodott a Fechtig Nándor vagyonával. És gyanu merült föl arra nézve, hogy a bünnös manipulációban a feleségének, született Onody Ilonának is része volt.

Özvegy Novák Sándorné, aki ma került a budapesti büntető törvényszék elé, védelmére azt hozta fel, hogy férje irodai ügyeiről soha nem tudott semmit. Elmondotta, hogy mindig a legszerényebb körülmények között éltek, hogy a háztartásra havonként mindössze 200 koronát költöttek, s így szerinte ki van zárva, hogy férje, akinek elég jövedelme volt, idegen pénzhez nyult volna. Novákné kihallgatásának befejezése után a tanúk kihallgatására került a sor.

A délután fél öt órakor kezdődő folytatódó tárgyaláson a bíróság dr. Fürst Mátyás ügyvédet, Novák Sándor irodájának volt gondnokát hallgatta ki. Ezután kihallgatta a bíróság Békeffy Gézát, a Belvárosi Takarékpénztár igazgatóját, aki jelen volt a safe-deposit felnyitásánál és hallotta, amikor Novákné kijelentette, hogy minden részvény, bár Novák Sándor nevében van, a báró tulajdona. Vallomásának többi részében elmondotta, hogy Novák Sándor azért íratta át nevére a báró részvényeit, mert szeretett volna az igazgatóságba bejutni. Erre nézve Székely Ferenczel, a takarékpénztár igazgatójával beszélgetett is, de Székely kijelentette, hogy ezt a kérését nem teljesítheti, legfeljebb a felügyelő-bizottságba juthat be. Ide be is jutott. A következő tanu Alapi Béla, a Belvárosi Takarékpénztár tőzsdei intézője volt, aki szintén hallotta Novákné azon kijelentését, hogy minden részvény a báró Fechtig tulajdona. Ezzel a tanúk kihallgatás véget ért és a bíróság elrendelte az iratok felolvasását. A bíróság a Weber-féle esdáratoknak beszerzése és Weigand József háztulajdonos kihallgatása céljából a tárgyalást hétfőn délelőtt 9 órára halasztotta.

Aki az Odolt következetesen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzelhető legjobb fog- és szájalapólast gyakorolja.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Első nap. —

A téli pihenő után holnap újra kezdődik a lóversenyszózon, ezúttal is kint Alagon. A szezonnyitás most is sporteseménynyel kezdődik, mert, mint évek óta, idén is az első napon futják a tizczer koronával dotált Rákosi-díj gátverseny handicapot.

A Rákosi-díj az előrefogadónak máris kellemetlenséget szerzett, mert a régebben erősen favorizált Armand nem áll a starter elé. Armand törülésével alaposan változott a helyzet és ma igazán nehéz még csak megközelítőt is mondani a Rákosi-díj eldőlőtről. A lovak ilyenkor egyáltalában nem „késznek”, de különösen nem azok az idén, mert a hosszú és kemény tél lehetetlenné tette a rendszeres munkát. Az alagi trénerek különösen rosszul jártak, mert az oberweideni és schöpfungtelepeken már javában folyt a munka, amikor ők először kivezették lovaikat.

A közbizalom, vagy ha úgy tetszik, a legnagyobb bizalom *Miután* felé fordul. Jó kondícióban végezte munkáját az első naptól kezdve, de sulya, különösen mély talajon, levon némit esélyeiből. Friss benyomást kelt *Nikita*, akinek a sulya is előnyösnek mondható. Az oberweideniek közül *Formidable II.* tetszik a legjobban és ha csekély körömbaja nem fogja akadályozni, az első frontban várjuk. Az oberweideni *Blair-t* és *Pédát* is fogadják. Mi mindent egybevetve — különösen a most zuhogó esőt — nem lepődünk meg, ha a könnyű sulyu *Java* futna be elsőnek, de azt hiszük, hogy a Rákosi-díj győztese

Formidable II.

lesz.

A megnyitó versenyben *Rosebud* indul a legtöbb esélyvel. Érdekes lesz az Anatole-akadályverseny, amelyben *Pandorát*, a „Nagy alagi akadályverseny” jelöltjét fogjuk látni.

Jelöltjeink:

- I. *Hiu* — *Rosebud*
- II. *Salome* — *Witness*
- III. *Formidable II.* — *Java*
- IV. *Pandora*
- V. *Koczkás* — *Décsey*
- VI. *Rontó Pál* — *Campanile*

( ) **Hornig püspök vándordíja.** A veszprémi püspök nagyrértékű vándordíjért, melyet a MAC. mezői versenyére (crosscountry) tüzött ki, hétfő délután 5 órakor versenyeznek a benevezett csapatok. A verseny szintere az alagi versenypálya lesz. Startja és célja a nagy tribün előtt és a 8 kilométernyi pályát is úgy tüzték ki, hogy a futók háromszor vonulnak el a tribün előtt, melyről a versenyt végig lehet tekinteni. Beneveztek: *MAC.*, *BEAC.*, *Testgyakorlók, Budai TE* és a *MUE.* csapatai. A Hornig-díj favoritja ezúttal a MAC. csapata, melynek főerősségei Beeske, Niesner, Auerbach és Veres. Erős küzdelem lesz az MTK. csapatával, mely multkor kedvezőbb körülmények között startoltván, legyőzte. Nagyon izgalmasnak ígérkezik az első helyért való küzdelem is, melyért Lovas (MTK.) és Nagy (Budai TE.) pályáznak. A nézőközönség a 4 óra 20 perces vonattal indul a nyugati pályaudvarról.

( ) **A vasárnapi mérkőzések.** Az I. osztályu bajnokságért összesen két mérkőzés lesz holnap délután és pedig a millenáris pályán a Magyar Testgyakorlók Köre — Budapesti Torna Club között félöt órakor, Bakó Gyula (BEAC.) bírósága mellett; és a Ferencvárosi Torna Club — Újpesti Torna Egylet között a népligeti pályán félöt órakor. Az előző mérkőzés kimenetele a bajnokságban csak a helyezésre bír fontossággal, míg az utóbbi meglehetősen jelentéktelen küzdelem lesz.

A II. osztályu bajnokságért a Nemzeti Sport Club a Kereskedelmi Alkalmazottakkal, a 33-as Football Club a Postásokkal mérkőzik.

Ezüstlabda-mérkőzés lesz a millenáris-pályán a M. T. K. — B. T. C. matchet megelőzőleg a Magyar Atlétikai Club — Budapesti Atlétikai Klub között.

KÖZGAZDASÁG.

Szilárdulás a tőzsdéken.

Budapest, márczius 27.

A külpolitikai helyzet bizonytalan még, sőt Anglia kétszínű magatartása miatt komoly aggodalmakra okot adó. Mindazonáltal a tőzsde már teljesen bizik a békében s az üzleti élet az egész vonalon megszilárdult. Ha a tegnapi rohamos áremelkedésnek utját is szegte ma már az óvatosság, azért az a körülmény, hogy az összes értékek nemcsak hogy megtartották, hanem kisebb-nagyobb mértékben javították is árfolyamukat, arra enged következtetni, hogy a balkáni bonyodalmak miatt megakadt pénzügyi élet lassanként visszatér a rendes kerékvágásba. Amire valóban szükség is van.

Az értéktőzsde.

Az értéktőzsdét természetesen még mindig a külpolitikai események irányítják és aszerint szilárdul, vagy lanyhul az irányzat, amint vagy kedvezően, vagy pedig kedvezőtlenül itéljük meg a diplomáciai tárgyalások folyását. Általában eléggé biznak az értéktőzsdén eme tárgyalások sikerében, mindazonáltal ma már a hangulat nem annyira izzó, mint tegnap volt. A spekuláció inkább várakozó álláspontot foglal el és így a forgalom is csak szűk keretben mozog. Az ultimó-prolongáció ma ment végbe az értéktőzsdén; fennakadás e tekintetben nem volt, a díjtételek azonban a multkorinál valamivel drágábbak voltak. Erre való tekintettel az előtőzsde kedvtelenül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel nyílt meg, kezdetben csekélységgel még tovább gyengültek az árfolyamok, amelyek később azonban a multkorinál valamivel drágábbak voltak. Erre való tekintettel az előtőzsde kedvtelenül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel nyílt meg, kezdetben csekélységgel még tovább gyengültek az árfolyamok, amelyek később azonban bécsi ösztöndzse 5-6 koronával emelkedtek.

A Magyar hitelrészvény úgy helyi, mint bécsi vásárlásokra egész 736.75 koronáig emelkedett. Az Osztrák hitelrészvény árfolyama, realizálások és bécsi eladásokra a mai szilárd irányzat hatására mindössze csak másfél koronás javuláshoz jutott. Igen kedvező hatással volt a mai szilárdság a Jelzálogbank-részvényekre, melyek öt koronával emelkedtek. A helyi piacon is uralkodó volt a szilárd hangulat s a legtöbb értékben, mely kötéshez nem is jutott, névleges áremelkedést eredményezett. Beocsi cement, Salgótarjáni, Drasche, Magyar villamos és Városi villamos vasut-részvényekben volt üzlet, emelkedő árfolyamok mellett. A járadék-piacon is további áremelkedés volt s a Magyar koronajáradék-kötvény 91.45 koronával zárult. A valutapiac a héten mutatkozó általános szilárdság után ma kissé gyengült. A mai árubullamzást egybőlként, összehasonlítva az előző napi zárlatokkal, a következő táblázatunk mutatja:

	III/23	III/24	III/26	III/27
Magyar hitelrészv.	715.50	713.—	733.—	739.—
Osztrák hitelrészv.	611.50	608.—	621.50	628.—
Jelzáloghitelbank	406.—	398.—	417.—	422.—
Leszámitóbank	459.50	459.—	470.—	474.—
Salgótarj. közs.	540.—	525.—	557.—	558.—
Rimamurányi	516.50	503.—	521.—	524.—
Városi villamos	258.—	252.—	261.—	262.—
Osztr.-m. államv.	622.75	635.—	669.—	676.—
4% magy. kor.-jár.	90.25	89.80	91.20	91.50
Adria tengerh.	379.—	377.—	386.—	390.—
Közúti vasut	552.—	546.—	564.—	560.—

A gabonátőzsde.

A készáru-piacon szilárd volt ma az irányzat. Meglehetősen kínálattal szemben a malmok elég jó vételeket mutattak, de csak kevéssel jobb árakat fizettek, mint tegnap. Forgalomba került mintegy 25.000 q buza a tegnapiaknál 10 fillérel drágább áron. A legdrágább eladási ár 29.70 korona volt 80 kilós tiszavidéki hazaféru, a legolcsóbb pedig 27.45 korona 74.5 kilós bácskai úszkás buzáért. Egyéb gabonaneműk közül rozs 15 fillérel drágább, árpa, zab, tengeri, korpá változatlan. Fergalomba csak rozból került 1000 q 20.50—20.60 koronás áron. A határidő-piacon a mai üzlet a tegnapi páratlan deroute után egészen esendően és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzésével indult meg. Úgy látszik, hogy a spekuláció tegnap óta mégis kijózanodott már kevéssé. Az az örületes ígérkezet minden áron megszabadulni a hausse-érdekeltiségektől, amelynek tegnap szemtanúi voltunk,

Ha fáj a feje

ne tétovázzék hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

Ára 1 korona 20 fillér, Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerertárban. Három doboznál ingyen postai szállítás.

teljesen megszűnt és most már mérlegelni kezdik, hogy talán háború nélkül is lesz még valamelyes ára a gabonának. A forgalom folyamán, amely ma is igen élénk és nagyarányú volt, a visszaszorult jegyzések mellett egyre jobb vételkedv támadt, mire aztán kissé szilárdult az irányzat és az árfolyamok is emelkedtek kevésbé. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza 10 fillérrel a májusi buza 18 fillérrel, az októberi buza 2 fillérrel, az októberi rozs 10 fillérrel, az áprilisi zab 8 fillérrel, a májusi, tengeri 24 fillérrel emelkedett, az áprilisi rozs árfolyama változatlan maradt.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén bizalmas volt a hangulat, ami annak köszönhető, hogy a nagyhatalmak között az eddigi jelentések szerint tovább folynak a tárgyalások és az osztrák miniszterelnök is megnyugtatónak látja a helyzetet. A forgalom kizárólag külisszértékekre szorított, amelyek megszilárdultak, korlátok közt azonban az üzlet nagyon csekély volt. Hitel, államvasuti és alpesi részvények megnyitáskor 4 koronával emelkedtek. Korlátértékek közül Magyar jelzálog iránt mutatkozó nagyobb érdeklődés. Magyar koronajáradék is javult. Utolsó pénz a bankoknál 4 és fél, kulissziban 4¼-5 és negyed százalékban könnyen volt szerzhető. A déli tőzsdén nyugodt forgalom mellett az árfolyamok könnyebben gyengültek, később azonban barátságos lett az irányzat, mert Berlinből szilárd irányzatot jelentettek és a járadékok javultak.

Berlinben.

Kedvező politikai jelentésekre és magasabb bécsi előtőzsdéi árfolyamokra támaszkodva, az itteni piac a hét végével is megőrizte szilárd jellegét, a forgalom azonban szűk határok között bonyolódott le. Élénkebb forgalmak csupán bankok voltak, amelyek másfél százalékig terjedő emelkedést értek el és járadékok, amelyek közül oroszok és török sorsjegyek állottak az érdeklődés homlokterében. A 3 százalékos bírodalmi kölcsön 0.15 százalékos emelkedést ért el. Bányarészvények, amelyek általában keveset változtak, szórványosan nagyobb ingadozásokat voltak kitéve, a többi között bochumiak, amelyek körülbelül 1 százalékkal javultak és dortmundi unió, mely 2 százalékkal ment vissza. Vasutak közül osztrák államvasuti részvények, amelyek háromnegyed százalékkal magasabban indultak, csak amerikai értékek, amelyek közül Kanada Pacific-részvények gyöngébbek jegyezték, részesültek némi figyelembe. Gözhajós részvények el voltak hanyagolva. A további folyamatban az összstatus majdnem változatlan maradt. Bányarészvények kivételével, amelyek kivétel nélkül javultak. Az utőtőzsdéi forgalom mérsékelt ingadozások mellett nyugodt volt. A készpénzpiac ipari értékei többnyire magasabbak voltak. Utimopénz 4¼-4½, napi pénz 2½ százalék, magánleszámitási kamatláb 2½ százalék.

A Városi Villamos üzleteredménye. Közuti vasutaink közül immár március 24-én a Városi Villamos Vasut R.-T. igazgatósága megállapította s ma közzé is tette az 1908. évről szóló üzleteredményt, mely iránt pénzügyi körökben is igen nagy érdeklődés nyilvánult. A jelentés tanúsága szerint a Városi Villamos az elmúlt évben is minden irányban kielégítette a hozzá fűzött reményeket és pénzügyileg is olyan eredményt ért el, hogy részvényeseinek a múlt évben is, miként 1907-ben, részvényenként 14 koronát, vagyis 7 százalékos fizethet osztalékul. A társaság fejlődését mutatják a következő összehasonlító adatok is:

	1906	1907	1908
Forgalmi bevétel	4,631,934	5,266,248	5,616,529
Forgalmi kiadás	2,554,157	3,226,108	3,321,287
Tiszta nyereség	1,262,881	1,222,413	1,538,236
Összeforgalom	27,661,616	32,538,981	35,863,438

A bemutatott 1908-ik évi mérleg a következő adatokat tartalmazza. **Vagyon:** A vasuthálózat, központi telep, kocsialomány értéke: 15,329,156 K 38 fill. Szerződészerű óvadék a fővárosnál: 100,000 K. Felülvizsgálendő újabb építkezések és beruházások: 11,527,119 K 23 fill. A rendkívüli tartalékalap ingatlanai: 563,135 K 93 fill. Értékpapírok: 7,582,959 K 65 fill. Tartozók: 374,212 K 62 fill. Pénztár számla: 11,759 K 33 fill. Anyagkészlet: szén, olaj, posztó stb. 375,095 K 02 fill. Végösszeg: 35,863,438 K 16 fill. **Teher:** 98,746 drb. részvény: 19,749,200 K. 7504 drb. kisorsolt részvény: 1,500,800 K. Ki nem sorsolt elsőbbségi kötvények: 1,755,000 K. Kisorsolt elsőbbségi kötvények: 245,000 K. Rendkívüli tartalékalap: 6,140,330 K 45 fill. Forgalmi tartalékalap: 328,617 K 02 fill. A pálya és felszerelések értékesítésére 1908-ban: 373,065 K 66 fill. A pálya és felszerelések értékesítésére 1908-ra: 120,000 K. Az előző évek sorsolásából hátralékos részvények: 34,200 K. Részvénytörlesztési részlet 1908-ra: 262,200 K. Az előző évek sorsolásai-

ból hátralékos kötvény: 2000 K. Kötvénytörlesztési részlet 1908-ra: 28,000 K. Építési és beruházási tartalékalap: 30,168 K 07 fill. Fel nem vett osztalékok: 2166 K. Nyugdíjtartalékalap: 147,814 K 49 fill. Óvadékok: 93,727 K 56 fill. Követelők: 3,512,912 K 39 fill. Nyereség: Át hozat az 1907. évről: 42,069 K 73 fill. Tiszta nyereség az 1908. évben: 1,496,166 K 79 fill. Összesen: 1,538,236 K 52 fill. Végösszeg: 35,863,438 K 16 fill.

A veszteség és nyereség számlán feltüntetett összegek a következők: **Veszteség:** Forgalmi kiadások: 3,321,287 K 44 fill. Különös kiadások: 534,283 K 74 fill. Elsőbbségi kötvénykamat: 70,736 K. A pálya és felszerelések értékesítésére: 120,000 K. A székesfőváros 3% részesedése: 168,495 K 88 fill. Részvénytörlesztésre: 262,200 K. Az elsőbbségi kötvények törlesztésére: 28,000 K. Nyereség: 1,538,236 K 52 fill. Végösszeg: 6,043,239 K 58 fill. **Nyereség:** Át hozat az 1907-ik évről 42,069 K 73 fill. Forgalmi bevételek: 5,616,529 K 20 fill. Különféle bevételek: 384,640 K 65 fill. Végösszeg: 6,043,239 K 58 fill. A társaság ez évi közgyűlése április 14-én lesz.

Az újságírók szövetsége. A budapesti kereskedelmi és váltótörvénysek március 23-án kelt végzésével a kereskedelmi társas-cégek jegyzékébe bejegyezte a „Magyar Újságírók Takaré- és Hitel-Egyesületét”, mely már e napokban meg fogja kezdeni működését. Az új szövetség pénzének és jüzleti könyveinek kezelését a Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság volt szíves elvállalni.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetési képtelenségeket közli: Wollak Imre kereskedő, Nagyatád; Pribylowski Oszkár kereskedő, Újvidék; Katona József vaskezesedő, Galánta; Gavrilovics Bozsidár kereskedő, Sziszek; Oprei Miklós kereskedő, Verespatak; Weisz Zsigmond kereskedő, Nyusta; Weisz Herrman kereskedő Zsibó.

A Trieszti Általános Biztosító Társulat üzleteredménye. Ma tette közzé a Trieszti Általános Biztosító Társaság magyarországi igazgatósága a társaság március 18-án tartott közgyűlésén előterjesztett mérlegét és jelentését. E mérleg adatai szerint a Generali az elmúlt évben is az egész vonalon fejlődött.

Az előtűnik fekvő jelentésből látjuk ugyanis, hogy az 1908. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 972 millió 108,481 korona és 17 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 42,331,825 korona és 78 fillére rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 19,086,145 korona 5 fillérrel 283,242,702 korona 29 fillére emelkedett. A **tűzbiztosítási** ágban, belcérteve a betörésses- és tükörüveg biztosítást, a díjbevétel 17,570,409,609 korona biztosítási összeg után: 28,866,290 korona 38 fillér volt, miből 10,652,942 korona 55 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 18,213,347 korona 83 fillére rugott és ez összegből 13,079,112 korona 08 fillér mint díjtartalék minden teherfölmenten jövő évre vitették át. A jövő években esedékesse váló díjkötelezvények összege 122 millió 89,054 korona 94 fillér. A **szállítmánybiztosítási** ágban a díjbevétel kitétt 3,577,201 korona 84 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1 millió 655,086 korona 52 fillére rugott. **Károkkért** a társaság 1908-ban 39,751,656 korona 71 fillért alapította óta 938,794,591 korona és 91 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből háznakra 184,687,233 korona 43 fillér esik. A nyereség-tartalékok közül, melyek összesen 20,890,707 korona 37 fillérrel rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6,300,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely az idei átutalással együtt 13,017,104 korona 53 fillérre rug, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei átutalással 1,413,602 korona 84 fillért tesz ki. Részvényenként **hátszáz arany frank osztalék** kerül kifizetésre. A társaság összes tartaléka és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 323,629,347 korona 57 fillérről 346,151,371 korona 42 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok s jelzálogkövetelések 68 millió 422,455 K 68 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 29,099,869 K 33 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 3,124,531 K 51 fillér. 4. Értékpapírok 219 millió 102,504 K 80 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 5,613,421 K 24 fillér. 6. Társas-váltók 786,489 K 29 fillér. 7. A részvényesek biztosított adólevelei 8,820,000 K. 8. Készpénz és az intézet követelei, a hitelezők követeléseinek levonásával 11,182,099 K 57 fillér. Összesen 346,151,371 K 42 fillér.

Ezen értékek közül 68.8 millió korona magyar értékekre esik.

A tavaszi luxuslövésár. Ma kezdődött a Tattersallban az Országos Magyar Gazdasági Egyesület védősége alatt rendezett első tavaszi luxus-

lövésár. A vásárra 554 szebbnél-szebb lovat hozta fel az ország legkiválóbb tenyésztői. Ebből négyes fogat 15, hintós kettős fogat 101, hintós egyes 8, jukker kettős 99, jukker egyes 17, hátas 56, hátas és hámos 13. A felsorolt adatok leginkább bizonyítják, hogy a luxuslövésár évről-évre fejlődik. A fejlődésnek kétségtelen jele az is, hogy külföldi vevők folyton nagyobb számban jelentkeznek. A vásár további fejlődésének nagy akadályá az azonban, hogy a Tattersall befogadási képessége elérte a végső határt. A felhajtott lovakat hétfőn délelőtt bírálja meg az O. M. G. E. által e célra küldött bíráló-bizottság. Ez alkalommal ítélik oda a földmivelésügyi miniszter nagy díját, a székesfőváros közönsége által adományozott három díjat, továbbá a Tattersall hét díját. A díjtárgyak kiváló műbecsű magyar iparművészeti készítmények. A vásár igen élénk forgalommal indult meg. Már a megnyitás előtt 20 ló kelt el magas átlagáron. A díjtárgyak a kötelező elővezetési idő alatt a Tattersall tribünjén tekinthetők meg.

Az ipartörvény-ankét. Az ipartörvény-ankét szerdán este félbeszakított tanácskozásait hétfőn, március hó 29-én délután félét órakor fogja folytatni. A jövő héten csak két ülés lesz, hétfőn és kedden délután, minthogy szerdán az új városi közgyűlési termében, ahol az ankét ülésezik, a székesfőváros tart közgyűlést.

Az osztályorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

100.000 koronát nyert	115584.
30.000 koronát nyert	47915.
20.000 koronát nyert	80754.
10.000 koronát nyertek	44618 46018.
5000 koronát nyertek	22959 53005 56334
30356.	
2000 koronát nyertek	3842 7499 11142 15273
15615 25859 27691 28220 36903 40561 43111	
44076 51630 58092 58159 58228 62576 62675	
63830 64922 74179 80165 86608 92228 94089	
102951 107971 110535 117589 121926.	
1000 koronát nyertek	1916 2064 5544 10660
12225 13432 22611 22722 23286 27303 29297	
30455 32135 32236 35683 38679 39874 42624	
42988 45886 47415 50242 52309 56289 58504	
60076 66549 66854 72782 74095 74978 79429	
83129 89074 90345 90444 90992 91770 99728	
106585 106843 108451 111583 116778 118088	
123120.	
500 koronát nyertek	533 1431 1438 2144
2792 4422 5118 6949 7663 11513 14707 17866	
21156 22018 22296 24886 28803 33132 33954	
33983 36269 37737 40607 41743 42044 42832	
42914 43734 44958 46343 47739 47783 50383	
53254 54622 54713 54762 55910 56028 59970	
60048 61974 62032 65781 67148 69580 72764	
73231 74456 78357 78371 78677 79272 79795	
80032 80424 82018 87008 87010 87034 87316	
88332 89628 90415 90599 91877 93676 93980	
99664 100024 100115 101126 103123 108957	
109938 110302 111843 112769 115861 116593	
118355 119248 119833 121357 122353. — A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.	

Török szerencsése örök. A mai húzásán már ismét a Török A. és Társa bankház r.-t. (Budapest, IV., Szervita-tér 3.) vevője nyerte a 30.000 koronás főnyereményt a 47915. számú sorsjeggyel.

A kassai villamos-vasut bukása. A Kassai Közuti Vasut R.-T. tegnapelőtt tartott közgyűlésén elhatározta, hogy felszámol s a vasut üzemet véglegesen beszünteti. A vállalatot 1891-ben alapították 600,000 kor. alaptőkével, mivel azonban évről-évre veszteséggel dolgozott, az alaptőkét teljesen felemésztette. Csak 1907-ben magában 146,491 korona vesztesége volt a társaságnak.

A gazdák szociális előadásai. A Magyar Gazdaságvétség által rendezendő szociális tanfolyamot, mely e hó 29-től április 3-ig lesz a „Köztelek” dísztermében, gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter nyitja meg. A tanfolyam végleges programja a következő: március 29. (hétfőn) és a rá következő kedden és szerdán 9-10-ig dr. Gaál Jenő műegyetemi tanár tartja előadását; A társadalom gazdasági életének kibontakozása és rendszere ezimen. Hétfőn 10-11-ig dr. Giesswein Sándor országgyűlési képviselő beszél az erkölcsi nevelés szociális jelentőségéről. 11-12-ig dr. Weisz Ödön főreáliskolai igazgató az erkölcsi tanítás szociális jelentőségéről tart előadást. Dr. Földes Béla egyetemi tanár kedden és szerdán 10-11-ig. „A kapitalizmus jellege, előnye, kirovői” ezimen tart előadást. Ugyancsak kedden 11-12-ig dr. Rónyi József műegyetemi tanár ismerteti a közgazdaság szociális feladatait. Szerdán 11-12-ig dr. Baross János országgyűlési képviselő beszél a földmívelésről és a nemzetközi szociálizmus vi-

szonyáról. Dr. Jancsó Benedek főgimnáziumi igazgató csütörtökön és pénteken 9-10-ig tart előadást a nemzetköziség és nemzeti eszméről. Csütörtökön 10-11-ig Geöcze Sarolta tanítónőképzőintézet igazgatója a népjóléti intézményekről beszél. Dr. Sebestyén Gyula, a tanítóképzőintézetek felügyelője a történettanítás, mint társadalompolitikai tényezőről értekezik csütörtökön és pénteken 11-12-ig. Bernát Istvánnak pénteken 10 és 11 óra között tartandó előadásának címe: A szövetkezés, mint gazdasági, társadalmi és pedagógiai intézmény Szombaton 9-10-ig dr. Czettler Jenő, miniszteri fogalmazó előadást tart a mezőgazdasági szociálpolitikáról. Utána 10-11-ig Meskó Pál, a Gazdaszövetség titkára bemutatja a szövetkezeteket a gyakorlati életben. Az előadások sorozatát dr. Molnár István gazdasági felügyelő fejezi be a tanítóság és mezőgazdaságról tartott beszédjével. Az előadások délutánján a Gazdaszövetség a fővárosban látogatható szociális intézményeket fogja az érdeklődőknek bemutatni.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, márczius 27.

A gabonatőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 200 q 80 k, 200 q 79.5 k, 400 q 78.7 k, 150 q 80 k, 29.70 K. 150 q 80 k 29.60 K, 300 q 80 k, 400 q 80 k, 300 q 79.5 k, 100 q 79.5 k 29.50 K, 100 q 79.5 k 29.60 K, 100 q 79.5 k 29.35 K, 100 q 79 k 29.35 K, 200 q 79 k 29.30 K, 400 q 79 k 29.60 K, 200 q 78.5 k 29.50 K, 500 q 78 k 29.20 K, 100 q 78 k 29 K hibás, 100 q 78 k 28.80 K sárga, 200 q 77 k 29 K, 100 q 77 k 28.80 K.

Pestvidéki: 150 q 79.5 k 29.40 K, 150 q 79 k 29.10 K, 325 q 78.7 k 29 K, 100 q 77.5 k 28.70 K, 250 q 77 k 28.80 K, 100 q 76.5 k 28 K hibás.

Bácskai: 600 q 79 k 29.50 K, 285 q 74.5 k 27.45 K üszkös.

Bihari: 100 q 77 k 28.80 K, 100 q 75.5 k 27.90 K üszkös.

Felsőmagyarországi: 100 q 79 k 29.20 K, 100 q 78 k 29 K, 600 q 78 k 28.75 K, 300 q 77 k 28.50 K, 100 q 76 k 28.50 K, 400 q 76 k 28.85 K, 200 q 75 k 28.20 K.

Bánsági: 150 q 79 k 24.90 K.

Szerémségi: 100 q 77 k 28.20 K rozsos.

Erdélyi: 150 q 77 k 29 K.

Raktári: 100 q 76 k 27.50 K.

Szerb: 4100 q 75 k 27.50 K üszöghegyü, 5500 q 75 k 27.60 K üszöghegyü.
Rozs: 200 q 26.60 K, 200 q 20.55 K, 100 q 20.50 K, 300 q 20.55 K, 200 q 20.55 K kpf. par.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	---	79	28.45-28.95
"	76	27.50-28.50	80	28.70-29.25
"	77	28.10-28.70	81	28.95-28.45
"	78	28.30-28.90	82	---
Fejérmegyei	75	---	79	28.10-28.85
"	76	27.65-28.05	80	28.45-28.80
"	77	27.95-28.30	81	---
"	78	27.90-28.30	82	---
Pestvidéki	74	---	78	28.15-28.55
"	75	---	79	28.15-28.70
"	76	27.60-27.90	80	28.30-28.55
"	77	28.00-28.35	81	---
Bácskai	74	---	78	28.40-28.50
"	75	---	79	28.35-28.85
"	76	28.85-28.30	80	28.60-29.00
"	77	27.75-28.39	81	---
Rozs I-rendű uj	---	---	---	20.75-20.90
középmínőségű uj	---	---	---	20.60-20.75
Árpa takarmány I. rendű	---	---	---	18.-18.80
" II. rendű	---	---	---	17.50-17.30
Köles	---	---	---	18.05-19.-
Zab I-rendű	---	---	---	17.65-17.95
" II-rendű	---	---	---	15.10-15.55
Tengeri belföldi uj	---	---	---	12.30-12.65
Korpa	---	---	---	---

Budapesti gabonaforgalom.

1909. márczius 25-től 1909. márczius 26-ig.

Érkezett Elszállított méter mázsa

Buza	36997	2997
Rozs	1373	---
Árpa	5559	---
Zab	9100	---
Tengeri	579	3000
Liszt	1399	18595
Korpa	---	3602

A határidőpiacon kötetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	14.16-14.13-14.20-14.15-14.19-14.22-14.16-14.18
Buza májusra	13.85-13.95-13.91-13.96-13.93
Buza októberre	11.24-11.32-11.27-11.30-11.27
Rozs áprilisra	10.46-10.46-10.43-10.39-10.40
Rozs októberre	9.35-9.32-9.41
Zab áprilisra	9.02-9.03-0.-
Tengeri májusra	7.60-7.65-7.58-7.67
Tengeri júliusra	7.75-7.78-7.74-7.77-7.80

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	14.18-14.19
1909. májusi buza	13.94-13.95
1909. októberti buza	11.27-11.28

1909. áprilisi roz	10.40-10.41
1909. októberti roz	9.35-9.36
1909. áprilisi zab	9.02-9.03
1909. májusi tengeri	7.66-7.67
1909. júliusi tengeri	7.80-7.81

Értéktőzsde.

A tőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Oszták hitel 622-620.50-626-625.50, Magyar hitel 732.50-731-736-735.50, Oszták-magyar államvasút 670-675-674, Leszámitolóbank 471-471.50, Jelzálogbank 416.50-421.75-421.75, Rimamurányi 520.50-524.50-524, Közuti vaspálya 564.25-566, Magyar koronajáradék 91.20-91.35 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Oszták hitel 626.50-624.50-625-624.50, Magyar hitel 737-735.50-736, Oszták-magyar államvasút 673.50-673.-, Leszámitolóbank 474-473.50, Jelzálogbank 421, Rimamurányi 523, Városi villamosvasút 262, Közuti vaspálya 566.- K, Magyar koronajáradék 91.40-91.50 K.

Díjbiztosítások oszták hitel részvényre: holnapra 8-9 korona, nyolc napra 16-18 korona, április hónap végére 32-34 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Oszták hitel 623, Magyar hitel 739, Államvasút 676, Leszámitoló 474, Jelzálog 422, Rimamurányi 524, Városi vasút 262, Közuti 560.

Csenevész gyermekek

gyorsan egészségesekké válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adag használata után észlelhető.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyjét - a halászt - kérjük meglemevenni!

oly édes mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemészti még akkor is, ha a tejet visszautasítja. Köztudomású, hogy az orvosok az egész világon legmelegebben ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Budapesti értéktőzsde.		Mai záró árfolyam		Mai záró árfolyam		Mai záró árfolyam	
		Pénz	Áru	Pénz	Áru	Pénz	Áru
Allamadosság							
Magyar aranyjárdék	109.50	110	---	---	---	---	---
" koronajárdék	91.50	91.90	---	---	---	---	---
Magy. kir. állampénzt. jegy	99.50	100	---	---	---	---	---
Államkölcs. Vaskapu céljára	75.50	76	---	---	---	---	---
1870. évi nyereségekölcsön	188	192	---	---	---	---	---
H. szlavon reg. kárt. kötv.	98	99	---	---	---	---	---
Magyar földt. kősz. kötv.	92	98	---	---	---	---	---
H. szlavon	93.50	94.50	---	---	---	---	---
Tízlet és szegedi nyer. kölc.	139	148	---	---	---	---	---
Egyesített járad. papírban	96.50	97	---	---	---	---	---
ezüstben	96.50	97	---	---	---	---	---
Oszták aranyjárdék	114	114.50	---	---	---	---	---
" koronajárdék	93	93.50	---	---	---	---	---
" államsj. 1860. évb.	154	158	---	---	---	---	---
" 1864. 200 K. n. é.	266	270	---	---	---	---	---
" 1864. 100 K. n. é.	266	270	---	---	---	---	---
Bpest sz. főv. kölc., adómen.	89	90	---	---	---	---	---
Temes-béav. szab. kölc.	95	96	---	---	---	---	---
Záloglevelek, elsőbbségek							
Egyes. budapesti főv. takp.	97.75	98.75	---	---	---	---	---
" 4 1/2%	92	93	---	---	---	---	---
Hazai bank r.-t. kamat kötv.	97.50	98.50	---	---	---	---	---
Kisb. orsz. földhitelint.	100.75	101.75	---	---	---	---	---
" 5 1/2% é. 5%	93.50	94.50	---	---	---	---	---
M. agr. és járadb. szőlőköt.	97.75	98.75	---	---	---	---	---
jár. vjz. 4 1/2%	97.50	98.50	---	---	---	---	---
" záloglevel	91	92	---	---	---	---	---
M. ált. takpt. r.-t.	91	92	---	---	---	---	---
" 4 1/2%	98.50	99.50	---	---	---	---	---
Magyar földhitelintézet	91.15	91.15	---	---	---	---	---
" 3 1/2%	84.75	85.75	---	---	---	---	---
" sz. talajj. 4%	91.25	92.25	---	---	---	---	---
Magy. helyi érd. vas. kötv. 5 1/2% évre	99	100	---	---	---	---	---
Magyar jelzáloghitelbank	98.50	99.50	---	---	---	---	---
" 4%	91.25	92.25	---	---	---	---	---
M. jelzáloghitb. közs. kötv.	98.50	99.50	---	---	---	---	---
" 4%	91	92	---	---	---	---	---
" nyer. kötv.	117	119	---	---	---	---	---
" 4%	121.50	123.50	---	---	---	---	---
" konv. nyk. 100 K	123	124	---	---	---	---	---
" nyer. kötv. 100 K	92	94	---	---	---	---	---
Magyar orsz. központi takp.	97.25	98.25	---	---	---	---	---
" 4 1/2%	91	92	---	---	---	---	---
Magyar takp. közp. jelz.	97.50	98.50	---	---	---	---	---
" 4 1/2%	91	92	---	---	---	---	---
" közs. kötv.	99	100	---	---	---	---	---
Oszták-magyar bank	97.50	98.50	---	---	---	---	---
Pesti hazai takp. közs. kötv.	98.25	99.25	---	---	---	---	---
" 4 1/2%	91.50	92.50	---	---	---	---	---
" záloglev.	91.75	92.75	---	---	---	---	---
" 100 K n. é. nyer. k.	100.50	101.50	---	---	---	---	---
Záloglevelek, elsőbbségek							
Pesti magy. keresk. bank	68.50	69.50	---	---	---	---	---
" 4 1/2%	91.50	92.50	---	---	---	---	---
Pesti keresk. b. közs. kötv.	98.25	99.25	---	---	---	---	---
" 4 1/2%	90.50	91.50	---	---	---	---	---
Adria tengerhajózási r.-t.	94	95	---	---	---	---	---
Budapesti közuti vasp. társ.	90.50	91.50	---	---	---	---	---
Budapest vill. var. vasut r.-t.	92	93	---	---	---	---	---
Budapest-pesti vasut	93	94	---	---	---	---	---
Kassa-oderbergi vasut 1889.	108	109	---	---	---	---	---
" 1891. ar. 4%	93	94	---	---	---	---	---
" 1891. p. 4%	108	109	---	---	---	---	---
" 1891. ar. 4%	98	99	---	---	---	---	---
M. folyam- és tengerh. r.-t.	98	99	---	---	---	---	---
Bankok.							
Angol-oszták bank	291	294	---	---	---	---	---
Budapesti bankgyűléslet r.-t.	38	40	---	---	---	---	---
Első magyar iparbank	882	887	---	---	---	---	---
Fiuneti hitelbank	---	---	---	---	---	---	---
Hazai bank részvénytársaság	271	272	---	---	---	---	---
Hermes m. ált. váltóüzlet r.-t.	345	350	---	---	---	---	---
Horvát-szlavon orsz. jelzálogb.	218	221	---	---	---	---	---
Magyar agrár- és járadék b. r.-t.	407	409	---	---	---	---	---
Magyar ált. hitelbank	736.50	737.50	---	---	---	---	---
Magyar áll. hitelbank	421	422	---	---	---	---	---
Magyar jelzáloghitelbank	360	361	---	---	---	---	---
Magyar kereskedelmi r.-t.	1530	1550	---	---	---	---	---
Magy. kir. szab. osztályos r.-t.	473.50	474.50	---	---	---	---	---
Magyar leszámitoló és pénzv. bank	1000	1025	---	---	---	---	---
Magyar takarékp. közp. jelz. bank	625.50	626.50	---	---	---	---	---
Oszták hitelintézet	1745	1755	---	---	---	---	---
Oszták-magyar bank	8310						

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, márczius 27. (Saját tudósítónktól.) A külföldi mértékadó tőzsdék az argentinai buza-export esikkenésével motivált könnyebb javulást jelentettek, de ez a körülmény az itteni piacra nem gyakorolt befolyást. A mai heti tőzsdén csak némi kérés fordult elő s buza 10 fillérrel állott magasabban, semmint a múlt szombaton, rozs azonban el volt hanyagolva, irányzata bágyadt és a múlt szombati árakhoz képest 10 fillérrel olcsóbb volt. Árpa csak egyes kisebb tételekben került piacra és teljes árakon talált elhelyezést. Takarmányárak közül tengeriben volt némi üzlet, de ez a cikk épp úgy, mint zab is elvesztette a hét első felében elért áremelkedését és hasonló árfolyamon volt ma, mint múlt szombaton.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 15.10—15.45, bánáti 14.18—15.25, mosoni 14.30—14.55, tótfelvidéki 14.30—14.65, délviasuti 14.35—14.70, marchfeldi 14.20—14.50. Rózsa: tótfelvidéki 10.65—10.85, esepeli 10.60—10.80, pestnegyei 10.80—10.95, délviasuti 10.65—10.85, osztrák 10.55—10.80, különféle magyar 10.60—10.85. Árpa: morvaországi 9.50—10.35, marchfeldi 8.80—9.25, bécsvidéki 9.20—9.50, tótfelvidéki 8.60—9.80, délviasuti 8.50—9.50. Magyar tengeri 8.40—8.60, Cinquantin 9.65—10. Magyar zab 9.55—9.95, vágatott 9.95—10.35, eselmorvaországi és alsó-ausztriai 9.80—9.95. A hét első felében liszt árai emelkedtek, tegnap óta azonban vásárlási kedv egyáltalában nem jelentkezett és az áremelkedések elveszték. Takarmányliszt és korpa változatlan áron maradt.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

A bécsi értéktőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

1 órákor jegyztek:

Osztrák hitel 624, Magyar hitel 733, Anglo 290.50, Bankgyesület 518, Laenderbank 429.50, Magyar Jelzálog 420, Földhitel 1071, Államvasut 674.25, Déli vasut 101.50, Alpesi 631, Török sorsjegy 182.50, Magyar koronajáradék 91.20, Orosz járadék 96.95 K.

11 órákor zárultak:

Osztrák hitel 625.50, Magyar hitel 734, Anglo 291, Bankgyesület 518, Laenderbank 429.50, Union 531, Magyar Jelzálog 419, Államvasut 673.50, Déli vasut 101.75, Elba 450, Alpesi 630, Prágai 2352, Rimamurányi 522, Orosz járadék 96.50, Török sorsjegy 182.25 K.

Bécs, márczius 27. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjáradék 110.50. Tiszai és szeg. köles sorsjegy 140. Magyar hitelbank részvény 736. Magyar lezámitoló és váltó részvény 470. Rimamurányi 520. Magyar czukoripar 1870. Adria hajózási részvénytársaság. Magyar koronajáradék 91.43, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 95.75. Magyar nyér-k. sorsjegy 193. Kassa-Oderbergi Vasut részvény 357. Magyar Jelzálogbank 418. Magyar keresk. bank.

Bécs, márczius 27. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 93.90, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 114.60, 1860-as sorsjegy 153.25, Osztrák hitel-sorsjegy 461. Angol-osztrák bankrészvény 292.50. Bécsi Bankverein 518. Osztrák-magyar bank 1760. Déli vasut 101.50, Dunagőzhajózási társ. 868. Dohány részv. 3 l. Cs. k. arany (vert) 11.34, Német banky. 117.25, Osztr. Lloyd 407. 4.2 sz. ezüst jár. 93.80—97.75, Osztr. koronajáradék 93.95, 1864-es sorsj. 265.50, Osztrák hitelintézeti részvény 627.50, Union-Bank 533.50, Osztrák Laenderbank 429.50, Osztrák-magyar államvasut 675.50, Elbevolgyi vasut 450. Alpesi részvény 630.50, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 243.62, Lipótkohó 487. Töröksorsjegy 182.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

A berlini tőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

Zárlatok jegyzetük: 4.2 százalékos papír-járadék. 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98. osztrák hitelrészvény 197.25, Déli vasut 17. orosz bankjegyek 215.15, 4 százalékos új orosz kölesön 78.50. Disconto Commandit 187.25, Dinamittruszt 160.90, Harpeni 185.90, Unifikált török járadék 9.60, 4.2 százalékos ezüst-járadék 94.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.96, Magyar koronajáradék 92.25, Osztrák-magyar államvasut 141.60, Bécsi váltóár 85.25, Olasz járadék. Alt. villamosági Edison 223.50, Gelsenkircheni 179.90, Laurakohó 197.90, Gyenze.

Frankfurt, (Zárlat.) márczius 27. 4.2 százalékos papír-járadék. 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.30, Osztrák hitelintézeti részvény 197.90, Osztrák-magyar államvasut 141.10, Északnyugati vasut. Bustierradi vasut. Londoni váltóár 204.67, Bécsi Bankverein 132.50, Villamos részvény. 3 százalékos magy. aranykölesön 78. 4.2 százalékos ezüstjáradék. Osztrák koronajáradék. Magyar koronajáradék 92.25, Osztrák-magyar bank 125.50, Déli vasut részvény 17. Elbevolgyi vasut. Bécsi váltóár 852.33, Párisi váltóár 84.67, Union bankrészvény. Alpesi bányarészvény. Engedő.

Hamburg, (Zárlat.) márczius 7. 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.30, 1860, sorsjegy. Déli vasut 16.45, 4 százalékos aranyjáradék 97.30, Osztrák hitelrészvény 197.75, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Olasz járadék 103.40, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.50, Nyugodt.

London, márczius 26. Angol consol 84 1/2. Paris, (Zárlat.) márczius 27. 3 sz. Francia járadék 97.27, Osztr. aranyjáradék 98.90, Magyar aranyjáradék 94.35, 3 százalékos Olasz járadék 153.57, Déli vasut elsőbbségi kötv. 283. 5 százalékos marokkói járadék 523. 4 százalékos spanyol járadék 98.72 4 százalékos unifikált török jár. 93.80, Török sorsjegy 175.50, Török dohányrészvény 367. Osztrák földhitelintézet 1155. Osztr. Länderbank 482. Magyar jelzálogbank. Banque de Paris 1580, Banque Ottomane 716. Osztr. magyar államvasut. Déli vasut. Hartmann gépgyár 511. Urikányi közsén 157 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12. Váltó német piacokra (rövid) 123.15, Váltó Bécsre (rövid) 105. Váltó Belgiumra (rövid) 1/2. Olasz aranyváltó (rövid) 1/2. Váltó Svájcra (rövid) 5/32, Csek Londonra 252.15, Magánkamatláb 1. s Szilárd.

IDŐJÁRAS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnassági intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap csak szóróványosan fordult elő némi eső. Ma reggel a Délvidéken és a nyugati részekben esik az eső és a tájakról erős szeleket is jelentenek. A hőmérséklet lényegesen változott és maximuma Marosvásárhelyt 17 C. fok, minimuma Kolozsvártól —3 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan idő várható, megélénkült szelekek, sok helyütt esővel és hősüllyedéssel.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, Hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Dr. HÖNIG IZSÓ VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE Elektromágneses gyógyítás. Budapest, IV., Károly-körút 24, I. em. Lift Telefon 102-39.

Gyógytényezők: Finsen-féle lülampa furdök szivaj és veredényel-meszedés ellen. Elektromágneses gyógyítás. Röntgen sugarakkal való kezelés. Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). Kék fenyvel való kezelés. Villamos hófurdök (Elektrotherm). Villamos fenyfurdök. Villamos massage (Vibratio). Ga'ván. Farad és Franklin árammal való kezelés. Villamos vízfurdök. Szénsavas furdök. Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

IDEGENEK UTMUTATÓJA Legaján hatóbb beszerzési források Budapestben.

Elelmezési cikkek.

Wikus Tátra tejszó olado gyára Budapest, V., Deák Ferenc-utca 17. Ugyanott finom czukorka-bonhonyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstöltusára gyára Budapest, Király-utca 1. Telefon 27-08. Keleti Export. Szállítás naponta 17 000 pár Allandó 24 munkás.

Biztosítás.

Assurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság) A a 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz. az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellétási és leánykiképzési biztosítások. Tűz, szállítvány, betöréses lopás elleni és ívegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar Jég- és vizontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiképzési Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Ed-dig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye: VI., Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., Jozsef-körút 2. VIII., Üllői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legfinomabb újkori találmány a szabadalm. kaszkiverő (kalapáló) gép, mely a kaszát 5 perc alatt a leg-tökéletesebben kiélezi. Munkája gyors, egyenletes, a kaszát kiméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelentékeny pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ára 40 korona. Egyedüli elárusító: Reichmann Sándor Budapest, VII., Dembinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszeszvezeték és csatornázás.

Pizzurnyi L. utóda Janisch Janos és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, építhető mőhelye és borgany díszítvények gyára. Légszesz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízellék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános furdő, hidegviz-gyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűzhely összeköttetéssel vagy saját fűzhelyvel. Ambergi légszeszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszesz-készülék minden házban. Telefon 20-89.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek

villamosági részvénytársaság Budapest, V., Lipót-körút 5. Gvár: Po sonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratozím: Siemenschuckert. Készít: Villamosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, iorgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékhanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítékokat, wattóraszámolókat (Schuckert-rendszer), vezetékkerendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító festeket. Villampaszenekeket. Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos furdőgépek, villamos bányá furdőgépek, villamos berendezések, mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstartyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13 szám 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárati földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fényvívési cikkek, evőeszköz stb. vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári árakon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemárak.

Szenáry. Hoffmann és Tarsa selyemáruháza IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dús választékban már megérkeztek Mintaka vidék bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakma „Szenássy cég van, tisztelttel kérjük, selyemáruházunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives kirását, Szeráry, Hoffmann és Tarsa selyemáruház-kiszolgáló IV., Bécsi utca 4.

Szerkesztői üzenetek.

B. Istváné. Budapest. Felháborodását értjük. Az aszfaltbetyárság minden jóízű, tisztességes aszfaltbetyárosát kihívja. Panaszkodik, hogy nem teheti ki lábát az utcára — akár este, akár fényes nappal — anélkül, hogy valami toladó fráter ne követné nyomán és ne üldözne émelítő, szemtelen bók-jáival. Tőlünk kér tanácsot, hogyan védekezzen ellenük. Sokféle mód kínálkozik a védekezésre. De először azzal kell tisztába jönnünk, hogy az ön részéről nem történt-e btorítás. Ne értsen félre: nem szándékos, öntudatlan btorításról beszélünk. Nálunk a legkifogástalanabb erkölcsi urinók is gyakran, önkéntelenül, magukra terelik a kalandokra vadászó fiú-nyok figyelmét. Például az öltözködésükkel. Budapesti hölgyek gyalogsétáikra, kommissziósra és egyéb utcai kimenésre úgy öltöznek, mint ahogy kocsizáskor, színházba, lóversenyre, szokás — feltűnően. Mintha mondanák: ide nézzetek! ugy-e szép, ugy-e kívánatos vagyok! Utczára egyszerűen, minél egyszerűbben öltözzék lépjen ki az a szép asszony, aki nem akarja, hogy aszfaltbetyárok kövessék. Az is hiba, ha kirakatok előtt meg-megállnak. Ez is btorításul szolgál. Valamint az is, ha elárulják, hogy észrevették a toladót. A legjobbban lerázhathja a kéretlen gavalért, ha a legközelebbi rendőr kéri föl, hogy szabadítsa meg az üldözjétől. Vannak más módok is, ezekről majd akkor, ha az itt említett nem válnak be.

Piroska. Abban a kedvező (vagy: szomorú?) helyzetben van, hogy kéttestvér eseng a szerelméért. Az egyik barna és alacsony, a másik szőke és magas. A barna — német, a szőke — zeneszerző. Mind a kettő kékszemű. Ön eddig még nem tudná megmondani, hogy melyik iránt érez többet a felebaráti szeretetnél. Amikor a szőke társaságban van, valami poétikus érzés hatja át és nagyon élvezi a szép zongorajátékát. A barna testvér kevésbé mulatságos, de annál realisabb biztosítékot nyújt a jövőre nézve. Mind a kettő sürűn jár a házhoz és vasvillaszemmel néz egymásra. Ismerősei kifogásolják viselkedését, melyek kaczerkodásnak minősítik. Mamája is sürgeti, hogy valljon színt. De, a fenti okokból, nem teheti. Tőlünk kér tanácsot. Nagyon nehéz a helyzetünk. Hogyan lássunk mi tisztán ott, ahol ön is zavarban van. Minden jel arra mutat, hogy egyelőre sem a barna, sem a szőke nem felelt meg magát mélyebben a szívébe. Várjon kissé, ne siessen, hátha egy fekete lesz a szerencsés, vagy éppen egy lángoló hajú ifjút szemelt ki részére a sors.

Kételkedő. Nincs mit kételkedie afőlött. Ha még nagyobb bizonyosságot akar szerezni felőle, úgy keresse ki a Pallas Lexikon megfelelő kötetéből, ott is elég bő felvilágosítást fog találni.

A. B. C. 100. Arra már egyszer feleltünk. Ugy látszik, elkerülte figyelmét. Nem közölhető.

P. K. Szeben. Nem valószínű. Ilyesmit máskülönbén egy útletember sem szokott szívesen elárulni.

K. K. Nagymaros. Ebben az esetben az V. kerületi járásbíróval illetékes. Ha ez megítéli, úgy követelését 15 nap alatt behajthatja; ellenkező esetben nem.

S. A. Szekszárd. A küldött téreza nagyon gyerekes; a költemények használhatatlanok.

H. V. 25. Nem annyira fontos, hogy érdemes lenne róla cikket írni. A figyelmeztetést máskülönbén közöl- nettel vettük tudomásul.

Hü olvasónak. Még nem készt el. Folyamodványát május hó 1-ig bezárólag beadhatja. Választ legfőbb szep-tember közepé felé várhat.

Kis kicénesi, III. Jó nevelésű kislányok ilyesmire nem kíváncsiak.

S. S. 100. Igen, magyarra le van fordítva s kap-ható bármely könyvkereskedésben. Cégeket nem ajánl- hatunk.

Szegedi olvasónak. Ha úgy áll a dolog, amint leírta, úgy az az ur nagyon korrektül járt el. Felelőssége nem vonható.

Sveiz. L. M. Csak abban az esetben nem adja ki a bűnösöket, ha politikai üldözöttek vagy a bűntényt az ő területén követték el. Az utóbbi esetben saját törvényei szerint bünteti őket.

Kis hamis. Na ez nem is annyira hamisságra, mint inkább tudatlanságra vall. Az illető ur helyesen véle- kedett.

C. C. C. 20. Ilyen ügyekkel nem foglalkozunk. Forduljon orvoshoz, az majd megállapítja.

Első lépés. Semmi rosszat sem eslekedett; de ezt a határt ne is óhajtsa túlépni, mert akkor baj lehet a do-oghól.

Pályőr. Ahhoz az urhoz hiába megy el, az nem fog segítségére semmit sem tenni, mivel nem is tehet. **Katona 1000.** A sorozás napján is átadhatja ok- mányait a sorozó-bizottság elnökének.

R. F. Palánka. Az a két kormány kölcsönös elnézé- sének következménye. Várháboru esetén például nem engedi meg egyik fél sem.

Q. P. Ön igen rózsás színben látja a jövőt. Inkább bizzon magában, mint másokban.

F. O. 2000. Ha gondolja, hogy keresztülvihető, úgy próbálja meg; sok reménye azonban nem lehet.

F. Viktor. Alkalomadtán felhasználjuk.

Byron. Néhányat időnkint hozunk.

V. Károly. 1. Glaukula thyreoidea-pajzsmirigy. a pajzsporcok és részben fölötté helyezkedik el. 2. He- lyesebb a név után írni. Így: X. Y. dr.

O-n J. Máramarosziget. Ybsen művei közül eddig a következők kerültek színre Budapestén: Nóra, A tár- sadalom támaszai, A vadkacsa és ha jól tudjuk, régebb- ben a „Tenger asszonya” is. Magyar fordításban azon- ban több is megjelent már.

Sz. O. kisasszony. Van ilyen több is. Például az a két szó: számos és számtalan szintén körülbelül ugyan- azt jelenti. — Verse nem közölhető.

D. A. Sz-n. Nem. **Nagybánya.** Annak a gyárosnak a címével, sajná- latunkra, nem szolgálhatunk, mert mi csak a képet, kaptuk; minden közlelbi adat nélkül.

Kedő. Legyen. Ime adjuk az aförizmát: A vakok, a legnagyobb pesszimisták, mert mindent sötétben lát- nak. Aki másnak vermet és — az a sörös. Ki Koreán- kel, aranyat lel; — Mára elég ennyi.

Cinquecento. 1. Novellája nem közölhető. A kezdete, azonban oly megkapó, hogy leadjuk. Ime: „Rőt alkony. Kattogó szél, Holdvilág. A bergek fölött kísérteties fény- ezikkadás. (Kis szünet.) Az egyik völgykatlanbó; fat- kasok kara üvölt: Hüu, hüüü. . . Biztathatjuk. 2. Nem, várjon, míg legalább tíz Jesz, azután adja ki őket.

Régi előfizető leánya. Hozzuk.

G. T. Kosztolány. Azzal a lapszámmal legnagyobb sajnálatunkra, már nem rendelkezünk.

Versék. Nagyon sok egyéni érzés csillog bennük, de most még formátlanok. Kapunk onnan jobbat is, foly- tassa.

B. S. Az egész javaslatot nem közölhetjük.

D. F. L. Sorsjegyet nem huzták ki.

Görmöregyői előfizető. Nem nyert.

VIZÁLLÁS.

márcz. 26		márcz. 27		márcz. 26		márcz. 27	
m é t e r		m é t e r		m é t e r		m é t e r	
Ann	Schárding	0.86	0.62	Tisza	M.-Sziget	0.75	0.70
Duna	Passau	2.84	2.60		Tekébánya	1.44	1.30
	Linz	0.17	0.16		V.-Nemény	5.22	3.75
	Bécs	0.17	0.33		Tokaj	5.84	1.87
	Pozsony	1.36	1.70		Tiszafüred	5.78	5.72
	Komárom	3.40	2.52		Szolnok	5.82	0.—
	Budapest	2.72	1.82		Csongrád	5.58	4.66
	Paks	1.60	0.78		Szeged	5.54	4.60
	Mohács	1.99	1.66		T.-Becse	3.96	3.26
	Gombos	2.50	2.32		Titel	3.56	3.06
	Újvidék	2.35	2.31	Óndova	Hóór	1.40	1.48
	Pancsova	3.27	3.20	Tapoly	Bartfa	0.92	0.80
	Orsova	3.75	3.65	Bödög	Ladmócs	5.90	5.46
Morva	Morvafalu	3.52	3.21	Sajó	Szolca	3.10	1.38
Vág	Zsolna	1.80	1.64	Hernád	H.-Németi	1.54	0.65
	Trencsén	1.62	1.50	Berettyó	Margitta	0.99	0.91
	Szered	2.35	1.65		B.-Ujfalu	1.88	2.13
Rába	Szt.-Gothárd	0.80	0.64	Körös	Csucea	0.55	0.56
	Sárvar	1.22	0.94		N.-Varad	0.46	0.36
	Győr	3.05	2.52		Belényes	0.76	0.80
Dráva	Varasd	1.44	1.44		Tenkő	0.90	0.30
	Vakány	0.18	0.14		Gurabonc	1.04	1.42
	Háros	0.60	0.18		Borosjenő	1.30	1.10
	Eszék	1.18	0.70		Békás	4.04	3.40
Mura	M.-Szerdah.	1.14	1.30		Gyoma	4.84	4.14
Száva	Zágráb	1.54	1.80	Maros	Gy.-Fehérvár	1.53	1.44
	Sziszek	4.71	4.20		Branyicska	0.—	1.72
	Mitrovicza	4.78	4.90		Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deás	1.46	1.66		Arad	0.66	0.32
	Szatmár	3.18	3.10		Makó	1.94	1.90
Kraszna	N.-Majtény	1.48	1.50	Temes	K.-Kostoly	1.50	1.50
Latorcza	Munkács	0.80	0.90	Béga	Kiszető	1.18	1.22
Laboroz	Homonna	1.10	1.56		Temesvár	0.27	0.36
Ung	Percoseny	0.—	0.—		Beckerek	0.78	0.84

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Irta: M. L. SEVERG.

Kissé féltem, hogy esetleg meghallották nekigyó sziszegését, ezért a vizsgálatnál erre nézve megkoczkáztattam egy kérdést, de ki- előtérítő és megnyugtató választ nyertem.

Tartózkodásomnak a főoka abban rejlett, hogy a figyelmet eltereljem nyom- nek lábamról és bizogó járásomról. Az utó- bit ellepleztem a belépésnél, de tudtam, hogy az első önkéntelen mozdulatnál elámulom ma- gam. Osborn és Alle detektivektől nem fél- tem, de Maitlandban volt valami, ami rö- g- tön a legnagyobb óvatosságra készítetett és sokkal előnyösebb reám nézve, ha kerülöm a veje való találkozást. Ezért tehát azonnal a legötötebb zugba ültem és az egész vizsgá- lat tartama alatt ott is maradtam.

Valószínűtlennek, sőt majdnem kizárt dolognak tartottam, hogy a gyilkos nyomát vérebekkel fogják keresni; de mivel nem ez lett volna az első eset, minden eshetőségre ajánlatosnak tartottam ezt a veszélyt is el- háritani.

Ezért elvontam a csónakot a partról, mintha használtam volna, azután körülbelül egy fél mérföldnyire a part mentén a vízben mentem, a botot, deszkát és a többi holmit magammal vittem.

Mivel olyan helyeken mentem, ahol a víz legalább hat hüvelyknyi mély, tudtam, hogy kutya nem találja meg a nyomomat. Mikor kijöttem a vízből, egy sziklára ültem, felhuztam a harisnyámat és cipőimet és át- álltam őket terpentinnel; a maradékot a

sziklára öntöttem, ahol ültem, tudtam ugyan is, hogy foglyok meg tudtak ilyen módon me- nekülni, dacára annak, hogy a vérebek kö- rülbelül husz lábnyi távolságra voltak csak, s így biztos voltam benne, hogy a nyomokat jól eltüntettem. Siettem tehát az első vizsgá- latalaál részt venni.

És most elérkeztem a végéhez. Mielőtt más szemé elolvassa e sorokat, meghaltam.

E világ büntetése alól kiszabadultam, hogy elnyerjem a túlvilágon a megérdemel- tet. Nehogy valaki azt higgye, hogy nem hit- tem a más világban, különben nem tudtam volna így cselekedni, kijelentem tehát, hogy a félelemnek nincsen morális lenyugzó ereje. Minden félelem önző és önzés minden bünté- ny alapja, úgy az enyémében, mint más bűnökben is. Senkit sem hagyok hátra, aki gyászolna, és csak egy elégtételelem marad, ugyanis az a tudat, hogy a bűntény terén művész voltam. Még egyszer megragadom az alkalmat, hogy a közönségnek bucsut mond- jak: ez a bucsu nem egészen ment a sajnál- kozástól. Most még fennállok a magaslaton, mit életnek neveznek, csak néhány pillanat és leugrottam a sötétségbe és akkor minde- — titok.

NEGYEDIK FEJEZET.

Miután elolvastuk Godin vallomását, kü- lönös érdeklődéssel vártuk Maitland látogatá- sát. Tudtuk, hogy az ügy illető fordulata után nagyon is hamar meg fog jelenni.

— A hír megelőzte az ön diadalát, — szólott Florence, mintán belépése után mind- nyájaa helyét foglaltunk. — Szeretnék első lenni, aki önt üdvözlí. Oly sokat tett értem, amit más nem tudott volna tenai, hogy ezt az érzett halámat nem fogom tudni sohasem lerónni. Az a gondolat, hogy képtelen va- gyok atyám kívánságát teljesíteni és nevérol a szegényfelőt lemosni, ólomsúlyként rebe-

zedett a szívemre. Ön felszabadított ettől a tehertől és higgye meg, hogy szavak nem tud- ják kifejezni mély halámat, melyet ezért ön iránt érzek. Megengedi, hogy az atyám ál- tal meghatározott összeget átadhassam önnek és — és...

Itt kissé habozott és Maitland nem en- gedte befejezni a mondatot.

— Bocsásson meg Darrov kisasszony, — felelte ő, de nem fogadhatok el jutalmat azért a csekélységért, amit tettem. Csak örö- mömre szolgált, hogy segítségére lehettem és hogy önt megmentettem a végrendelet szerint néhány kényelmetlenségétől. Ez nekem elég jutalom. Ha azt gondolja, hogy valamivel tartozik még nekem, engedjen meg egy kegyet?

— Nincs az a kegy, amit ön kér és én azt nem teljesíteném, — felelte Florence ko- molyan.

— Akkor engedje meg, hogy arra kér- jem, — felelte Maitland, — hogy többé ne beszéljen jutalmazásról azokért a szolgálá- tokért, amelyeket önnek teljesítettem. Bár- milyen díjat is kínálna nekem, nem fogad- hatnám el.

Florence gyors, vizsgálódó pillantást ve- tett reám és észrevettem, hogy fájdalmas kife- jezés ül az arcára, de Maitland úgy látszott nem veszi észre, mert tényleg nagyon sietős- nek taláta, hogy szorongatott lelkiállapotán könnyítsen.

— És most, — folytatta gyorsan, — nem engedhetem meg magamnak tovább, és hogy cselekedeteit előírjam. Kívánságai- mat olyan lelkiismeretesen követte és igére- tét olyan hűségesen betartotta, hogy igazán csak öröm volt, önnek szolgálatára lenni,

(Folyt. köv.)

Telefon 91-57, 73-65

Telefon 91-57, 73-65

HELIOS AUTO-GARAGE

Budapest, V. ker., Bálvány-utca 12. szám.
Luxus és teherautóautóautóautóautó. Modern javítóműhely.

Societe Lorraine-Dietrich
Gyárak: Lunéville, Argenteuil, Birmingham.

ISOTTA FRASCHINI, MILANO
magyarországi vezérképviselője.

László... László... László...
PAP PAP PAP

Összesukható vasgép kivételű matrozozal 10 ftt. Sodronyágybetétek méret szerint 5 fttől feljebb.

Giehner János ágynemő-, róz- és vasbutor-gyáros,
szőnyeg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.

Budapest, Erzsébet-körút 20.
Fiókiüzlet: Rákóczi (Kerepesi)-út 86. sz.
Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.

Árjegyzéket bárkinék ingyen és bérmentve küldök. ::
Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Rollétek garabja 1 ftt. Rollétek 50 kr.-tól felj.

Gyermekkoszlik nagy választékban.

Gramofon Hegedűk Czimbalom
Forgatható és önműködő hangszerek

Kétoldalu hanglemezek
Fuvola
Rézfuvóhangszerek

Mielőtt **részletfizetésre**

bármilyen hangszert vásárolna, saját érdekében cselekszik, ha bekéri

IVÁN és VÁRI

áruházának
Budapest, Váci-utca 22.

nagy képes **főárjegyzékét.**

Szállítunk: Vadászfegyvereket, revolvereket, fényképező készülékeket szintén kedvező részlettörlesztésre. ::

Gramofon lemezekből megjelent újdonságok kitűnően sikerültek.
Lemez műsor jegyzékét azonnal küldünk.
Képek és műlapokból nagy választék.

Párisi világiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K. 2.80.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőtgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírástra trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi, ha a fenti védjeggyel van ellátva. — Védjegy, címke és göngyölés törvényesen védve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrassy-ut 28. szám.

Hirdetéseknél bíráló olvasása!

Ha a modern ember újságjának végigolvasásakor a hirdetési részbe is belepillant — és vajjon ki nem teszi ezt — figyelmes szemlélő létére észreveszi, hogy a hirdetések külalakja és tartalma a régebbiekhez viszonyítva, nagyon megváltozott. Mindkét szempontból lassanként határozott javulás állott be.

Rikító, nagyhangú frázisok, melyeket előbb sűrűn felhasználtak, valamint minden, ami a vásárló kiáltóira emlékeztet, hovatovább eltűnik, hogy helyet adjon a mérekelte kifejezéseknek, melyek a reklám igazi lényegének sokkal jobban felelnek meg. Ha már most egyes hirdetésekben mégis erős kifejezéseket és túlhajtásokat látunk, akkor ez legfőképpen csekély értékű cikkeknek történik, melyeknél tulajdonságaik igazsághű felsorolása nem hozza vevőt. Ilyen eljárást persze semmi módon sem lehet helyeselni.

Az ily hirdetések elterjedése is mindinkább szűkebb határok közé szorul, mert az értelmes közönség érthető módon már nem annyira az állításokra, mint a beállításokra foglalt tényekre tekint. Az ily egyszerű és mégis igen hatásos módon mintegy önműködőleg történik „a legjobbak kiválása”. Az értékes megmarad, míg a többi rendesen gyorsan tűnik el ismét. A reklám így mindig tökéletesebben felelhet meg természet, észszerű rendeltetésének, tudniillik annak, hogy az eladás egy haladottabb alakját képezze. Céljuk abban rejlik, hogy az igazságnak megfelelő felvilágosítással szolgáljanak arról, mit lehet valamely árutól elvárni és mit nem képes az nyújtani, hogy lehetővé tegye a közönségnek a pontos megkülönböztetést és a helyes választást az éppen fennforgó szükséglet eseteiben; hogy az értékek kicserélődését megkönnyítse, egyszerűsítse és ezáltal a közgazdaságnak használjon. Ma pl. egyetlen nagy lapnak egyetlen hirdetése százezer olvasónak sokkal rövidebb idő alatt hozza mindazt, amit valamely tárgyról tudni óhajt, tudomására, mint azt ezer eladó megtehetné. És ami majdnem fontosabb: a közönség nyomtatásban látja az egyes cégek ajánlatait. Ezért erre mindig támaszkodhatik és hivatkozhatik,

míg a mondott szó sokkal inkább adhat helytelenségekre és tévedésekre alkalmat.

Ha a reklám czélzerűségét a közzéadás és a modern ember előtt nem is kell tehát sokat fejtegetni, de az egyes hirdetés szemlélésénél már meglehetősen élesen kell a külalakot és a tartalmat mérlegelni, ha a buzát el akarjuk különíteni a pelyvától.

Vajjon ki nem emlékszik pl. a többnyire külföldről ajánlott levélbeli süketség-gyógymódra, a Herkules-övre és más csodakurákra. A könnyen-hívők ezrei hiába dobták ki ezekért pénzüket és egyes esetekben még bajukat is rontották e révén. Miért? Csak azért, mert elmulasztották, hogy a megfelelő szakembereknél — ez esetben az orvosoknál — tudakozódjanak. Az orvos, kinek megkerülésével mindig önmagunknak ártunk, előre felvilágosíthatja volna őket az illető dolog értékéről, vagy értéktelenségéről.

Épp az orvosi tudomány eleddig nem ismert jelenlegi magas színvonala és a vezető szerep, mely itt a német tudósoknak jutott, biztosítékul szolgál az orvos ismert, hogy tényleg értékes szereket az orvos ismer és rendel. Másrészt mindig azon helyzetben lesz, hogy a tanácsát kikérő betegeknek felvilágosítást adhat a hirdett gyógyszerekről és kurákról. A beteg ezáltal elkerülheti, hogy oly dolgokért adja ki pénzét, melyeket mint „elérhetetlen újdonságokat” hirdettek; és melyek nemsokára egészen letűnnek. Ezért, ha nem régen bevált, jóhírű szerrel van szó, mindig meg kellene az orvost kérdezni, hogy felvilágosítson, vajjon mit ajánlhat mint tényleg használható szert.

Ezen példát a gyógyszerek köréből, melyek részéről a legtöbb támadás éri a közönség zsebében, hasonló módon más üzletágakra is ki lehetne terjeszteni. Ezért a közönség előtt felmerül a kérdés: mily módon védekezhetünk legjobban esetleges hátrányokkal szemben és hogyan lehet a figyelemreméltó hirdetéseket felismerni?

Igen egyszerű, megbízható vizsgálati módot nyer a laikus, ha a reklámok megvizsgálásánál a következő dolgokra ügyel:

1. A hirdetés csak frázisokat és állításokat tartalmaz-e, vagy a mondottak helyessége tények felsorolásával bizonyíttatik-e?

2. Bebizonyítható-e, hogy a hirdett **csikk** már tényleg értékes szolgáltatásokat tett?

3. Az illető gyártmányt, ha nem valamely csekély használati cikkről, hanem pl. egy tudományos készítményről van szó, elismerik-e elsőrangúnak és ajánlják-e a mérvadó szakkorok?

4. Vajjon a hirdetés tekintélyes czégtől ered-e, melynek neve már önmagában is biztosítéka az áru jószágának?

Ily vizsgálatot csak oly készítmények fognak kiállani, melyek minősége és használhatósága tényleg kifogástalan és ezért bátran megvásárolhatók.

Oly készítmény, mely az összes felsorolt feltételeknek megfelel, az ismert elberfeldi „Farbenfabriken” (Bayer) czég által forgalomba hozott Somatose, mely a legközelebbi időben e helyen ismételt fogja hirdetés és megbeszélés tárgyát képezni. A jelentések és a hirdetések főleg arra vonatkoznak, hogy mit voltak képesek az erősítő szerek eddig nyújtani, mely kivánalmaknak kell megfelelniök általában és milyen különös pozíciója van a Somatosenak. Többek között azt is be akarjuk bizonyítani, hogy hirdetésünket az orvosok — kik az értékelésre első sorban hivatottak — mily rendkívüli mértékben becsülik meg készítményünket.

A közönség továbbá arról is felvilágosítást nyer majd, hogy a Somatose nemcsak mint gyógyszer alkalmazható komoly bajoknál, melyeknél semmi esetre sem szabad az orvosi kezelést — melyben alkalmas esetekben gyakran találkozunk a Somatose rendelésével — megkerülni, hanem hogy sok esetben használható, mint étvágygerjesztő, erősítő szer. Így pl. emésztési zavaroknál, általános bágyadságnál, gyengeségnél és idegességnél, az üdülési szakban stb.

Ha már most ezen hirdetéseket becses figyelembe ajánljuk, kérjük Önt és elvárjuk, hogy azokat a fent vázolt mértékkel alaposan vegye vizsgálat alá. Épp oly kívánatos nekünk a mi részünkről felsorolt tények összehasonlítása más oldalról felhozottakkal. Azon meggyőződésben kívánjuk ezt, hogy az ily vizsgálat csak a Somatose elnyére fog eldőlni.

Az okszerű hajpótlást egybe kell kapcsolni egy jó, kipróbált hajnövesztő szerrel és óvakodjunk a reklámasan kidicsért értéktelen és többnyire ártalmas vizektől. Egyedüli kipróbált és kitűnő voltánál fogva elment szer a mi gumónk, melynek

„IPE“

a neve, ez egy szenzációt keltő hajnövesztő-szer, amelyet Európában még nem láttak. Egy csomag „Ipe“-gumóból minden gyermek tud magának két liter „Ipe“-hajvizet előállítani. A hatása csodás és mindenki azt mondja rá: „Egy-szer próbáltam, mindig használok.“

Az „Ipe“-gumó nem engedi a haj ősztülését egész a késő korig, a haj kihullása megszűnik és tartós kezelés mellett a haj új buja tenyésztésnek indul! Már az első mosás után nyer a frizura, a haj illatossá lesz és pompás tömörségűvé válik. A korpa rögtön eltűnik.

LEGJOBB

még a leggyöngédebb szőke hajnak is az „Ipe“-gumó. 1 nagy csomag „Ipe“-gumót küldünk mindenho-va 4 koronáért, 1 fél csomagot 2 koronáért. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levél-bélyegeken is lehet) vagy utánvétellel. — Gondot kell fordítani

a HAJ NÖVÉSÉRE!

A test és arc bőrének ápolására föltétlenül enyhe, még a leggyöngédebb bőrre is ártalmatlan szappanra van szükség. Csakis a mi

„OJA“

szappanunk kölesönöz a bőrnek viruló színt, lágy-ságot és simaságot, melyben mindenki gyönyörködik. A bőr minden tisztátalansága, minők: pő-senek, szeplők, vörösség, paraziták, ráncok stb.

okvetlenül eltűnnek az „OJA“-szappan használatá folytán. „OJA“-tól a legkérgebb kéz is elegánsá, gyöngéddé és finommá válik. A pörusok megtisztulnak és a tulságos izzadás csakhamar megszűnik. Rövid használat után be fogja Ön látni, hogy „OJA“

nélkülözhetetlen

1 egész doboz „OJA“ csodaszappan K 2.—, 1 kis doboz K 1.—. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levél-bélyegeken is lehet) vagy utánvétellel. „OJA“ az egyetlen jó szer

a bőr-ápolásra!

Ajánljuk továbbá hírneves specialitásainkat:

RIORET, perui szappangyökér, garantálva elsimítja fiatalosan üdévét és vakító fehérré teszi. Eredeti csomag K 5.—. Mintacsomag K 2.—.

INCARNAT halvány arcoknak gyöngéd, rózsás lehetést kölesönöz. Teljesen fölismerhetetlen! Nem kendőző-szer! 1 doboz K 2.—, 1/2 doboz K 1.—

Kaliforniai „OJA“-crème, előállítva Virginiaból (a tavasz szépsége), nincs benne sem zsiradék, sem semmiféle festőanyag s reggel és este használandó, előzetesen „OJA“-szappannal való mosdás után. „OJA“-crème a legdurvább, vörös és felpattogzott bőrt nyomban bársonypuhaságúra változtatja. 1 eredeti doboz Kaliforniai „OJA“-crème K 3.—, 1/2 doboz Kaliforniai „OJA“-crème K 2.—.

Kaliforniai „OJA“-puder az „OJA“-crème vagy az „OJA“-szappannal való mosdás után használatik. Az „OJA“-pudernek előnye, hogy absolute láthatatlan és hogy mentes minden fémanyagoktól. A bőr az „OJA“-puder használatá után nagyon gyöngéd és üde lesz. Ily meglepő hatású pudert Európában eddig még nem ismertek! Kaliforniai „OJA“-puder 1 eredeti doboz K 5.—. Kaliforniai „OJA“-puder 1 mintadoboz K 2.—. (Fehér, rózsaszín, vagy crème).

Amerikai „OJA“-körömfény a körömeknek nyomban gyönyörű zománcos fényt kölesönöz, mely 8 napnál tovább is eltart. Egy doboz K 2.—, 1/2 doboz K 1.—.

Szállítás naponta az összeg beküldése vagy utánvét mellett az

7555

„OJA“ első amerikai illatszer-palotából

WIEN, I., PETERSPLATZ 11.

PRÁGA, OBSTGASSE 9.

Budapesten kapható a cégeknél: **Thallmayer és Seitz**, V., Zrínyi-utca 3., **Dr. Egger Leo és Egger J.** gyógyszer-tár, VI., Váci-körút 17., **Molnár és Moser**, drogueria, IV., Koronabercev-utca 11., **Török József**, Király-utca.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon 62—80.

Szász királyság
Technikum
Mittweida.
Igazgató: A. Holzt, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők ki-képzésére. Gazdagon felsze-relt elektrotechn. és géptel-lő laboratorumok, gyártó-műhelyek. 3610 hallga-tó a 36. iskolai évben. Program stb. díjtá-hanal a titkárság által.

Mme. Valter
angol- és francia női sza-bónő Budapest, VIII. ker., Fecske-utca 8., I. em. 6. Elvállal minden e szak-mába vágó munkát a leg-utolsó dívat szerint legi-nomabb kivitelben, szolid árak mellett. Átalakítások elfogadtnak. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

1780 tucat törülköző
cédlőmégéből, tiszta vászon-ból, dupla damaszt, képzelt-hető legjobb minőség, 53 cm. széles, 112 cm. hosszú, tu-catja utánvétellel 8.90 kor.; továbbá

3700 tucat edénytörő
legjobb minőség, 70 cm. szé-les, 70 cm. hosszú, tucatzja 3.75 kor.;

6800 tucat zsebkenő
legfinomabb és legszebb mi-nőség, tucatzja 3.50 ko-rona. Szétküldi:

Emanuel Rotholz
Wien, VII., Neustiftgasse 77.
A megrendeléseknek leg-később szerdaig Bécsben kell lenniök. Levelezés minden nyelven. 27142.

CSIZ
a kontinensen a legerősebb Jód brom gyógyfürdő. A meglepő gyógyeredményekben nevezetes szerep jut az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Longyel Béla egyo-temi tanár legújabb vizsgálatai fejtudtek. Magnyítás május 1-én. Számos előrendű bérház, szanatórium, gyógytár, zongora, kávéház, lawn-tennisz, tombolák, kirándulások. Vasut állomás, posta, távirda helyben. Hívatlos orvos **Kallos Jenő** dr. Katonatisztok, Állam-hivatalnokoknak elő-és utó-idenyben 50 százalék kedvezmény. Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság. Az ásványvíz rendelhető használati utasítással a fürdőigazgatóság-nál és **EDESKUTY L.** felaru-sítónál Budapesten.

PENZ
kölcson sorsjegyekre és érték-papirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre.
Erzsébet sorsjegyre 6.— K.
Jósviv sorsjegyre 7.50 K.
Magyar v. t. 22.— K.
Bazilika 16.— K.
Olasz v. t. 32.— K.
Osztr. v. t. 42.— K.
Hajai 90.— K.
Konvertált Jelz. 105.— K.
stb. stb.
A kölcson 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszthető. — Ha sorsjegyet már zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcson a fenti összegre felemeljük. Azonnal elintézés és legolcsóbb kamattal.

BEIFELD BANKHÁZ
Epost, Károly-körút 1. Alapított 1874-ben.

„Hungária“
beszélő-gépek
kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, rész-letfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Király-u. 76.
Kérjen árjegyzéket.

ÉVŐESZKÖZÖK
EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN
BUDAPEST, VIII. Erzsébet-körút 29.sz.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEJZÉK 2000 PÁRAZZAL GÉRMENTVE KÜLDETIK.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1909. márczius 28-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A piros bugyellár.

Eredeti népszínmű táncokkal és dalokkal 3 felvonásban. Irta: Csopretzky Ferencz.

Személyek:

Török Mihály bíró	Gyenes
Török bíró	Blaha L.
Kender Júlia	Demjén M.
Menczi	V. Molnar R.
Csillag Pál	Bakó
A kapitány	Pálfi
Peták kapitány	Bartos
Pennás Mukli	Kovács
Hajas Mukli	Abonyi
Kosza Gyurka	Rozsahégyi
Leveles Misi	Szőke
Kisbíró	Magyar
Suták Kata	Fai sz.
Lajcsi cigány	Narcisz
Lakatos	Gábornyi

Kezdeté 1/3 órákor.

Este rendes helyárakkal.

A divát.

Eredeti vígjáték 3 felvonásban. Irta: Háth-Végh István.

Személyek:

Hatfalussy Kornélia	Rákosi Sz.
Ana	Lenkey H.
Bimbó	Várady Ili
Hatfalussy Adorján	Dezsi
Csabay Pál	Somlyai
Liptákné	Vizváry M.
Alvincziné	Helvey L.
Gágeri ó	Nagy I.
Szalainé	V. Molnar R.
Perjes Laci	Rozsahégyi
Scholz	Hajda

Kezdeté 1/8 órákor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZINHÁZ.

VI., Rávai-utca 18. szám.

Hamupipőke.

Böhözöttos varázsszerepek dalokkal és táncokkal 6 képből Magyar színpadra alkalmazta Komor: Gyula.

Személyek:

XV. Papagály király	Babai M.
Ragyóó, a fia	Hegedűs E.
Pitypatay	Lukács E.
Vöröbégy	Stamm E.
Bibicz	Verpali I.
Sunyó Bujdógál gróf	Kövessy E.
Aranka, lány	Föld R.
Borbála	Fázessy A.
Kamilla) lányai	Nagy A.
Oiga	Hajnai V.
Abrakabadra	Kaona I.
Nyarka, szolgáló	Göndör B.
Talok, kapus	Kakasi I.
Patkány király	Kóna
Gyikvezér	Papp

Kezdeté 4 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Slezák Leo ideleptevő;

Otello.

Dalmá 4 felv. Szerette: Verdi Szövegét írta: Boito Arr. go. Ford. Rado Antal.

Személyek:

Otello	Slezák
Jago, zászlótartója	Takáts
Cassio, hadnagyja	Pichor
Roderigo	Kortó sz.
Lodovico	Szendői
Montano	Kornai
Egy hírnök	Nor B.
Desdemona	Vasquezné
Emilia, Jago neje	N. Valent

Kezdeté 7 órákor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Délután rendes helyárakkal.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Irta: Haina Ferencz. Zenejét Szép Ernő verseire szerlette: Szirmai Albert.

Személyek:

Hubert Egon hercege	Dobos
Von Flüggen	Szirmai
Von Saarburg	Csiszér
Von Deinenwitz	Sárosi
Von Stackenberg	Margittay
Heilbrück	Szirmai
Ganisius Wolf	Papir
Herma, neje	Erdei B.
Thes, leánya	Kosary E.
Prokisch Libor	Németh
Ede, a fia	Otvos G.
Dürenstein	Pasztor
Erna, a felesége	Nyarainé
Hertha, leányuk	T.Harmath
Lr. Frolocker	Rusko

Kezdeté 3 órákor.

Este rendes helyárakkal.

Pálmay Ilka felléptével:

Az elvált asszony.

Operetta 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor. Zenejét szerlette: Fall Leo.

Személyek:

Lissegwehe Karol	Király
Jana, felesége	Otvos G.
Bakkenskyj	Boross
Wander-Loo Gonda	Pálmay I.
Destelouk, elnök	Szirmai
Rutterspiat, bíró	Németh
Layo, ügyvéd	Dobos
Wiesum, szakértő	Pasztor
Scrop, kázaus	Csiszér
Adèle, jeyese	Papir
Krauweljt	Fabián C.
Martja, a felesége	Simai
Kisbíró	Harmath I.
Egy hölgy	Kiss Pal
Inas	Nyarainé Ligeti

Kezdeté 1/2 órákor.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Ma vasárnap márczius 28-án két előadás a teljes fenomenális műsorral. Délután fél 4-kor mérsékelt helyárakkal és este 8 órákor rendezes helyárakkal.

Szanin • A spárga Beregiss

Uj szenzációk! Uj szenzációk!

PESTI SZINÉSZNÖK (Primadonnák ponyvájában)

Éjjeli zene! Varjas Antal új slágere.

Falrengető kacagás!

A háloszobalány PAMPOULETTE ÉHES A mutyi-szoba.

Közkívánatra harmadizbon meghosszabbítva: A nimfa és a faun nasza. — Azonkívül: La bella Rosetti.

A hét mozija. España négyes. Mario, le chanteur-phénomène. Sorello Kosmos és még 8 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal Orfeum napközi pénztáránál d. e. 10-2 d. u. 3-8-ig. Vasárnap délután fél 4-kor mérsékelt áru előadás. A téllkert tükörtérben éjjelkor Trianon és Grand-Cabaret, új táncatrakciók, cigányzene reggeli 5 óráig.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kintüntetve.

Dr. Batizfalvy Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTEZETE

áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák, Foghuzások (altatásban is.) Jól használható fogszorok előkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.

Vidékiek félnap alatt megkapják műfogazatukat.

Szabadalmi, védjegy- és mintaoltalom

híteszközleése az összes kultúrálamban.

ADLER MIKSA okl. gépészmérnök, hítesz szab. ügyvivő

Budapest, VI., Andrássy-út 51. szám.

Találmányokat szabadalmaztat és értékesít;

védjegy- és minta-oltalom az — Pataky Vilmos — összes államokban

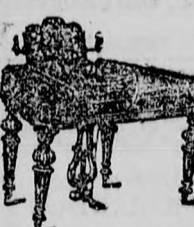
hítesz szabadalmi ügyvivő: Budapest IV., Eskü-út 3. Telefon 89-22.

Saját szabadalmi irodák a külföldön:

Berlin, Paris, Amsterdam, W. Lelpzgerstrasse 112. 58. rue Lafayette. Keizersgracht 209.

CZIMBALMOK!

Hangfokozó piano-pedálú czimbalmok a jelenkor legtekéletesebb czimbalmait!

Leírást és árajegyzőket ingyen és barmenive küldenek a feltalálók és egyedüll készítőik

Komáromi M. és Társai

első magyarországi m. kir. szab. hangfokozó piano pedálú czimbalmoglyár

Nagymaros-Visegrad.

Levélcozim: Nagymaros (Hontmegye).

Kaman

korunk eilsmert legtekéletesebb cipője urak, hölgyek és gyermekek részére

Hygienikus, elegáns, sikkes es tartós.

Telefon 112-66. FÓRAKTÁR:

VAS ANDOR

Budapest, VI., ker., Andrássy-út 17. sz.

FOGAK

és fogszorokot szájpadlás nélküli, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készit

Kitűntve ve.

Guttermuth János

műfog speciálista

Budapest, VII., Baross-ter 22. l. em. jobbra 3.

Kitűntve ve.

Kir. elva.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e házban. — Érkezőskor kérem a kapu alatti tablán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.

Telefon 159-63.

A Dréher Antal serfőzdéi r.-t. ezennel a nagyérdemű közönség tudomására hozza, hogy

DRÉHER-féle

Szent János - sör

név alatt egy idénysört hozott forgalomba. Ezen igen zamatos és tartalmas sört, mivel a nagy közkedveltség miatt a készlet fogytán van, még csak e héten a következő vendéglőkben és pedig:

Bokros Károly Grand Restaurant Dréher Andrássy-út 25.	Metzger János Dob-utca 107.
Bokros Béláné Wesselényi-utca 63.	Mihalicsok Frigyes Szerfita-ter 8.
Bernhardt Ferencz Rákóczi-út 55.	Milits Andras Béla-utca 7. szám.
Dezso Mihály Röck Szilárd-utca és József-utca sarok.	Polach Sándor Hajó-utca 8.
Dökker Ferencz London szálló, Váci-körút 79.	Passy János Bereznyi-utca 8.
Eker Károly Sándor-utca 44.	Putzer György Váci-körút 14.
Förster Konrad Váci-körút 68.	Schierer Károlyné I. Ráczfűrdő.
Förster János Apostolokhoz, Kegy-utca 6.	Sipos Ferencz Dohány-utca 14. szám.
Gregorits Ferencz Hermán-út 69.	özv. Schmidt Istvánné Főherceg Sándor-ter 3.
Hegedüs István Köcskár-utca 6. szám, (Varróegyház).	Schuller Ferencz Andrássy-út 39.
Hodosi Sándor II., Fő-utca 98.	Schumitzky Vilmos Thököly-út 6.
Grand Hotel Hungaria Hofbauer Lipót Váci-körút 19.	Semsey József Fővá-ter 2.
Kappel Samu II., Margit-körút 89.	Steinbok Károly Koszoru-utca 24.
Klecker Alajos Tere-körút 1.	Steiner Lajos Tere-körút 3.
Krassy Felix Magyar Király szálloda, Vágó-utca 4.	Strasser József Thököly-út 4.
Kovács E. M. Kerecsiek-tere 2. Király palota.	Tingl Lajos Hóid-utca 15. szám.
Kronstein Lajos III., Szt. Endrei-utca 1.	Theuer Lipót Alkotmány-utca 21.
Longyel Lajos Aréna-utca 58.	Valentin Antalné I., Rudasfűrdő.
Lebeti István Dohány-utca 4. szám, (Wesselényi-utca sarok.)	Vaxtel János I. Krisztina-körút 75.
May Ede Matyas-ter 6.	Weiser János Doboz-utca 23.

fogják **mindenkor frissen csapolni.** Palaozoktan kapható minden jobb fuerzer- es csemege-üzletben es kávéházban.

Budapesti Cabaret BONNONNIERE

VI., Tere-körút 28. — Telefon 52-88.

Minden este 9 1/2 órákor:

László Rózsi

(Conferecier: Dr. Szalay József.)

Azonkívül: Mozgósítás, vagy Berukkolt a conferecier. — Városatyák. — Eleven regény. 3 bohózat. 3 tréfa. — Jegyek: 4, 3 és 2 koronáért. (Zene-kari és páholyülés 6 korona.)

Teljes kávéházi berendezés mérsékelt áron eladó,

u. m. asztalok, székek, biliárdok, bronz luszterek, tükrök, ezüstneműek, bronz fogasok, fotelek, teljes terasz. Bővebb felvilágosítás kapható:

Français kávéház, Andrássy-út 32.

PROHASZKA JÁNOS gyáros

VI., Gróf Zichy Jenő-ú. 46. (Vélt Uj-utca.)

Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel, rézdiszszel, erős acélsodronnyboléttel 32 kor. Róz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K. Rőzágy sodronnyboléttel 80 K Rőzágy-csízolás es javítás 17 K. Vaskeretes ágybolét, erős minőségű 11.50 K. Fakerettel 7.50 K. Kárpított matraccok minden kivitelben. Vas- és rézbatorokat legolcsóbban szállit:

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletkétsre a legmetszobhémis jótalásat kaphatók. Fogor-fok, gramofonok, heged k, fuvólok, citi rak, ukarimák sth. olcsón legjobbak. Kirtűntve elismert jó munkáért.

Árjegyzőket ingyen küld

Magyaróssy Gyula

m. kir. szabadalm. hangszergyára

Bpest, VIII., Bákósk t 71.

Telefon 88-20.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. márczius 28-án.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárák.

A király.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Caillavet és Aréne.

Személyek:

A király Hegedűs
 Chambrande Fenyvesi
 Bourlier Góth
 Marthe Varsányi
 Blond Szerényi
 Firmin Chambrande Tanay
 Thérese Góthné
 Lelorrain Tibanyi
 Corneau Vendrei
 Cruchet Balassa
 Gabriel Győző
 Kiviolet Sarkadi
 A püspök Kazaliczky
 A szenátus elnöke Harsányi
 Riporter Bardi
 Suzette Komlóssy I.
 Francine Varga A.
 Georgette Dalos I.
 Inas Kassay

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárákkal.

Vigyázz a nőre!

Bohózat 3 felvonásban, 4 képből. Írták: Feytaud Georges. Fordította: Góth Sándor.

Személyek:

Pochet, őrmester Tapolczai
 Amélie, leánya G. Kertész E.
 Asonis Sarkadi
 Iréne P. Garsi M.
 Fejedelem Szerényi
 Courtois Marcel Góth
 Etienne Bardi O.
 Van Putzeboom Vendrei
 Polgármester Tibanyi
 Kreszmadieff Balassa
 Bibichon Harsányi
 Rendőrbiztos Győző
 Charlotte Kész R.
 Yvonne Varga A.

Kezdeté 1/3 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárák.

A tenger.

Kezdeté 4 órakor.

Este rendes helyárákkal.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/3 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárák.

A szerencse fia.

Komédia négy felvonásban. Írták: Dregely Gábor.

Személyek:

Varga Körmeny
 Irén, a leánya Bathory G.
 Szontagh Dobi
 Kormos Csorlos
 Gálkuthy Réthey
 Szűcs Adolf Csobor
 Reiner Vágo
 Stefánia, a felesége Forray R.
 Emma, a leánya Meszáros G.
 Zarat Zimko Z. Molnár
 Tarno Vándory
 David Rátkay
 Lili Zala K.
 Sebes Papp
 Almodayné Era P.
 Almoday Fenyvesi

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárákkal.

Forradalmi nász.

Színmű három felvonásban. Írták: Sophus Michaelis. Fordította: Homonnai Albert.

Személyek:

Montaloup Vágó
 Davout ezredes Papp
 Marc-Arion Csorlos
 Jean Lasque Körmeny
 Tréssailles Tarnai
 Du Bartas Thuróczy
 Jeromos Réthey
 Prosper Rátkay
 Copin abbé Fenyvesi
 Aline de l'Estoire Forgács R.
 Leontine Forrai R.

Kezdeté 1/3 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Népszínház-utca 1-3. sz. sz. sz. sz.
 Telefon 68-39.

A pesti háziúr.

Énekli: Baumann Károly. Saját felvétel. — Epizód a messinai földrengésből. — Bostocki Állatkert. — Opium tolvaj. —

A vadörzű fiai.

— A gyermek hajfirtje. — Az interwju.

Faust kisasszony.

— La Musette, éneklő kép.
 Kezdeté 5 órakor, vasár- és ünnepeken 3 órakor.

FOLIES CAPRICE

Kezdeté: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/9 órakor.

1/10 órakor. Ma! 1/10 órakor.

A legszebb szörme kirakat'

Bohózat. Írták: Faun. Rendező: Erdélyi Emil.

Végül 11 órakor! Végül 11 órakor!

„Der Herr Ersatzmann“.

Bohózat. Írták: Armin József. Rendező: Werner M.

Nappali pénztár d. e. 9—1-ig és d. u. 3—6-ig.

Az 1-ső emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú táncatrakciók. Kezdeté 1/12 órakor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-28.

Kezdeté pont 8 órakor. Ma és mindennap: Szenzáció!

Budapest-Nagymaros. Jelenetek egy vasuti kupéban. — Írták: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt Géza. — Ezt megelőzi:

CSAK ÖT PERCZ!

Bohózat. Írták: Glinger és Taussig, fordította: Steinhardt.

Továbbá: Steinhardt, Gyárfás, Nedics, Sándor, férfi kettős és Pápy teljes új magánzámakkal, valamint: The Georgis és Heidee and Perceé tanc kettős fellépése.

Jegyek: 9—12-ig és 3—6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és özv. Kontiné dohánykülönlegességi áruházában, Andrássy-ut 29.

Ünnep- és vasárnap délután mérsékelt helyárák előadások. Kezdeté 1/4 órakor. Színpad: Budapest-Nagymaros.

Steinhardt fellépése szőlőkben.

A remek téli kertben reggeliző tánc és zene. Elsőrendű attrakciók — Belépő-díj nincs.

Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol FOGMŰTERME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.

Munkálatai jósgát részlettízítési kedvezményrel is biztositja.

Szőnyeg-ujdonság!

200—300 nagyságban nyitott Jacquard szőnyeg, tartós minőséghez 5 tól 80 kr-ért.

Rosenberg és Qitt

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszerkülönlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál

HATSCHEK N.

Csakis: Bpest, Károly-körút 6. Árjegyzék titoktartással ingyen.

A divatban forradalmat idéz

elő e 2 remekül sikerült alj-ujdonság.

London Páris

8 kor. 8 kor.

Ezen aljak mint sima, szabásuk tökéletességét hozzuk forgalomba. Állásuk utánzóhatatlan. csipőn remekül feszül, rajg alatt gazdagon harangalakú. Diszítéso mesterileg kivitt applikáció, mely saját szövetjéből készül.

Előkelő izlés. Ujdonság, mert részei nem simán szabottak, hanem díszkötéren áthajlík. Gazdag faltök omlanak oldal részéből alá. Az alj zsinórral szegett, legdívatosabban és gombdíz van rajta; szóval megfelelő minden várakozásnak

Ezen aljak mindegyike 8 korona. Állásuk és szabásuk kifogástalan, éppogy az anyag és kivitel. A kezmejük prima minőségű, könnyű brünni főlposztókfekete, sötétkék, zöld, barna, szürke és drap színekben. Legújabb erős szálú sevron szövötéből vagy sima atlasz kangarnból fekete, sötétkék, barna, pávakék és zöld színekben

ára 10 korona.

Méreteket pontosan kérjük: schuss és csipőbőség, alj hosszát elől és hátul.

„Zur Schossenfabrik“ Bécs,

XVI., Neulerchenfelderstr. 2.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelölőket megszeres a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTOR (bej. cég)

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

BUTOR

ÖB VÁLASZTÉKBAN VÉB RÉSZEZÉSEK MINT RÉSZLET-FIZETÉSRE KÉRDHIVŐLI ÖLESŐÁRON HÁGHATÓ

ENRENTREU TESTVEREKTEL

BUDAPEST, VI. KER. RÁKÓCZI-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SAROK) HÍVÓ-ÁRJEJYZÉK INGYEN. TELEFON 62-37

Kalapkirály

Elsőrangú ural divat és kalapüzlet. Panama kalapok 2 koronáért teljelmulhatlan sikerrel tisztítottak.

Különös gondot fordítunk műhelyünkben Hársfa-u. 39. női szalmakalapok átala-kitására. Szabott árak! Szives partfogásért eszedünk Osztermann és Stern kalapos-mester Eskü-ut 6. (Klotild-palota.)

CZIMBALMOT

ne vegyen, míg

REMÉNYI MIHÁLY

legújabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi czimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve,

Budapestről KIRÁLY-UTCA 58. Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legújabb stílusokban.

10 évi kezesség! OLCSÓ ÁRAK.

Heti műsor:

1909. márczius hó	III. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránia	Hangversenyek
29 Hétfő	Rigoletto A törpe gránátos	Az ember tragédiája	—	Vigyázz a nőre!	Hivatalnok urak	Az elvált asszony	A francia forradalom	Vigadó: Fodor-féle zeneiskola
30 Kedd	—	Elnémult harangok	—	Az ördög	A saskók	Az elvált asszony	A francia forradalom	Zenepalota: Műgyógyászati zenekar
31 Szerda	—	A föld	—	Vigyázz a nőre!	Hivatalnok urak	Az elvált asszony	A francia forradalom	—
1 Csütörtök	—	A divat	—	A király	A szerencse fia	Az elvált asszony	A francia forradalom	—
2 Péntek	—	Ódipus király	—	Vigyázz a nőre!	Zöld Kakadu Régi jó idők	Az elvált asszony	A francia forradalom	—
3 Szombat	d. u. este	—	—	Tatárjárás	A császár katonái Zöld Kakadu Régi jó idők	Orfonsz az alvilágban Az elvált asszony	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előadása	—
4 Vasárnap	d. u. este	—	—	A kivándorló	Hamlet	A dollárkirálynő	—	Budai vigadó: Fráter Loránd

Mit csinál ön minden este??

- Diana sósborszeszszel dörzsöltetem magam.
- Miért éppen Diana sósborszeszszel?
- Mert meggyőződtem arról, hogy csak a

Diana sósborszesz

masszirozás;

1. csillapítja a derékfájást,
2. csillapítja a hátfájást,
3. csillapítja a csúztól eredő fájdalmakat,
4. csillapítja a reumatikus fájdalmakat,
5. csillapítja a köszvényes fájdalmakat,
6. csillapítja a fejfájást,
7. csillapítja a lábfájást,
8. csillapítja a szagatási fájdalmakat,
9. csillapítja az oldalszurás fájdalmait,
10. csillapítja a megeröltetett és nehéz munkától származó fájdalmakat

— Eppen ezért én csakis Diana sósborszeszt vásárok és semmi mást!

Egy eredeti üveg 44 fillér és mindenütt kapható

Figyelmeztetés!
Kérjük, tisztelt Háziasszony, ne tessék a kereskedőnél egyszerűen, egy csomag vagy ládika „cikóriát”, hanem határozottan

: Franck: -féle kávédaráló védjegyű

gyártmányt kérni, oly végből, hogy a mindenkor egyenlő és legjobb minőség iránt meg legyen a kellő biztosítéka. Ügyeljen amellett ezen védjegyre és aláírásra, — mert csomagolásunkat azonosszínű papírban és hasonló nyomással gyakran utánozzák.

Védjegy. X 4862, 6:7 IL W.

Franck Henrik Fiai
Kassa.

Magyar harzi kanári-tenyésztés Debrecenben.

A kényes énekes harzi kanári-tenyésztés, életében soha ennél jobbat nem teszem, mert eloszlik ott a ház, hol egy ilyen sárgatollú kis madár karmaz. Forduljon tehát bizalommal hozzám mindenki, aki a szép énekes kanári szereti, megmondom a címet is, hogy könnyen megtaláljon. Debrecenben lakom és kanári-tenyésztés, Agoston István nevet Magyarországon a hazám, 28. szám alatt lakom a Péterfia utcán, énekes kanári-tenyésztés, 7, 8, 10, 12 forint. Tenyésztésre alkalmas nőstények darabja 2 frt. Szállítás a legnagyobb hídben is gondosan csomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. A legnagyobb tenyésztés és szétküldés intézet.

A már 34 év óta a kerékpárvilágot uraló eredeti angol

kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadonfutóval, 3 év jótállással, minden árfelemlés nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár és alkatrészek nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz.
Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

SZIVÓ GÁZ BENZIN MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK.
BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK
= EGYED-ÁRUSÍTÓ ABELES EMIL BUDAPEST V. VÁCI-UT 14. TELEFON 93-32. SÜRGÖNYGIM: BARSEL

Ismeri ön már a **RICHTER VINCZE-féle haj- és szakállnövesztő kenőcsöt?**

Utolerhetetlen hatású hajhullás és korpaképződés ellen és erőteljes hajszőrvés előidézésére Egy tégely ára használati utasítással 3 kor. Shampón (hajmosó por) a legjobb fej tisztító szer. Egy csomagára 50 fillér. — 70 fillérlevélbéllyeg ellen bérmentve küldetik. — Elismert legjobb készítmények. — Naponta szétküldés a világ minden részébe. Ausztria és Magyarországra utávvétel, a többi államokba készpénz ellenében.

RICHTER VINCZE
specialista hajápoló szerekben
:: WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::
Bécsi raktár: MOLL A. gyógyszerháza, I., Tuchlauben No. 9.

Magyar Styria Kötőgépgyár BUDAPEST.
A legjobb és leghíresebb **kötőgépek**
szahadalmazott zárrakkal ellátva. Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék bérmentve.
Fogl József Lajos ügyvezető, Iroda és elárusítóhely Csengery-u. 54/e

Hol vásároljunk? **Porcellán-háznál**
Budapest, Baross-tér 4. Áram bámulatos olesók.

Legjobb választék üveg, porcellán lámpa, szománax edény egész konyhaberendezések, mennyasszonyi, kőegyet, nézőajándékok. Minden vidéki megrendelőnknek jogában áll az árat kicsomagolni és nem teljes árúként saját költségére visszaküldeni.

Étkészlet 6 személyre, rokokó, finom porcellán, csak	8.50
Étkészlet 6 személyre, teljesen modern fagon, festve és aranyozással beégetve	8.50
Étkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stílus, díszes festés, elsőrendű minőség	7.05
Étkészlet 6 személyre, rendkívül díszes rokokó-stílus, □ pecsenyétől, elegáns festéssel	10.—

Legelősebb és legnagyobb választék csakis elsőrendű 12 személyes étkező-készletben díszesen festve, dús aranyozott rokokó-fagon kétszer beégetve, finom minőségű porcellán árai:

2 óval levelestál	2 mártás aja
2 nagy pecsenyétál	2 nagykanál
2 kis pecsenyétál	2 kiskanál
2 nagy tésztátál	2 sóártó
2 kis tésztátál	12 mély tányér
2 főzeléktál	28 lapos tányér
2 salátátál	12 kis tányér
2 mártástál	

Azonkívül vannak készletek egészen 100 forintig.

Étkészlet 12 személyre, rokokó-stílus, kisebb összeállítás, 42 db., díszes festéssel s beégetve	12.50
Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus	9.25
Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett dús aranyozással, rokokó-stílus szép festéssel	4.—
6 személyes likőrészlet, festett és beégetett aranyozással	— 75
6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással	1.75
1 teljes angol díszes, nagy, valódi majolika mosdókészlet	4.50
Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos	— 8 és — 10
Vizes vagy boros pohár	— 5 és — 06
1 asztali lámpa arnyóval, díszes	— 1.50

6 személyes finom üvegekészlet
vésott, elegáns mintával.

6 vizes pohár	6 pezsgős pohár
6 boros pohár	1 vizes kancsó
6 likőrös pohár	1 boros butella
6 sörös pohár	1 likőr-üveg

6 Ft 50 Kr

1 szománaxozott kávédaráló csak — 85
Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasúthoz szállítás.

Takács Ferencz
Budapest, VIII., Baross-tér 4. szám Rákóczi-ut végén.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. szám.

Amerikai

nikkel ébresztőóra

pontosan járó szerkezettel
jótállás mellett

2 Ára:
korona

meg nem felelő esetben a pénzt vissza-
térítjük. — Vidékre bérmentve csakis
2 kor. és 72 fillér előzetes beküldése mellett.

Képes nagy árjegyzék az összes létező árucikkekről ingyen és bérmentve.

STEYR

„Zsebbeli pisztoly.
M. 1909.

Legelső auto-
matikus lehajó
csövű pisztoly a
világban. Az

Osztr. fegyvergyártó társaság

precíziós gyártmánya Steyr-ban.
Kapható minden fegyverkereske-
desben és puskaművesnél.

ŐS ERŐ

főként nem rendelkezhetik minden ember. De ha
valaki állandóan gyengének érzi magát, folyton fáradt
és kimerült, tagjai fájnak, rosszkedvű és erélytelen,
szóval: testben és lélekben kimerült, annak oly
elismert gyógyító eljárás megismerésére alkalma
nyílik, melynek segítségével testi és szellemi erejét,
egészségét teljesen helyreállíthatja.

A „Modern Villamos Gyógymód“-ról
szóló értekezés ad fölvilágosítást ezen eljárásról.

Ha személyesen nem jelentkezhettek, fordul-
jon írásban ezen újságra való hivatkozással, alatti
cízre és mi készséggel küldjük meg önnek ez ér-
tekezésünket ingyen és bérmentve zárt boríté-
kban.

ELEKTRO-VITALIZER orv. rend.-int.
Budapest, IV., Károly-körút 2. telemelet 10.

Elismerő-levél.

Halász Béla, Egyházasbólyos, Vas megye.
1909. február 2. Igen tisztelt Doktor ur! Hálát élek szív-
vel kell arról értesítenem, hogy az Elektro-Vitalizer
két hónapi használata után nagymérvű ideggyöng-
ségem megszűnt. Hát- és mellizájásom, szívzsúrosom
elűlt és most már nem vagyok annyira lehangolt,
vigan fekszem és vigan kelek. Igen tisztelt doktor
urak hálával tartozom velem szemben tanúsított jó-
indulatáért és az orvosok tanácsaért, melyekkel az
egész kúra alatt elláttam. Ajánlom is gyógy módját min-
den szenvedő ember társamnak. Ezen levélemnek köz-
zétételét pedig szívós készséggel megengedem, hogy
a hozzám hasonló betegekben szenvedők megdüh-
sák, hol keressenek gyógyulást.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Elektro-Vitalizer orvosi rendelő-intézetnek

Budapest, Károly-körút 2., telemelet 10.

Kérem részemre díjtalanul, portómentesen, és zárt bo-
ritékban elküldeni a „Modern Villamos gyógy-
mód“-ról szóló művet férfinak (részére. (A nem ki-
nők) vánt kötetörleendő.

Név:

Cím:

Női és férfi NEMI- betegségeket

mint: sebek,
hugycsőfolyás,
bujakór (siphilis) és
következményei,
vizelesi és
hólyagbántalmak,
az önfertőzésből
eredő hátgerincz
és idegbajok,
elgyengült
férfierő (impotentia)
makacs bőr-
betegségek stb.
NŐKNÉL
fehértályos,
méhajok stb., gyöke-
res és gyors kigyógyí-
tására legjobban ajánl-
juk lelkiismeretes és
tudományos gyógymód-
jánál fogva.

Dr. GARAI

hírneves szakorvosi
rendelő intézetét
BUDAPEST:

Andrássy-ut 24. sz.

Gyógykezelés a rendes
foglalkozás megzava-
rása nélkül.

Rendelés naponta 10-től
4-ig és este 7-8-ig.

Vidékiek levelekre ki-
merítő választ és szak-
szerű tanácsot kapnak.

Gyógyszerekről is gon-
doskodva lesz. Titoktar-
tás biztosítva! Nőknek
külön váróterem.

Megjelent az összes
férfi- és női nemi beteg-
ségekről szóló könyv:

„Népszerű Utmutató“:
ingyen kapja mindenki
zárt borítékban, ha la-
punkra való hivatko-
zással kéri és portóért
20 fillér bélyegben
beküld.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szer-
zett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyag-
bajt, sebeket, bujakórt (sypfilist), borbajokat, elgyengült
férfierőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbajait, ideg-
és hátgerinczbaj, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

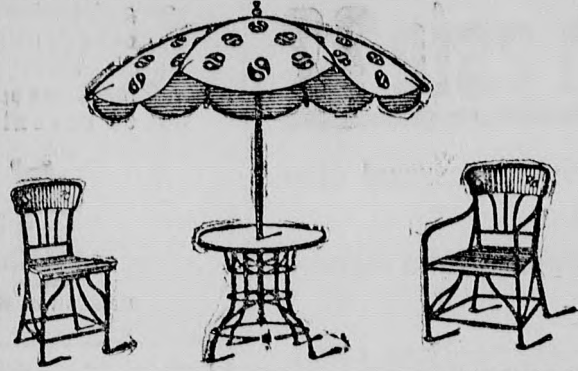
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszerekről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyít.

Sajat gyártmányu VAS-, RÉZ- és KERTIBUTOR PÁPAI és NÁTHÁN

Budapest, VI., Andrássy-ut
2. sz. (Fonciére-palota.)

Allandó dus vá-
laszték modern

részbutorokban, vas-
butorokban, sodrony
ágybetétekben, ru-
ganyos matraccok-
ban, kerti vasbuto-
rokban, gyermek-
kocsikban stb. stb.

Képes árjegyzéktingyen
és bérmentve küldünk.

Budapesti villamos városi vasút részvénytársaság.

Hirdetmény.

A budapesti villamos városi vasút részvénytársaság
t. cz. részvényesei az 1909. évi április hó 14-ik napján dél-
előtti 11 órakor a társaság helyiségeiben (VII., Kertész-u. 10.) alatt tartandó

XVIII. rendes közgyűlésre

ezenel tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt indítványok.
2. Az 1908. üzleti év mérlegének és zárszámadásának előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása iránti indítvány.
4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
5. Igazgatósági tagok választása.

A részvények letételek f. évi április hó 6-ig bezárólag a Pesti magyar
kereskedelmi bank értékpapír-pénztáránál (V., Dorottya-utca 1. szám alatt)
és az Angol-osztrák bank főkelepeinél V., Fürdő-utca 6. szám alatt.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

18. szakasz: Minden részvényes jogosítva van a birtokában levő minden 25 drb társ-
sági részvény után egy-egy szavazatot a közgyűlésen gyakorolni. Szavazati joggal bíró azon
részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen, vagy helyettes által részvételt kívánnak,
kötelesek a közgyűlés megtartására kitűzött határnap előtt 8 nappal részvényüket a le nem
járt szelvényekkel együtt az igazgatóság által a közgyűlést egybenívő hirdetményben kijelölt
helyeken letenni.

20. szakasz: Az évi mérleg és zárszámadás, valamint a felügyelő-bizottság jelentése
a K. T. 198. §-a értelmében a közgyűlés megtartását megelőzőleg 8 nappal a társaság helyisé-
geiben közzetelintésre kitétetnek.

21. szakasz: Azon részvényesek, kik személyesen nem jelennek meg a közgyűlésen,
magukat egy e czébből külön meghatalmazott zavazatképes részvényes által képv-
seltethetik. Kiskoruk vagy gondnokság alatt állók törvényes képviselőik által képv-
seltethetnek; nők és jogi személyek oly meghatalmazott által is képviselhetetik magukat, kik
maguk nem részvényesek.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magyar Királyi Államvasutak. Igazgatóság.
49,252/C III. szám.

Fényképezőgépek

ritka kedvező alkalmi vétel
részben árverésből és más
alkalmi vételből eredő

jó fényképezőgépek kaphat-
ók már 5 forinttól felj.

Görz. Zeiss, Busch, Voigt-
länder, Souter és más
anastigmatos fényképező-
gép is igen olcsón. Ugyan-
itt Gramo-en koncert-be-
szelőgép, erős és szép

hanggal, lemezekkel
együtt potom olcsón továb-
ba finom válasszfényver

és egyéb más tárgy,
alkalmi vétel árban eladók

Radó-nál Egyetem-tér 5.
(nem Egyetem-utca) Min-
dent veszek, eladók és
becserélek.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától
nyert értesítés szerint folyó évi márczius hó 1-től
kezdve Budapest keleti pályaudvarról a cs. kir.
osztrák államvasutak Feldbach, Gleisdorf és Graz
S. B./K. K. Stb. állomására Győrön, Fehringen át
a magyar királyi államvasutak vonalain gyorsvona-
ton a cs. kir. osztrák államvasutak vonalain szem-
élyvonaton érvényes I. és II. oszt. kombinált me-
netjegyek lépnek életbe a következők rendes áron:

I. oszt. II. oszt.

Feldbachra 29.00 K 19.20 K

Gleisdorffra 30.70 K 20.20 K

Graz S. B./K. K. Stb.-ra 33.20 K 21.70 K

Ily menetjegyek a fordított irányban — Feld-
bachról, Gleisdorffról és Graz S. B./K. K. Stb.-ról
Budapest keleti p. u.-ra — is fognak kiadatni.

Budapest, 1909. február 27.

Utánnomás nem díjaztatik.

Elsőrangú fürdőhely.

LIPIK

BIZTOSAN GYÓGYITJA

A tápcsatorna bántal-
mait, hurutokat, czukorbe-
tegséget, izületi bajokat,
gyermekkárokat és vér-
betegségeket. — Prospektust
küld a fürdőigazgatóság.

Cs. és kir. udvari és kamarai szállító.

H O L Z E R

divatháza.

Budapest, Kossuth Lajos-utca 9.

Világvárosi áruház!

Felvonók!

Író-, váró- és olvasótermek!

FÖLDSZINTEN: SOUTERRAINBAN.

Eredeti párisi és saját modellek

princesz-ruhák kabáttal

angol homespun-kosztümkök

Séta- és estélyi gallérok

ottoman-selyempaletók

bluzok pongyolák zsuponok

ernyők kalapok redikülök

övek tüll-nyakbodor

Utazó köpenyek és angol tavaszi felöltők.

Külön műtermek: mérték utáni rendelt francia ruhák (a divatpalotában) és angol kosztümkök részére. ::

Meziaszonyi ruha-kelengyéről kérjen költségvetést.

	Korona
Kosztüm angol kelméből, divatos fagonok	24.-
Kosztüm hosszú kabáttal, divatos kivitelben	28-35.-
Kosztüm elegáns kivitelű, kabátja selyemmel bélelve, modern szabásu, midoraljjal	50.-
Paletot fekete posztóból, divatos szabásu	28.-
Paletot elsőrendű fekete posztóból, elegáns kivitelben 100 cm. hosszú	33.-
Raglán divatos kelméből	22.-
Gallér hosszú, divatos fagonok	18.-
Aj divatos szabásu	8.-
Aj elsőrendű kelméből	10.-
Selyemtafotazsupon guvrirozott fodorrall	14.-
Bluz szövetből	5.50
Bluz különféle mintájú divatkelméből	9.-
Bluz különböző színű csíkozott selyemből	12., 14.-
Bluz csipkéből, elegáns kivitelben	17.-
Alsó jó mosható anyagból	3.50

Külön gyermekruha-osztály:

	Korona
Leánygyermek-kosztüm, Igen elegáns, IV-X. nagys.	20, 30
„ gyermekruha, szövetből I-IV. nagys.	5.50, 10
„ „ V-X. nagyságban	12, 25
„ gyermekfelöltő, kitűnő minőségű kelméből	8, 10, 13
„ gyermekraglánok, mindennemű színű és jó minőségű kelm.	16, 21, 24

Az előző idény modelljei:

u. m.: toalettek, kosztümkök, tafotakabátok, pongyolák, mélyen leszállított áron adatnak el.

Gärtner Agoston

Budapest, Wurm-utca 3.

Mindennemű izzó- és Wolfram-lámpák, valamint villamos felszerelési cikkek.

Telefon 95-33. Telefon 95-33.

Dukes és Herzog

műtrágya- és erőtakarmany-nagykereskedés

Budapest Központ Bécs
V., Váci-körut 74. Galgóc Kärtnerstr. 2.

TELEFON:

Budapest 88-09. Galgóc 1. Bécs 13-85.

Az összes műtrágya- és erőtakarmany-cikkek elfogadható árban kaphatók.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei megvannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erőt tönkretette. Ezen szörnyű állapotot csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nem életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tisztségű Dr. Palócz v. kórházi orvos-specialista országos híré intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kivizsgálják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, húgyvesztést, hólyag-, ideg- és hátgerinczabajokat, az önfertőzés és szinilis-úrbajait, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát), kezdődő elmezavart, aranyerőt, sérveket, vérhajókat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak leveleire kimerítő választ (a levélbe csak válaszléveletet kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges specialis gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

Az Ujlaki Téglá és Mészégető

Részvénytársulat virágcserep-osztálya

BUDAPEST

V., Akadémia-utca 9.

Raktár: III, Bécsi-ut 134.

Ajánlja legkiválóbb minőségű virágcserepeit minden méretben a leggyorsabbáttól a legdizsább kivitelig. Szintúgy kert-díszeket és jardinereket. 26908

Árajánlattal és mintával szívesen szolgál.

Szabadalom-értékesítés.

Stabenow Rudolf réz-, fém- és vasbádóg-gyáros Prag-Zirkow-i lakos

a 6640. számú és

„Új ráslemezek elektromos gyűjtők számára“

elmű magyar szabadalom tulajdonosa magyar szabadalmának gyakorlatbavétele céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres. A szabadalom tulajdonosa hajlandó szabadalmát esetleg el is adni, gyártási engedélyeket adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó megfelelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással szolgál a „Szabadalmakat Értékesítő Vállalat“ Pásztor czégnél Budapest, VII., Erzsébet-körut 17.

Triesti általános biztosító-társulat. (Assicurazioni Generali.)

KIADÁS.

Nyereség- és veszteség-számla az A) mérleghez. Elemi-biztosítási ág (1908.)

BEVÉTEL

Main financial statement table for the elementary insurance branch (1908), showing expenses (KIADÁS) and revenue (BEVÉTEL) in korona and fill.

Nyereség- és veszteség-számla a B) mérleghez. — Életbiztosítási ág (1908.)

Main financial statement table for the life insurance branch (1908), showing expenses (KIADÁS) and revenue (BEVÉTEL) in korona and fill.

A Triesti ált. bizt.-társulat (Assicurazioni Generali) vagyonállása 1908. dec. 31-én.

Balance sheet table (Vagyon) for the Triesti General Insurance Company as of December 31, 1908, detailing assets and liabilities.

Legal notice and administrative information regarding the company's management and reporting for the year 1908.

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság ■■■ Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes

magyar ásványgyógyvizet hozunk forgalomba. Egy liter viz ára palaczkcsere mellett:

Borszéki Boldizsár, idült gyomorhaj ellen..... 28 fill.	Baross, vesehaj ellen..... 28 fill.	Horgász, étvágygerjesztő..... 28 fill.
Borszéki Fokut, az ásványvizek királya..... 28 „	Borhegyi, hughyajtó..... 28 „	Kászton-Salutaris, légesőhurtnál..... 28 „
Borszéki Kossuth vérszegénység ellen..... 28 „	Boholti, üdítő viz..... 28 „	Répati, égvényes ásványviz..... 34 „
Bodoki Matild, alkális savanyuviz..... 28 „	Előpataki, sárgaság ellen..... 34 „	Székely-Selters, idült gyomorhajok ellen..... 28 „
	Felsőrákosi Mária, légesőhurut ellen..... 28 „	Sztojka, cukorbetegség ellen..... 34 „
	Hargitalgöti, üdítő ital..... 28 „	

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a **természetes ásványviz** gyógyhatású, kellemes íze össze nem hasonlítható mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

Tíz palaczkot már hához szállítunk!

Telefon 162-84

Telefon 162-84

DIESEL-motorral

a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.

BUDAPESTEN.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Budapest, VII., Rákóczi-út 30. ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyarmányokat tartanak raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletességét 6,35 mm. Browning-patrónok használatára köszöti. Legfőbb előnye, hogy szabadkézzel minden számszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mellényzsabban eltér.

Ára 80 Korona. Havirészlet 4 Kor. 12 havi egyenlő részletre 72 korona

Levegőgandó és hosszant beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél

Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt.....korona árban, fizetendő.....kor. havi részletekben.....től kezdve, Budapesten, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Minden sorsjegy kivétel nélkül nyer

az ORSZÁGOS GYERMEKVÉDŐ LIGA által most rendezett tárgysorsjátéknál.

400.000 sorsjegy, 400.000 nyeremény.

A legkisebb nyeremény arany- vagy ezüsttárgy. Főnyeremény 20.000, 4000, 3000, 2000, 1500 korona stb. értékben és azonfelül 20.000 nagyobb nyeremény.

A sorsjegy ára darabonként 1 korona 50 fillér. Kapható minden dohánytözsdében. — Főelárusítás:

Az Országos Gyermekvédő Liga

országos tombolajátékának központi irodájában

BUDAPEST, IV., Ferencziek-tere 4. szám.

BERLINI VICTORIA

Általános Biztosító R.-T. Alapítva 1853-ban.

Biztosítási állomány 1907. december 31-én: K. 1.776.134.314—
Összes vagyon 1907. december 31-én: — K. 760.631.973—
Bevétel az 1907. évben: — K. 155.704.550—
Nyereség az 1907. évben: — K. 33.272.370—

Különös előnyök:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.
Párba vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek elteltével pedig az egész biztosítási összeg fizetetik ki halál esetében.
Világ-kötvény: A biztosított minden külön pótfizetés nélkül kezdettől fogva tartozkodhat és utazhat az egész földön.
A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.
Legmagasabb költsön- és visszavásárlási érték 3 évi fennállás után.
Megtúrt biztosítások érvénybe helyezhetők 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.
Háború biztosítás teljesen költségmentes.
Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség 90%-a biztosítottaknak szavatoltatik.
Az 1907. üzletévre 30.346.381 korona utaltatott át a biztosítottaknak, mint nyereségrészesedés.
Már 1878. óta az összes díjbevetések 3%-val emelkedő osztalék fizetetik ki.
Például: 10.000 koronás elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyennek csupán 5684 koronájába kerül.
Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. Ugyes képviselőket alkalmazunk.
Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére: Budapest, V., Széchenyi utca 1. szám.

Minden háztulajdonos,

ki meggyőződni óhajt, vajjon általán szerint, vagy vizmérő után kevesebb vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstataálni óhajtja, vajjon egyes bérlo a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába

KUNZ-féle vizmérő-órát.

Felvilágosítást készséggel nyújt a

„Budapesti Vizmérő Betéti Társaság” KUNZ F. czég

Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és üntöde: I., Maros-utca 19. sz.
Telefon 11-06. Saját gyártelep. Telefon 11-06.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

Egy muzeum.

Irta: VÁRADY ANTAL.

Egy őszi estén lassu „furmányosom” az országot sivár kellő közepén azzal a veszett újdonsággal lep meg, hogy „ki van köszörülve a tengely!”

— Az jó, atyafi, annál élesebb.

— Nem jó az, teins uram, mert az azt teszi, hogy hát öt lépéssel odább majd kiesik a kerekünk.

— Mármint hogy a kocsié?

— Azé, bár inkább a mienk esnék ki, mert anélkül tovább bírnánk menni, hanem kocsikerék nélkül bajos.

— Mért? Ván itt közelben falu? Kelmed bemegy a kovácshoz én addig itt őrzöm a kocsit, lovat.

— Nem addig van az, uram. A kocsit csak megőrizné valahogy, de a lovakat, meg magamagát bajosan.

— Mitől?

— A farkasoktól.

— Van revolverem.

— Nem ér az a „relóber” uram semmit. Nem négy lábuk van az én farkasaimnak, de kettő.

— Hát afféle futóbetyárok?

— Csitt! uram... hangosan ne mondja, mert afelől se vagyunk biztosságban, hogy nem hever-e egynehány itt a kaszálóban körülöttünk?

— De atyafi, ha úgy van, akkor kettőnkkel is megbirkóznak azok.

— Megbirkózni megbirkóznak, de az ismerőst nem bántják.

— Kelmed hát úgy látszik, ismerős velük?

— Az atyafi végigtörülte bajuszát.

— Megmegfordulnak biz azok én nálam is, megeszik a paprikás halamat, a boromat is megisszák, — szóval hát: amig magam ülök a kocsimon, addig biztos vagyok a lovaim felett; de ha én nem vagyok rajta: bitang jószág, aztán kereshetem!

Meg voltunk akadva. Hosszan tanakodtunk, hogy mit kellene tenni? Végre is abban állapodtunk meg, hogy inkább rajta hálunk a kocsin, de nem mozdulunk; bevárjuk, míg valaki erre vetődik kocsival, lóval s vagy elvontatjuk magunkat a faluig, vagy egyéb módon segítünk magunkon. Már esteledett s mi bele látszottunk nyugodni sorsunkba, mikor egy poroszkaló lovas áll meg mellettünk.

Furcsa individuum volt. Kurta, pirosbélű zekét viselt, feszes bőrnadrágot, tollas pörge kalapot és sarkantus csizmát. Ezüst gombos lovaglópálca volt a kezében s a ló, melyen ült, gyönyörű idomaival, hosszú vékony lábaival nemes állatra vallott.

— Jöjjenek velem.

Mély, kemény basszus hangja volt. Csak úgy parancsolt vele.

— Hová, uram — kérdém.

— A kocsisom megrántotta kabátom ujját.

— Ne feleljen, ne kérdezzen... Ennek semmit se szabad mondani. Csak tegye vakon, amit mond.

A suttogó hang és félelemteljes ábrázat, melylyel e szavak mondva voltak, önkénytelenül respektusra indított e sajátságos „ur” irányában, akinek, amint jobban arcába néztem, észrevettem, hogy nincs szakálla, pedig az imént azt hittem, hogy volt.

— Menjünk! — parancsolt.

— De a tengely, instálom — könyörgött a kocsis.

— Kitart.

Az atyafi, mintha órákulumot hallott volna, vakon engedelmességgel vágott a lovak közé. Hitte szentül, hogy kitart.

Félóráig kocsiztunk még, mikor egy fehér

Báro Kornfeld Zsigmond, a magyar általános hitelbank elnökgazgatója, a budapesti áru- és értéktőzsde elnöke e héten elhunyt.

falu, zöld lombokkal fedett barátságos tanyára értünk. Hosszu, egyszerű, tiszta földszinti lakóház mosolygott felénk a kelő hold fényében, a mindig nyitott kapu szives fogadtatást jövendölt; csak egy lepette meg, az, hogy minden e tájon uralkodó szokás dacára egyetlen kutya se mozdult az udvaron, holott más tanyán tucat számra ugranak elő s majd lehúzzák az utast kocsijáról.

Azonkívül sajátságos volt az is, hogy a kapuhoz kocsi nem vezetett, csupa lópatkó nyoma. A ház előtt mosolygó asszony nép kopasztozt libát. Nyilván a gazdát és vendégét várták. Amint kocsink gördült be a kapun, a nyers gavallér rám mordult.

— Szálljon le!

— Miért?

— Mert mindjárt eltörik a tengely.

Ijedten ugrottam le s amint a kelek hármat fordult, krakk! letörött a keresztül vásott tengely.

Kocsisom babonás félelemmel nézte a törött tengelyt, meg az idegent.

— Ugy-e, hogy megmondta?

Mi aztán bementünk a házba, ahol vig kacaj között enyelegtek a konyhán, semmibe sem véve a gazda szigorú arcát. Ugy látszik, megszokták már. Amint aztán rátekintek, látom, hogy szigorú arcának hire sincs, a torzonborz bajusz és szemöldök eltűnt s egy kis pörge

Thanhoffer Lajos, a budapesti orvosi egyetem bonctan professzora e napokban meghalt.

bajuszu, mosolygó arcú fiatal ember levett kappalal instál, hogy „kerüljek beljebb”.

Nem kérttem magamat; összetört a kocsit, meg a „vásott tengely”; bementem. Elfogadtam a kínált vacsorát; elmulattam, anekdotáztam a háznépvel egész vacsora alatt, mintha régi ismerősök volnánk s kikottyantottam azt is, hogy újságíró vagyok.

— Újságíró? No, akkor vacsora után érdekes dolgokat fogok mutatni önnek!

— Nagyon kíváncsi vagyok rá!

Egy pillanatra mindenki elhallgatott. Mintha el is sáppadtak volna. Aztán megint megeredt a beszéd, zengett a kacaj és telt a pohár. Fölkelve az asztaltól, a házigazda egy mellékszobába vitt, hol szivarra gyújtottunk. Rövid beszélgetés után rátereltem a szót az érdekes látványra. Gazdám fölállott, kulcsot fogott s indult velem két-három szobán át egy sarokhelyiségbe, melynek ablakain haloványan ragyogott be a holdvilág.

Hosszukás négyszöget képező szoba volt, falait köröskörül lécek foglalták el, melyeken fejszék, kaszák, kapák, fűtykösök, rozsdás balta, kardok, puskatusok, pisztolyok függtek. Az első falon vas- és érceszközök lógtak. Morszártörők, vasmacska darabok, vasrudak, ércajtókulcsok, puskacsövek, rostélydarabok. A másikon vágó és szűrőeszközök, a kis fejtővári bicsaktól egész a nagy pallosig. A harmadikon a lövő szerszámok, a rozsdás kovapüstpölytől kezdve egész a harminckétfőtű revolverig, a kurta sárgaveretű csőzpuskától egész a damascener-lautos lancasterig. A negyedik végre, ugylátszik, a vegyes fajoknak volt fentartva. Egy kötél, egy lószőrhurom, mellette hegyes járomszög, ösztöke, ekevasdarab, nagy sarkantyú, közbe egy pár vasszögessarku csizma. Egy nagy könyv és egy lólabárcsont. Kérdőleg néztem akis pörge-bajuszosra.

— Ez, újságíró uram, az én muzeumom.

Érdekesebb és drágább, mint a nemzeti vagy akár louvrei vagy british, mert minden, amit itt függni vagy állni lát, az egy-egy életbe került, fegyverek, kések, kötelek, vasak, fustélyok, kardok, csizmasarkok mind olyan „corpus delicti”-k, melyekkel agyonlőttek, szurtak, vágta, ütöttek, rugtak, zúztak vagy folytottak már valakit Nos, hogy tetszik?

Még azon éjjel megszöktem tőle — gyalog.

Vénasszonyok nyara.

Irta: PÁLFFY ISTVÁN.

Vén asszonyok nyara akkor érkezik el, mikor learatták már a gabonát. Ilyenkor a nap már barátságosabban süt, nem olyan tüzesen, mint kánikulában. Ellenben az ős még nem köszöntött be hideg szeleivel, esős időjárásával.

Vén asszonyok nyarát arról állapítják meg, hogy a határban a délibáb helyett, ökörnyal uszik a légből. Valóságban nem ökörnyal ez sem, — noha békanyálnak is nevezik — hanem a köd sűrűsége, mely megszárad s könnyű fehér foszlányokban lebeg, uszkál a föld fölött, mint a pókháló. Mindenütt ott van, akármerre megy az ember, nem kerülheti ki.

Ilyenkor már betakarították a határról a gabonát, s megkezdődik a masinálása. Korán reggel hallható a vasszörnyeteg fűtyülése, bugása még a harmadik faluból is. Mire a városi ember dologhoz fog, ezek a masinások akkor már egyszer elfáradtak a munkában, még pedig annyira, hogy már másodszer esznek. Az első megtörtént még napkeltekor, de akkor csak egy kis pálnkát ittak, meg kenyeret faltak reá

Az orosz-török-bolgár egyezmény megkötése. Rifaat pasa, török külügyminiszter, aki a tárgyalások lefolytatására Szent-Pétervárra utazott, a pétervári török követ társaságában elhagyja a pályaudvart.

Ennélfogva az pálinkás fölöstökömnek nevezetik. A másik az öreg fölöstököm. Ekkor a kenyér mellé egy kis korán érő almát, körtét is esznek, vagy szilvát, már ami kerül. De néha az se kerül, csak só, meg paprika, néha zöld paprika is. Ehes embernek ez is jó, még pedig olyan jó, hogy sok uriember a sonkás zsemlyéből sem eszik jobbizület, vagy talán még olyat se. Ott van például az őrök ur, (aki a gabonát lemázsálja) minden reggel kávét hoznak neki, meg hust is néha, mégis olyan cincár, mintha hétszám se enne mást, csak sóba, vízbe bablevest. Még szerencse, hogy más dolga nincs, csak ír, meg ír, mert ha zsákolni kellene neki, vagy kévét hányni, alighanem beadná a kulcsot, vagyis hamarosan elmenne „Földvára deszkát árulni“.

A puszta felől egy kocsi zörög a masina felé. Már messziről lehet látni, hogy az ispán ur hajtat. Kijön érdeklődni a dolog iránt.

Az őrök eléje ballag és köszön neki. Jól is teszi, mert ha nem köszönne, akkor az ispán se köszönne. Így azonban valami jóreggel félt morog.

— Hogy megy a dolog? — érdeklődik.

— Hetvenöt mázsa eddig — mondja az őrök. — Ha eső nem lesz, vagy szél nem kekedik, akkor a héten készen leszünk vele.

Még öt asztal buza, három rozs, meg búkköny van.

— No majd . . . — mondja az ispán, azzal felül kocsijára és tovább hajtat a másik határ felé, ahol a béresek szántanak őszi alá.

Ott azonban már baj van, mert az egyik szántógyerek áll az ökreivel. A földből egy skatulya bajuszpedrőt takart föl az eke, amolyan jószagu, hát rögvést kiken belőle az orra alját. Ezt menetközben is megtehetné volna ugyan, de hát nem látta a közelgő veszedelmet, meg aztán azt gondolja, hogy harminc krajcáros napszámért még eleget baktathat estig az eke után. Hiszen még reggel van s máris tizet fordult a nagy földön.

Az ispán ezalatt odaér és nyakon legyinti a bajuszát kenegető suhancot.

— Ezért fogadtalak én tégedet, hogy az orrod alját kenegesd!

A gyerek meghunyászkodik, mire az ispán tovább megy az első béreshez.

Jobb is így. Igaz, hogy a törvény sehohsem írja elő a nyakleveket, de hát régi dolog az már, hogy az ispán nagyobb ur, mint a szántó gyerek, ennél fogva, ha az ispán adja a nyaklevest és a szántógyerek kapja, abból nem származik baj. Ellenben ha a szántógyerek adná és az ispán ur kapná a nyaklevest, abból

VII. Edward Pauban. — Az angol király Pauban meglátogatta a Wriath testvéreket és velük együtt a balloncsarnokban megtekintette a Wriath-aeroplánt.

már szomorú dolog származnék. Először is becsuknák érte az ipszét, más dszor elvesztené a kenyérkeresetét; igaz hogy csak az uradalomban, no de elég baj lenne az is, mikor másutt nem kereshet, csak az uradalomban.

Ilyen jámbor emberek azok a jó cselédek. Ámbátor nem mindig ilyenek. Megiörtenik bizony az is, hogy az ispán ur kap. Példának okáért ott van az Erős János. Egyszer az is kapott, de mielőtt eltette volna, úgy oda találta teremteni az ispán urat kocsi kerekek közé, csak úgy nyögött szegény feje. Ki is adott rajta rögtön, a legnagyobb dolog időben. Most már nem cseléd ember, hanem részes arató, mivel az ilyen aratos cselédeket nem szeretik az uraságok, se az ispánok.

. . . Még néhány nap, aztán vége a masinázásnak is, meg a szántásnak is. Következik a kukorica meg a krumpli szedés. Ez a szegény emberek aratása. Ha jól beüölt a kukorica meg a krumpli, akkor türehető az élet. Lehet venni egy kis süldőt, aztán befogni hízalóra. Nem annyira a hus miatt, mint inkább a zsír kedvéért. Szegény ember kitelel hus nélkül is, csak egy kis zsír legyen az ételhez. A fölösleges kukorica meg eladódik és kerül az árából egy pár csizma, meg téli keszkenő az asszonyoknak. Az iskolás gyerekek meg könyvek, mivelhogy anélkül nem okoskodhatik. Némelyiknek csizma is kell, mert télen nem járhat mezitelen lábbal az iskolába. Az apraja ugyan kitelel lábbeli nélkül is. Őszi-tavaszig a szobában vannak, addig onnan nézik a napot, mikor néha előbujik. Alighanem annak sincs csizmája, mert igen ritkán mutogatja magát.

A kukorica behordása igen jelentős dolog. Némely vidéken nagyobb eseményszámba megy, mint a szüret. Amit nappal behordanak a határról, este megfosztják a levelétől. Összeületezik erre az alkalomra a sógor, koma, jóbarát, szomszéd. De rendszeren megérkeznek a egények is, azonban csak oda, ahol előreláthatólag leányok is lesznek. Mert azok nélkül igazán nem ér semmit az egész frekvencia. Erre az alkalomra bor is akad a kulacsban, meg puha kenyér is. Néha egy pipa dohány is. Fosztás közben aztán azt fogyasztatják. A leányok azonban nem mernek inni a csutorából, mert megszólnák érte őket. No meg azért se, mert azok a szemtelen legények akkor mindjárt utánuk isznak, aztán hátha leisszák a szerelmüket. Ugyanis az a hit ringatja magát, hogy aki a leány után iszik, abba szerelmes lesz az a leány, aki után ivott. Emiatt gyakran összekülböztetések is támadnak a legények között, néha pedig koponya lékelések is. Az már egészen más, ha piros csőt találnak a kukorica között. Akkor szabad a csók, de akkor is csak annak a legénynek, aki a piros kukoricacsőt találó leány mellett ül. Ennek okáért már jó előre kinézik maguknak, hogy melyik leány mellé telepedjenek le.

Mikor pedig elfogy a fosztás, akkor előkerül valahonnan egy citera. A legények felváltva citerálnak míg a többi táncra kerekedik a leányokkal. Ez még kellemesebb foglalkozás, mint a fosztás. Igaz, hogy a csóknak most már nincs helye, de hát nem megvetendő dolog ám az, mikor az ember formás kis leányokat tapogathat tánc közben. Aztán meg az a kutya szilaj vér úgy rángatja az embert ilyenkor, akár az óra ketyegésére is eljárnának néhány csárdást.

Az öregebbek ezalatt tanakodnak jól fizett-e a kukorica? Mennyit adott holdja? Hogy kél? Megadják-e az árát emberségesen? És így tovább.

A kender tiprások is ilyenkor vannak. Ott azonban csak a leányokra van szükség. Hosszu deszkák raknak végig a gádorba, arra a megtízelt kender, amire ráállnak a leányok és miközben dalolnak, lábukkal surolják ki belőle a pozdoráját. Dalolni azonban már a legények is segítenek.

Az ilyen kenderből lesz aztán sok mindenféle. Öregasszonyok télen át megfonják és gomolyagba tekerik a belőle készült fonalat. A takács pedig megszövi. A finomabb fonalból lesz a gyolcs, meg vászon, amiből megint fehérnemű válik. A gorombább fonalból meg csak lesz. Ez ám jó erős, tartós. Némelyik egy emberöltőig is eltart, nem úgy, mint a bohbeliek, még két évig se.

Az osztrák-magyar-szerb bonyodalom szereplői.

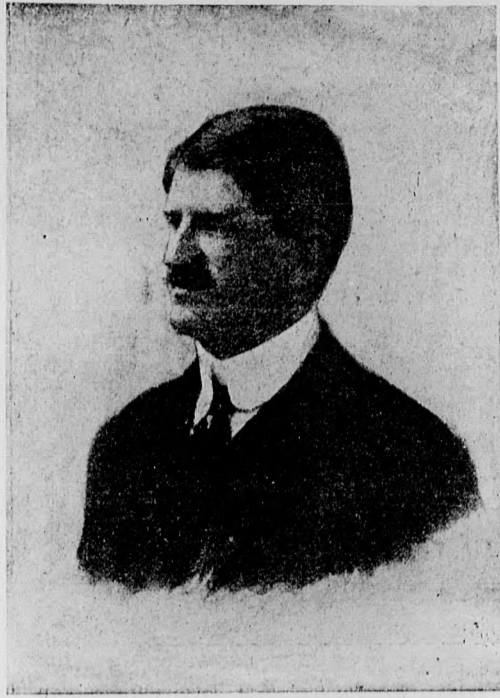
II. Miklós orosz cár.

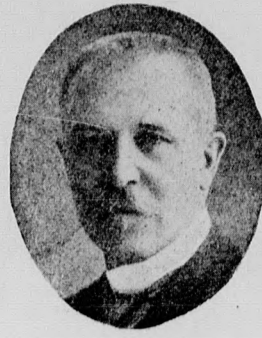
VII. Edvárd, angol király.

Izvolszki A. P. orosz külügyminiszter.

Forgách János gróf, belgrádi osztrák-magyar követ.

Báró Aehrenthal, Ausztria-Magyarország külügyminisztere.

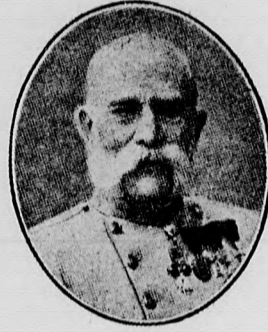
Milowanovits szerb külügyminiszter.

Bülow herceg, a német kancellár.

Péter, szerb király.

I. Ferencz József.

György herceg, aki most lemondott trónöröklési jogáról.

Jack méregbe jön.

Irta: Ervin Rosen.

Texas izzó napja megtáncoltatta a levegőt a homokos talaj felett s a végtelen gyapottöldek bokrairól messze világítottak a csillagok, ezüstfehér terméshékek. Vasárnap reggel volt és munkaszünet az ültetvényen. Jack jókedvűen üldöztette a faházikó kicsiny lépcsőjén és pöékelt pipájából, miközben nagy igyekezettel faragta át egy kis darab fán. Hirtelen porfelleg kerekedett a távolban. Könnvű kocsit robogott a ház felé s az azt körülvevő sodronykerítés előtt megállt.

Jack elcsodálkozott.

A kocsiból fiatal ember ugrott ki s lovát odakötötte a kerítés egyik ducához. Azután két nagy fekete kékításkát szedett elő a kocsi üléséből, megfordult és kutatva végigmérte Jacket. A farmer tovább pipázott és meg sem mozdult. Az idegen még egy pillanatig habozott, azután bekialtott:

— Jó reggelt, mister! Bemehetek?

— Jöjjön csak be! — szolt egykedvűen Jack.

A fiatal ember óvatosan átmászott a sod-

ronykerítésen, a sodrony alatt bevonszolta két óriási táskáját s gyors, ruganyos léptekkel Jacknek tartott. A két férfi megrázta egymás kezét. Azután leütek a lépcsőre s a fiatal ember így kezdte:

— Tehát igen sürgős beszédem van önnel, mister. Van ugyanis — e szavak közben az egyik táskát odavonta a két térde közé — van tehát itt egy könyvem, mely e század legkimagaslóbb alkotásainak egyike. Nem egy ember írta, hanem e dicső ország legokosabb és le híresebb férfianak egész sora. E könyv címe: Hogyan lehet meggazdagodni?

— Hűn? — kérdezte Jack.

— Hogyan gazdagodhatik meg bárki. Ez a könyv a legjobb tanácsokat adja, ez a könyv bámulatra méltó megfizethetetlen. És azonfelül nagyon szép könyv. Nézze csak!

A fiatal ember egyik kezitáskája mélyéből vakos foliánst szedett elő, egyikét azoknak a „műveknek, melyeket vállalkozó szellemű chicagói és newyorki könyvkiadók mesésen nagy áron szoktak terjeszteni Amerikában.

— Ez tehát remek egy könyv — folytatta lelkesen a fiatal ember. — Nézze csak, mily szépen van bekötve. Aztán vakos könyv, 1790 lapja van. Ha ezeket egymás mellé rakná az ember, csaknem egy fél mértőldet tenne ki.

— Hm! — szolt Jack.

— Egészen bizonyos. A kötés valóságos mestermű. Azután gondolja csak meg, a könyv arra tanít, hogy miképp lehet meggazdagodni.

Jótalálással mellett! Ez az egyetlen könyv megmutatja az utat a meggazdagodáshoz!

— Gazdag ön? — kérdezte Jack.

— Nem... nem mondhatnám — szolt tartozkodóan a fiatal ember.

— Hát akkor miért nem olvassa el ezt a könyvet?

A fiatal ember meghökkenve bámult a farmerre, azután kissé bizonytalanul így szolt:

— Hm... azt hiszem... azt hiszem, kissé ostoba vagyok ehhez a remek könyvhöz...

— Úhüm! — szolt Jack.

— Tehát azt akarom mondani, hogy ez a könyv megfizethetetlen. De a mi vállalatunk filantropikus intézmény, mi tehát följajnljuk önnek e könyvet. Ez az egyedüli alkalom az ön életében Tizenöt dollár! Ötdollár azonnal fizetendő, a többi két dolláros havi részletekben. Gondolja csak meg, mily kényelmes! Itt van a megrendelő-lap, már ki van töltve, önnek csak alá kell írnia. Itt, látja?

— Én nem tudok írni szolt Jack egykedvűen

Ezekután következik a répaszedés. Ez már nem igen kellemes, mert akkorra már déj is van, sőt néha fagy is támad. Kézzel fogdozni, tisztogatni a fagyos répát, nem mulatság. Dehát ki tehet arról? Ha a szegény ember nem cselekszi meg, akkor akár földben pusztuljon el, mert az urak bizony hozzá nem nyulnának. Már pedig a földben hagyni nem lehet, mivel kell a jószágnak. No meg a gyárnak, mivelhogy a tavaszra már ebből kerül ki az a sok fehér-cukor, amit az uriaszonyok a kávéba raknak, meg a pástétomra. Meg a kis Ná-cik, Aladárok is ezt szopogatják majd.

A szüret is ilyenkorra esik de nem mindenütt. Kivált ott, ahol nincsen szőlő. Ott bizony szomorú világ van. Bor helyett pálinkát isznak az emberek. Elcsenevészednek pedig attól, mint a dudva között a virág. Nem bírják a dolgot, nézni is kín a vergődésüket. A szőlő helyet gyümölcsöt termelnek abból meg pálinkát főznek. Még a gyerekek is azt isznak. Mire felcseperednek, van is dolga velük a hatóságoknak. Veszekedő, mogorva emberekké válnak. Egy elhibázott szóért megkéseleik egymást.

A városi ember örül a tavasznak, a falusi meg az ősznek. Ilyenkor tudja meg a falusi ember, hogy miért törte magát egész nyáron át. Aztán meg jól is esik, mikor közeledik a tél, amikor ismét új erőt gyűjthet a jövő esztendőre. Az idén azonban nyugtalankodnak. Nem tél miatt, mert hiszen az tavaly is megjött, meg azelőtt is, mégis kibírták. A háboru ütött szegett a fejükbe, hátha el kell menni a szerbekre. So at ir az újság, meg az urak már megint veszekednek, a' pedig bajt hoz a szegény emberre.

Még szerencse, hogy a Nyíró Imre köztük van legalább megvigasztalja őket. A Nyíró Imre tudniillik huszár volt a pápaiaknál.

— Ne rőtöggyenek már annyira a szerbök miatt — mondja nekik. Hát ha kiüt a háboru, akkor kiüt. Oszk mi van abban? Eccer csak meg köll hallani, há möghalunk most a házáért.

Aztán csöndesebben, de komoly meggyőződéssel teszi még hozzá:

— Különben van neköm egy kapitányom, aki ha eccer köröszül masírozik Szerbián, hát megnézhetik ám a szerbök országgyukat.

No most már bizonyára nyugodtan átalusszák a telet...

ör is be-
vesztenié
uradi-
s, mikor
nban.
cselédék.
enik bi-
Példának
r az is
oda ta-
kerekek
. Ki is
y időben.
es arató,
n szere-

e a ma-
Követke-
Ez a
ott a ku-
az élet.
gni hiz-
inkább
hus nél-
hez. A
erül az
kenő az
köny-
odhatik.
en nem
z apraja
tavaszig
ik a na-
annak
utogatja

s dolog.
a megy,
k a ha-
szegényü-
ma, jó-
znek a
előrelát-
nélkül
kvencia.
lacsban,
dohány
tják. A
esutorá-
g azért
akkor
sszák a
magát,
erelmes
gyakran
egények
is. Az
lnak a
de ak-
Ennek
k, hogy

kor elő-
ek fel-
kereke-
foglal-
csókna-
vetendő
kis leá-
meg az
rt ilyen-
nak né-

jól fize-
? Hogy
en? És

ak. Ott
Hosszu
a meg-
nyok és
ki be-
ar a le-

k min-
nják és
lonalat.
fonából
gint fe-
eg csak
hbeliek,

A szerb feyenc telepekről. — A feyencek garmadába rakják az ágyugolyókat, amelyekre háboru esetén szükség lesz.

— Hát akkor odateheti a keresztvönását.
— De olvasni sem tudok.
— Akkor tegye el a könyvet gyermekei számára. Ez vagyont jelent.
— De nincsenek gyermekeim. Még csak nős sem vagyok.

— De hisz ön még megnősülhet.
— De ha nem akarok.
— Ember! hát el akarja szalasztani ezt a soha vissza nem térő alkalmat és nem veszi meg ezt a csodakönyvet?
— Biz, én megkockáztatom. Már egyebet is elszalasztottam . . .

A fiatal ember végre belátta, hogy Jack ép oly hajlíthatatlan, mint ő és sóhajtván visszadugta a könyvet a táskába. Azután reményteljesen térdei közé vette a másik táskát, egy pillanatig gondolkodott, majd elővette szivartárcáját és odatartotta Jacknek.
— Dohányzik ön?
— Jack kivett egy szivart, leharapta a végét és rágyújtott.

— Tehát azt akarom mondani — kezdte a fiatal ember — hogy az én látogatosom valóságos áldás önre.
Jack szája mosolyra nyílt.

— Áldás, mert az ön farmja meglehetősen kiesik az utból s én alkalmat nyitok önnek oly dolgok bevásárlására, melyek önnek nélkülözhetetlenek. Nézze csak ezt a port — s egy

kis zacskót vett ki a táskából — ez a legjobb műtrágya a világon a tengerire. Nagyszerű. Mondom önnek, hogy ennek használata mellett a tengeri szemmeláthatólag kinő a földből. A csövek kétszeres nagyságot érnek el . . .

— De . . .
— Itt nincs de. Itt nem lehet de. Be van bizonyítva. E műtrágya nélkül nem lehet el egyetlen intelligens farmer. 500 fontot küldök önnek ötven dollárért bérmentve. Ön örökké hálás lesz.

— De nekünk nincs tengerünk. Mi itt csak gyapotot termelünk — szöjt Jack. — A tengerit mi is vesszük. A gyapot jobban fizet.

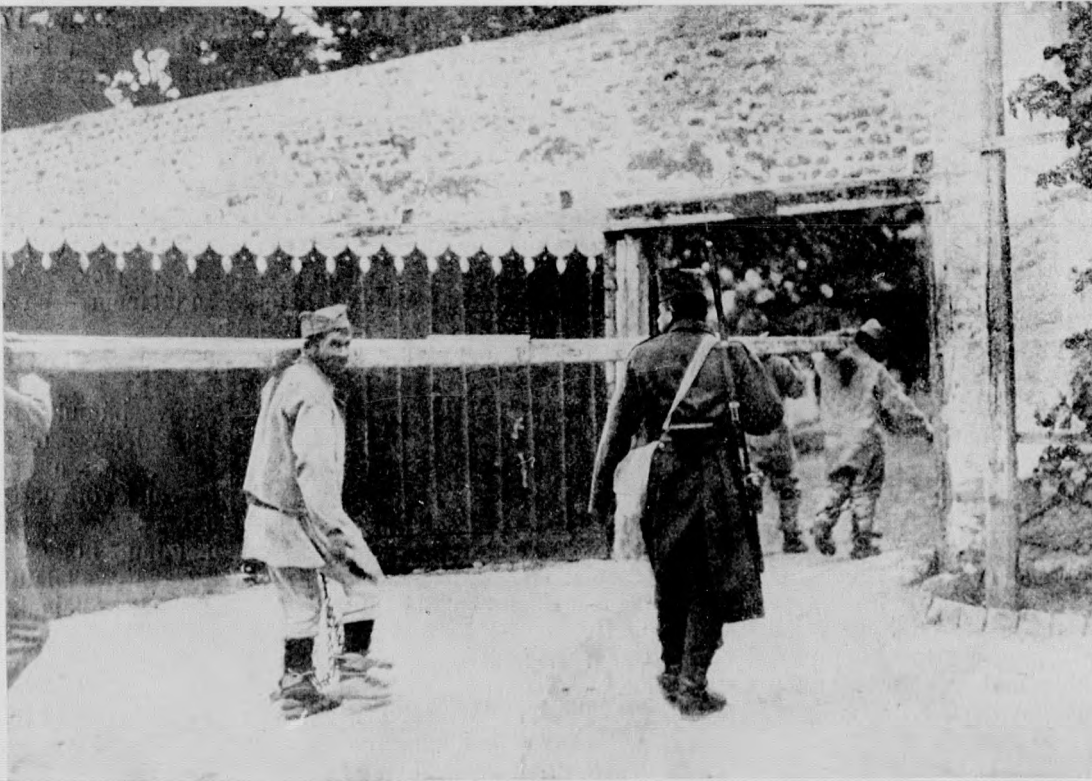
— U-ugy? — vélte megsemmisülve a fiatal ember.

Azután felébredt benne az önrzet. Hogyan, ő ne tudna valamit nyakába varrni ennek a műveletlen kamasznak? Egy ötlete támadt . . .

— Mister — mosolygott — ez a Texas igazán különös egy állam! Mikép vélekedjék egy szabadelvűen gondolkodó ember arról, hogy ez állam egyes kerületeiben törvény tiltja a szeszes ital árusítását? Az ön kerülete ilyen. Hanem tudja, hogy bizalmasan mondjam, a törvény arra való, hogy kijátszszák. Ön bizonyára nem ellensége a whiskeynek?

— Na, nem hiszem! — szöjt mosolyogva Jack.

A fiatal ember diadalmasan mosolygott s

A szerb feyenc telepekről — Feyencek súlyos gerendákat szállítanak az örség felügyelete alatt.

babrálni kezdett a táskával. Ennek mélyéből csakhamar kihalszott egy palackot s odanyújtotta Jacknek.

— Kóstolja meg!

Jack minden álszenteskedés nélkül belekóstolt, de mélyen.

— Jó? — kérdezte a fiatal ember.

— Finom! — szöjt Jack.

— Oly lágy és gyenge s mégis erős — dicséerte a fiatal ember.

Jack helyeslőleg bólintott.

— Nem akarja még egyszer megkóstolni? Jack megint kóstolt s megint bólintott.

— Tehát e prima whiskeyből tíz gallont adok önnek negyven dollárért. A gyanútlan csomagolásért jóálllok; részletfizetés, ha önnek úgy tetszik. Tessék, írja alá ezt a megrendelőlapot.

— Miért? — kérdezte Jack.

— Hát a whiskeyre; csak jótalán?

— Persze!

— Nos hát! Kérem, írja alá!

— De miért? En csak akkor iszom whiskeyt, ha ajándékba kapom.

De erre már dühbe jött a fiatalember s félre nem érthető szavakban fejezte ki véleményét. Hogy bolonddá nem engedi magát tenni. Hogy Jack nem getleman. Hogy az ő ideje is csak ér valamit. És különben is ezek a texasi farmerek . . . Azután körülményesen leírta azt a hatást, melylyel a megkóstolt whiskey óhaj-tása szerint Jack belső szerveire legyen. . .

Ekkor Jack dühbe jött.

— Kifelé — kiáltotta. — Ön . . . fiatal ember . . . Ön! Ön udvarias voltam önnel szemben, átkozottul udvarias. Végighallgattam az ön fecsegését! Udvarias voltam! Nekem különben sincs pénzem. En vagyok a béres. A farmer meg a felesége a templomban vannak. Távozzék, fiatal ember, távozzék!

A vége ennek a történetnek szomorú. A fiatal ember kibékült Jack-vel, ami a whiskey-palack teljes kiürítésével járt. Azután két óra hosszat várt a farmerre. Majd két óra hosszat lyukal beszélt a farmer hasába. Azután — némi élénkség keletkezett az ültetvényen és egy alaposan elpáhozt fiatal ember rohant kocsija után, melynek lova megvadult a lármától s ellépte kötelékét . . .

A hármás dobszó.

Írta: ALPHONSE DAUDET.

Amily igaz, hogy a nevem Belisar s hogy a gyalut itt tartom a kezemben, époly igaz, hogy a kormány téved, ha azt hiszi, hogy a lecke, melyet ép az imént kaptunk tőle, használni fog. A kormány egyszerűen nem ismer bennünket, párisiakat. Mert tudja meg, jó uram: ha lövetnek ránk, ha kinoznak, ha Cayennebe deportálnak, ha héringek módjára összepréselnek bennünket, minket a zavarcsinálástól elriasztani senki sem fog. Ez már benne van a vérünkben. Mit akar ön? Nem a politika érdekel bennünket, hanem a zenebona, mely azzal egybe van kötve: az üzletek zárva, minden sarkon népgyűlés, a bolyongás és még valami, amit hamarjában nem is tudok megértetni önnel.

Mert hogy az ember ezt megérthesse, szükséges, hogy egy rue d'orillon-i asztalosműhelyben született s nyolcévestől tizenöt éves koráig gyaluforgács-csal telt kordét tologatva szelte legyen keresztül-kasul a Faubourgot. Épen úgy, mint én, haha! Mondhatom önnek, hogy akkor nem volt hiányunk forradalmokban. Még egész kiesiny voltam, csak három araszos, de ha valami történt, nekem ott kellett lennem. Tudtam is már mindig előre, hogy mi fog történni. Ha a Faubourg járdáin tolongott a munkásnép s az asszonyok heves taglejtések közt tárgyaltak a kapukban, akkor a gyaluforgács felrakódása közben így szöjtam önmagamhoz:

— Ma lesz valami. Mindjárt kezdődik a tánc!

Es csakugyan így is történt. Ha ily napokon este visszatértem a műhelybe, ez teljesen tele volt emberekkel. Atyám barátai politizáiva üldögéltek a gyalupadokon, a szom-

szédok pedig magukkal hozták volt ujságjaikat. Akkor még nem voltak krajcáros lapok, mint ma. Ha az emberek ujságot akartak olvasni összeadták a szükséges pénzt, aztán az ujság vándorolt emeletről-emeletre. Belisar papa, akit munkájában misem tudott feltartóztatni, a hírek felolvasása alatt is dühösen gyalult s jól emlékszem, hogy anyánk ilyenkor ebéd közben titokban figyelmeztetett bennünket:

— Jók legyetek, gyerekek. A papa ma haragszik. Politika kóvályog a fejében.

Magam és ezt elhiheti nekem, nem sokat értettem az egész pokol főztjéből, a politikából. De bizonyos dolgok, miket folyton hallottam, gyökeret vertek agyamban. Így pl. ez: Guizot, a gazember Gentbe utazott. — Sejtésem sem volt arról, hogy kicsoda Guizot és mi dolga van Gentben, de annál szívesebben szidalmaztam gazembernek, mikor a többivel versenyt ordítottam: ez a gazember, ez az alávaló Guizot! — mert azt hittem, hogy ő az a kellemetlen rendőr, aki a mi utcánk sarkán álldogált s mindig rám ordított a forgácsos kordém miatt.

Ezt a nagy vörös embert senki sem szenvedhette az egész negyedben. Gyűlöltek a kutyák, a gyermekek, az egész lakosság; csupán a borkereskedő nyújtott neki néha titokban egy pohár bort, hogy alkalomadtán szemet hunyjon. Ilyenkor a nagy tevé óvatosan odasomolygott a boltajtóhoz, körültekintett, hogy nem mutatkozik-e valamelyik elüljárója, aztán szájának emelte a poharat. De alig emelte meg könyökét, mikor mi, gonosz utcagyermek, már kiabáltunk:

— Vigyázat, szergó! Jön az őrmester!

Mi párisiak már ilyenek vagyunk: mindent a rendőrré kenünk. A szegény ördögöket megszokásból gyűlöljük s üldözzük, mint az ebét. Ha a minisztériumban valami bakot lönek, a rendőrség lakol érte s ha aztán csakugyan kitér a forradalom, akkor a miniszterek Versaillesbe repülnek, a rendőrök meg a kanálisba.

Hogy azonban visszatérjek az előbbire, ha Párisban valami kitérőben volt, mindjárt tudtam, hogy honnan fu a szél. Mi, a városnegyed ifjúsága sűrű csoportokba verődöttünk s végigvonultunk a Faubourgon. A tömegből kiáltások hallatszottak:

— A rue de Montmartre-ban van!

— Nem. A Porte-Saint-Martinál!

Az arra igyekvő emberek dühösen visszafordultak, mert nem tudtak áttörni a tömegen. Az asszonyok a pékhez szaladgáltak. A kapukat bezárták. Mi énekeltünk s lökdöstük a vásárosokat, akik mint vihar előtt szokás, hirtelen összekapdosták és kosarakba csomagolták áruikat.

Mikor a csatornához értünk, a zsilipek hidjai rendszerint már el voltak zárva. A bérkocsik és terhes szekerek nem jutottak tovább. A kocsisok káromkodtak s az izgatottság nagy volt. Azután gyors iramban végigfutottunk azon a keskeny sikátoron, mely akkoriban a Faubourgot összekötötte a rue de Temple-val s percelatt kinn voltunk a boulevardokon.

Mihelyt a kereskedők neszét vették jöttünknek, sietve leeresztették a vasredőnyöket, azután nyugodtan kiáltak a járdára, mert a párisi ember kíváncsisága elfojt minden érzelmét, még a félelmét is.

Végre aztán megláttunk valami sötét tömeget, sűrű csoportosulást és tolongást. Tehát ott volt! Igen ám, de hogy láthassunk, oda kellett tokolodnunk az első sarokba. Persze sűrűn esett az oldalbalokés, de ha az ember vitézül tülekedett s keresztülbujt a felnőttek lábszárai alatt, végre is az első sorba jutott. Ez meg is érte a fáradságot. Nézze, uram, soha a színházban még a legizgalóbb jelenet alatt sem dobogott annyira a szívem, mint olyankor, mikor lenn, az utcavégi kis téren megjelent a rendőrbiztos, mellén a széles, háromszínű szalaggal.

Mindenki kiabált:

— A rendőrbiztos! A rendőrbiztos!

Én mitsem szóltam, csak remegtem a félelemtől, a gyönyörűségtől, vagy Isten tudja, mitől. Belsőmben azonban ezt sugta egy hang: Itt a rendőrbiztos... légy résen, mert mindjárt sűrűn hull az üteg...

A szerb fegyenc telepekről. — Egy szerb fegyház udvara.

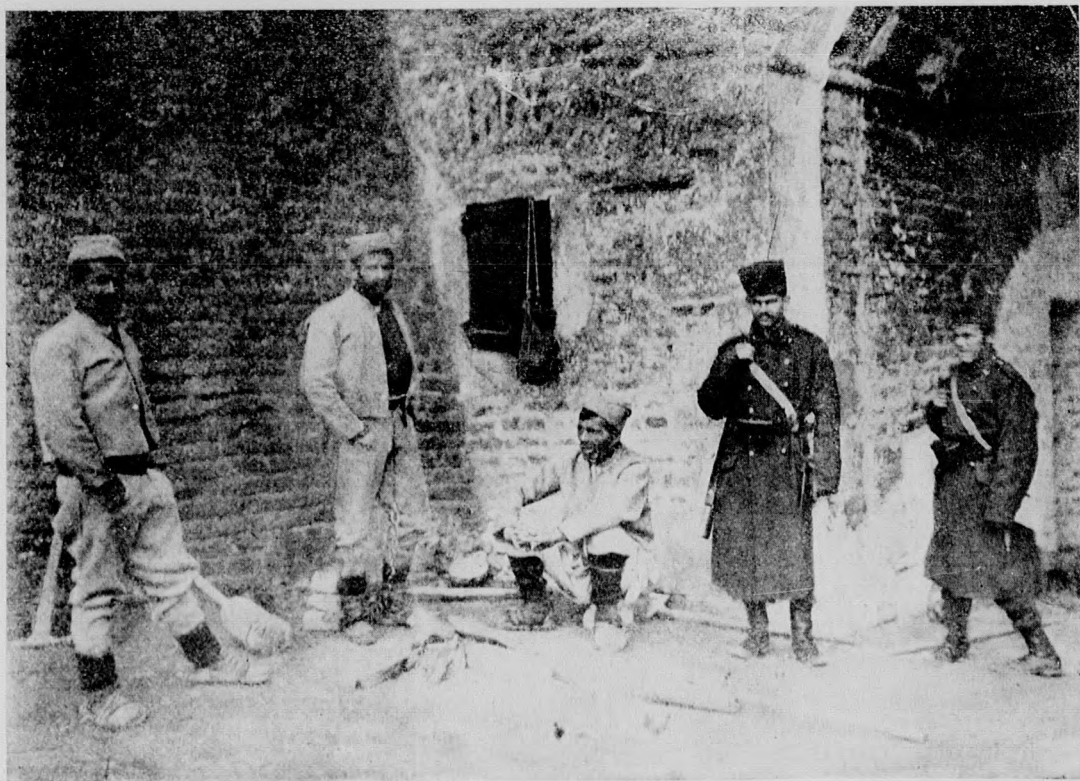
De az az érdeklődés, melyet az ördögös fickó a frakkjára ráfeszített háromszínű szalaggal s fején a cilinderrel bennem keltett, erősebb volt a félelemnél. Dobpergés hangzott fel, aztán a biztos egy papírlapról leolvasott valamit. De nona halotti csend keletkezett, hangja elveszett a távolságban s csupán valami döngésféle jutott el fülünkig.

Mintha bizony nem épuj ismertük volna a gyülekezési törvényt, mint ő! Tudtuk jól, hogy jogunk van a szétoszlásra való háromszori felszólításra, mielőtt a rendőrök botokkal támadtak ránk. Az első felszólításra senki sem mozdult. Kiki kezét zsebébe mélyeszítve, nyugodtan helyén maradt. A második dobpergésre már észrevehetően elsápadtunk s lopva jobbra-balra kancsalítottunk, hogy merre nyílik ut a menekülésre. A harmadik dobpergésre — huj! minő iramodás volt az! Mint mikor egy csapat fogoly berregve menekül a vadász elől — ordítás, kiabálás, üvöltés, a tér pillanat alatt tele volt elhajított sapkákkal és kötényekkel s hátunkra, mint a jégeső, hullott a botütés. Mondhatom önnek, nincs az a szindarab, mely nagyobb izgalmat nyújthatna. Egy hétig erről beszéltünk s büszkén hangoztattuk:

— Hallottam a harmadik dobpergést!

Persze néha a nyakát kockáztatta az ember. Egy szép napon odafenn a Saint-Eustachetér sarkán — nem tudom, minő hiba csuszott bele a számlálásba — de egyszer csak a második dobpergés után magasra emelt botokkal rántörtek a rendőrök. Persze nyomban iramodni kezdtem, de rövid lábam felmondta a szolgálatot s egy gaz rendőr utolért. Folyton a sarkomban volt az átkozott fickó s botja oly erővel kalapált a koponyámon, hogy a szemem szikrákat hányt. Soha életemben nem láttam szebb fényhatásokat. Vértől fejjel hazavitték, de ne higgye senki, hogy némán belenyugodtam az engem ért méltatlanságba. Nem bizony. A hányszor csak a szegény Belisar mama új kötetést tett a fejembe, dühöngve kiabáltam:

— Nem én vagyok az oka! A rendőrbiztos gazember és csaló — mert csak kétszer dobolt!

A szerb fegyenc telepekről — Kötörök a fegyház udvarán

Az ellopott regény.

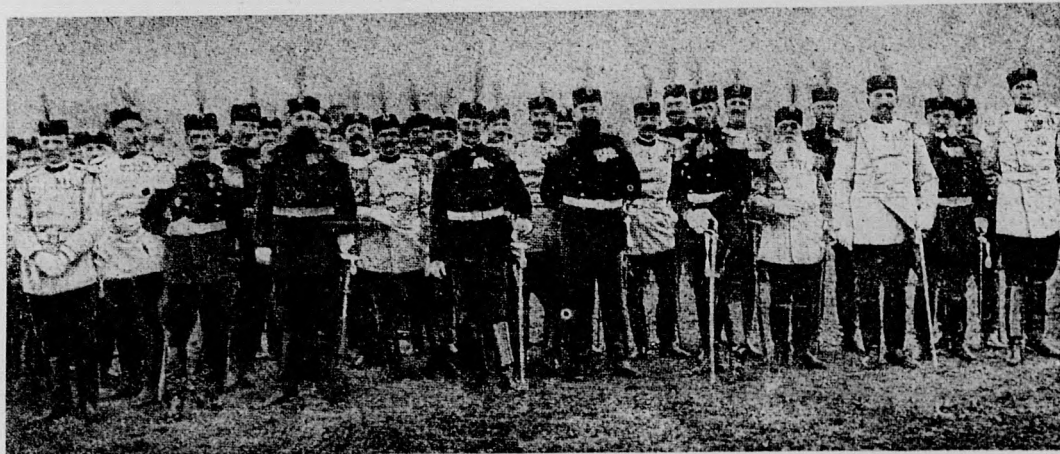
Irta: I. ZANGWILL.

Manders Louis névtelenül írt egy regényt s ezt számos barátja és ismerőse olyan értékesnek tartotta, mint egy főnyereményt. Louis Manders nem sokat bízott a saját ítéletében s nagyon örült, hogy barátai sokra becsülik művét. A regény-kéziratot mindig magánál hordozta egy nagy tárcában s amikor csak ideje volt, azonnal munkához látott.

A regény tartama szivettépően szomorú volt, mert Louis még csak huszonegy éves volt. Nem akart az életről rózsás képet rajzolni, hogy a publikumnak tetsék, mint azt gyakorlottabb író szokta tenni. Irtózott a „szerencsés befejezés“-től. Azt tartotta, hogy az életben úgy sem végződik egyetlen történet sem szerencsésen. Sok keserű megjegyzés volt könyvében, a halálról pedig azt mondta, hogy nem érdemes arra, hogy meghaljunk miatta. A természetéről is meglehetősen fennhéjázóan nyilatkozott, a sorsról tiszteletlen kifejezésekkel emlékezett meg. Azt hirdette, hogy az egyetlen földi békesség a nemtörődömségben áll. A sors kegyeit s csapásait egykedvűen kell fogadnunk. A filozófus, Louis szerint, még azt is

Az új szerb ágyuk megérkezése Kragujeváczban.

A Drina-menti szerb divizio törzstisztjei.

egykedvűen nézné, ha a végrehajtó az egész naprendszerrel elárvarezná.

Ezek az eszmék valóságos tragikus erővel jutottak érvényre a könyvében s Manders már előre örült annak a percnak, mikor könyvéről az összes lapok beszélni fognak. Remélte, hogy ezzel a regénnyel megalapítja szerencsését. Sietett tehát munkájával, melyen már csak simítani kellett egyetmást. És ekkor, egyszer, véletlenül a kocsiban felejtette a kéziratot

Oly dühös lett önmagára, hogy teljesen elvesztette az eszét. A rendőrséghez futott, de a felügyelő azt mondta, hogy a bérkocsisok csak az értékes tárgyakat szolgáltatják be hozzájuk, ha a kocsiban maradtak. Hirdetéseket közölt tehát a lapokban, sőt még egy detektív-irodához is fordult, de a „Visszhang“ (ez volt az iroda címe) sem adott neki választ. Némely elterjedt élclap egyenesen hazugnak nevezte őt s a „Bérkocsi titka“ címet adta a regénynek. Az egészben az volt a legbosszantóbb, hogy a könyv az ingyen-reklám dacára sem került meg, noha ez a reklám legalább is két kiadást biztosított neki. És Manders sokkal kétségbeesettebb volt, semhogy másikat irhatott volna helyette. Egész lelkét ebbe a könyvbe öntötte. Gyászolta az elvesztett kéziratot s pazarul magasztalta annak tartalmát. Évekig hű maradt a könyv emlékéhez. De idővel még a legnagyobb bánat is enyhül s Manders vígatalódván, kritikus lett.

Mindenkiről nagyon élesen nyilatkozott s bár maga a legkisebb dolgot sem alkotta, csakhamar nagy hírnévre tett szert. De legszigorúbban a regényírókkal bánt. Művészi ideáljai, melyeket persze ő nem volt kénytelen követni, a legmagasabbak voltak s jaja volt a boldogtalan szerzőnek, aki azt hitte magáról, hogy irodalmi és művészi hajlamai vannak: arról Manders könyörtelenül bizonyította, hogy csak tolla és tintája van s egyebe nincsen. A legfényesebb kritikát akkor írta, mikor kiméltelenül szétszedett egy könyvet, amelyből csak úgy gözölgött a fiatalos érellenség és őszinteség. Szerzője fényes bizonyítékot állított

ki arról, hogy sejtelve sincs az életről s mégis a legvakmerőbb cinizmus ragyogott az egész könyvben.

A kritika megjelenése után egy hét múlva, Mandert felkereste egyik barátja s felvilágosítást kért tőle.

— Hogy érted ezt? — kérdezte ő. — Mikor elolvastam azt a lesújtó kritikát, amit a „Sors butaságá“-ról írtál, azonnal megvettem ezt a könyvet.

— Miután én szétszedtem és bebizonyítottam, hogy semmi sincs benne?

— Igen — válaszolt a jó barát kissé tétozva. — Mert, őszintén megvallva, én minden olv könyvet megveszek, amit a kritika lehoz. Egész sereg ember van hozzám hasonló e tekintetben. Mi egyszerű, közönséges emberek vagyunk s tudjuk, hogy amit te dicsérsz, az

Márk Lajos.

Érdekes historia.

Könyves Kálmán jogosításával.

Zubovics Fedor, magyar huszárkapitány és hírneves föltaláló a Sahar-sivatagban.

nekünk nagyon is magas, s azt mi nem értünk meg. Mig amit lehordasz, az éppen jó nekünk. Te vagy a mi irodalmi pásztorunk és vezetőnk. A te megvetésed nekünk utmutató. Ha te nem volnál, mi csakugyan eltévednénk az új könyvek sűrű rengetegében.

— Ez tehát fáradságos, s évek során át folytatott bírálgatásaimnak eredménye? Folytasd tovább! — sóhajtott a kritikus.

— Most pedig rátérek jövetelem tulajdonképeni céljára. Ha nem csal az emlékezőtehetségem, akkor a „Sors butasága“ nem egyéb, mint a te elveszett kéziratod.

— Micsoda?! — szisszent fel a kritikus. — Az én elveszett gyermekem? Lehetetlen!

— De igen — válaszolt a jó barát. — A második fejezetben ismertem rá; ott, ahol a hős

az ifju nemzedéket a régi földben kivesző földi eperhez hasonlítja. Nagyon emlékszem, mikor ezt a részt felolvastad nekem!

— Istenem, — kiáltott fel a kritikus — most már értem, mért tartottam ezt a könyvet elejétől kezdve lopott jószágnak! Olvasás közben éreztem, hogy ennek a könyvnek minden mondatát olvastam már valahol.

— Remélem, leleplezed a tolvajt?

— Ugyan, hogy tehetném azt? Hiszen akkor be kellene vallanom, hogy én irtam ezt a könyvet. Az, hogy legyaláztam, még nem volna baj. Azt mondanák, hogy jó tréfa a részemről. De én egy ilyen nyomorult, megbukott fércmunkának a szerzőségét nem vállalhatom.

— Bocsánat, — szólt a jóbarát — az a

könyv egyáltalán nem bukott meg. Sokat eladtak belőle. Már tudod, mi ennek a magyarázata. A te kritikád után örülten kapós lett a könyv. Nem szabad megengedned, hogy az a tolvaj vagyont szerezzen magának a te munkád által.

A nagy kritikus fontolóra vette a dolgot. Felkutatta a tolvajt és megosztotta vele a nyereséget. S aztán a tolvaj, aki éppen olyan buta volt, mint amilyen gaz, még egy másik könyvet is irt, ezuttal a saját fejéből. És a kritikus alaposan lehuzta azt is. Es ismét megosztottak a nyereségen.

A szirén.

— Menjek én? — kérdezte a Squire, mint a ki elhatározta magát egy nagy áldozatra.

— Nem — felelte Grahamné, a felesége. — A férfi mindig alá van vetve a nő beolyásának, ha az szép és jó modora van.

— Még az én koromban is? Te hizelegsz. De legyen, a hogy akarod. Én talán, szerinted, engednék a szirén csábénékének. Te fölé tudsz emelkedni az ehhez hasonló gyengeségnek. Mikor akarsz indulni?

— Még ma. Mentől előbb, annál jobb — szólt határozottan Grahamné. — Kellemetlen dolog s nincs mit halogatni.

— És mit mondasz neki, ha szemben állsz vele? Hiszen nem gátolhatod meg a dolgot. Ralph huszonnyolc éves s nagybátyjától fél milliót örökölt.

— Oh, kérni fogom, hogy bocsássa el a fiamat! Egy huszonnyolc éves fiu s egy asszony, a ki jóval felül van a negyvenen. Ez abszurdum! Ő behálózta, de nem lehet annyira romlott, hogy ne engedjen kérésemnek. Ettől a házasságtól meg kell a fiamat menteni minden áron! Hiszen bármily örökösű szívesen megy hozzá!

— Puff! — felelte a Squire jókedvűen. — Pénze ennek az asszonynak is van. A fickó nem ereszkedett le hozzánk annyira, hogy megmondja, mennyi, de bizonynyai elég.

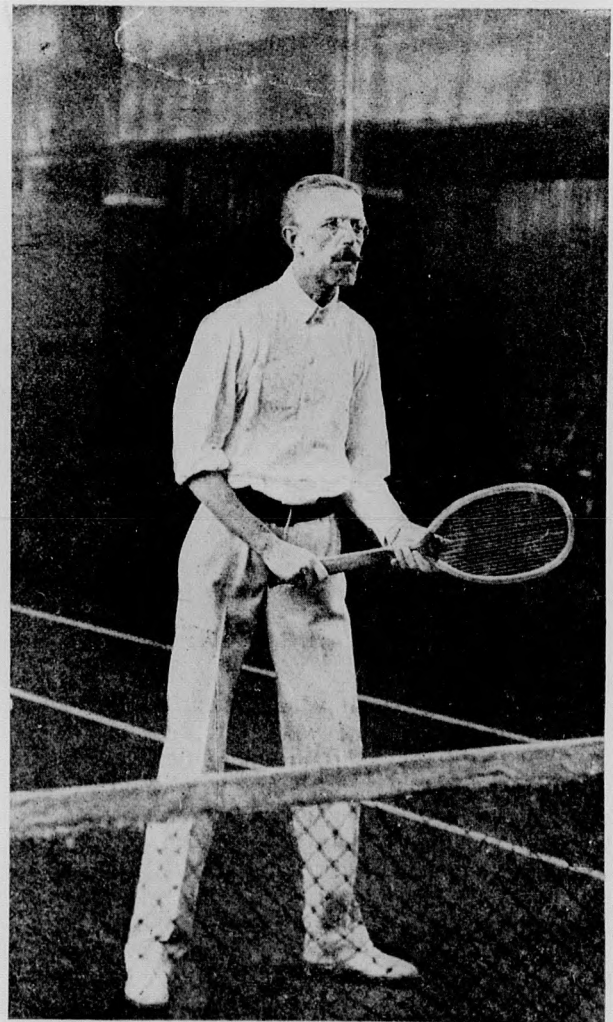
— Oh, ez még rosszabb. Hogy egy öreg asszonyt a pénzéért vegyen nőül. A ki olyan idős, mint az anyja! Biztos vagyok benne, hogy ha elmondom neki mindazt, a mi Ralphod

Zempléni.

A levél.

Könyves Kálmán jogosításával.

V. Gusztáv svéd király stockholmi palotájának tenisz-szalonjában.

mellett rája vár, mikor ő már egészen megöregedett, hallgatni fog rám. Feltéve, hogy igazán szereti.

— Nem tudom, jól következtetsz-e? Ralph nagyon csinos és kellemes fiú. Hát ha halálosan szerelmes belé? A negyven éves asszony szerelme sokkal erősebb, mint a tejképű misseké.

Grahamné nem válaszolt, de reggeli után átöltözött és csakugyan bement a városba. A Hyde Park közelében egy villához hajtatott s becsengetett a kapun. A portás betessékelt a hallba s ott az inas felvezette az emeletre. Igen, Mrs. Maturin itthon van. Grahamné egy pillanatig egyedül maradt a szobában, a hol nagy kényelem, luxus és raffinált izlés nyilatkozott meg. De egyuttal mintegy elpuhultság is. Virágok cserepekből, vázákban, régi cseh-üvegekben látszottak mindenütt. Grahamné anyai szíve összeszorult: itt bizonyítván egy kifosztott vén kacér lakott! Egyre az ajtót leste s szinte megrezgett, a mint az csendesen felnyit.

Egy magas, karcsú asszony állt az ajtóban, lovaglóruhában. Kezet nyújtott neki.

— Nagyon kedves kegyedtől — mondta dallamos, vidám, tiszta hangon s nyugodt, szürke szép szemével az arcába nézett.

Grahamné zavartan dadogta:

— Kérem, én Maturinnét keresem.

— En vagyok az. Nem akar leülni?

Grahamné leroskadt a kínált helyre s próbálta összeszedni a gondolatait. Ezalatt a másik asszony nyugodtan szedte ki a kalaptüket hajából s megigazította selymes barna haját.

— Kegyed a Ralph anyja, — szólt szeliden — és azt hiszem, kitalálom, miért kerestél fel. Ugy-e azt akarja, hogy lemondjak róla?

De Grahamné csak bámult.

— Lehetetlen, — dadogta — lehetetlen, hogy ön lenne az Tévedésnek kell lenni.

— Oh, ő megmondta, hány éves vagyok, ugy-e? — kérdezte a másik hanyagul. — Ez hasonlít rá. Szerettem volna, ha azutánra hagyja, mikor már megismertek. De hát ő ilyen. A végletekig őszinte.

— Olyan, mint egy leány — mormogta Grahamné önkénytelenül. — Alig merek hinni a szemeimnek. Hiszen kegyed közelebb van az én koromhoz, mint a Ralphéhoz és már harminc éves koromban ősz hajam miatt a gardémákhoz számítottak. Az ifjúságom ekkorára már oda volt.

— Ez a sors igazságtalansága. Az én ifjúságom csak most kezdődik. És kegyed azt akarja, hogy lemondjak róla? De ez természetes. Ha Ralph fiam lenne, s nem vőlegényem, én is így gondolkodnám bizonyítván. Bántana, hogy oly valakihez köti a sorsát, aki csaknem kétszer annyi idős, mint ő. Megmondanám az illetőnek, egész nyíltan, hogy örült. Így szól nekem hozzá: „Jó asszony, mikor kegyed vén, ráncos boszorka lesz, a fiam még deli, szép ember marad, a ki után még bolondulni fognak, s a ki nagyobb szerencsét tehet, százszor nagyobb, mintha önt elveszi, s elrontja vele egész ifjúságát. Ő derék ember, s bizonyos tisztelettel fog ugyan önnel bánni, de ez csak olyan lesz, mint az, amelylyel a nagyanyja iránt viseltetik. Akkor majd drágán fizetik meg mind a ketten érzelmeiknek ezt az aberrációját. És kegyed tönkre fogja tenni az ő egész életét“. Nos, elég nyíltan beszéltem?

— Igen, ez az, a mit mondani akartam — mormogta Grahamné. — De ha kegyed éppen így vélekedik, ily tisztán lát, akkor nem értem az egész dolgot.

— Ez nem az én véleményem, Grahamné asszony. Az én véleményem más ebben a dologban. Csak azt akartam megértetni önnel, hogy nem bánt ez az eljárása, ellenkezőleg, értem és méltánylom azt. De ez nem azt jelent, hogy lemondjak Ralphról az ön kedvéért. Ralph az egyetlen férfi, a kit az életben szerettem. És Ralph igazi férfi, dacára annak, hogy annyival fiatalabb nálam. Tizenhat éves koromban egy negyven éves emberhez erőszakolt az apám, a ki beteg volt, de én megszerettem. Skóciában töltöttük a nyarakat. Nem volt más barátom, csak ő. Soha életemben kalandom nem volt, bár sokszor követtek a férfiak lakásomig. Később mindenféle ember

szeretett, udvarolni akart nekem, de nem fogadtam. Sohasem tetszett egy sem közülök. És ekkor egyszerre szabadabb lettem és Ralphal találkoztam. . . . Nem olyan helyen találkoztam vele, falun, az Isten háta mögött, a hol a magát halálra unó férfi az első csinos archa belebolondul. Nem. Simlában, a hol több a szép és előkelő leány, mint egy londoni szezonban. Eleinte nem is jutott eszembe a korunk közötti különbség. Az az élet, a mit folytattam, fiatalon hagyott. De mikor észrevettem, hogy beleszerettem egy olyan emberbe, a ki csaknem fiam lehetne, összepakoltam és elszöktem. Félttem, hogy észreveszi örültségemet. De ő Bombayba is utánam jött. És ott megmondta nekem, hogy sohasem fog mást szeretni rajtam kívül. Ah, ez egy pillanat volt. És mikor ő bucsuzni akart, egyszerre kitört belőlem is a szerelem, s azt mondtam neki:

— Nos, igen, nevétséges és visszatartó ez a dolog, de azért nem tagadhatom tovább: én is szeretem önt.

Nem akartam a felesége lenni, de ő nem tágitott. Én elutaztam, s azt mondtam, felejtsem el. De ő kijelentette, hogy nem bánja, ha az egész világ felfordul is, nekem az ő feleségének kell lenni!

— Oh Georges, — szólt Grahamné, mikor hazaért — az az asszony úgy beszélt, úgy mosolygott, mint egy színésznő és én mégis hittem neki.

— És megcsókoltad, mikor elváltatok, ugyebár? Ennyire még én sem felejtkeztem volna meg magamról.

Grahamné elpirult, mint egy fiatal leány. Aztán szólt:

— Végre mindenki annyi idős, a mennyinek látszik. Hiszen emlékszel, mikor engem tizennyolc éves koromban az oltárhoz vezetél, nevetve mondtad nekem, hogy nem félsz a jövőtől, mert legalább huszonnyolc évesnek látszom. És így nem is voltál hozzám olyan nagyon öreg. Milyen jó volt ez így. Pedig akkor keservesen sirtam miatta a szobácskában.

A Squire felnyögött. De azért megcsókolta felesége kezét és így mormogott:

— Hát mégis a mesevilágba házasodik a fiunk! Egy szirént vesz el feleségül.

A Vágy meghalt . . .

Csókparók szállnak fönn a levegőben,
Álmoknak halom suttogó szavát . . .
Egy durva nesz sasként magasba száll:
Meghalt a Vágy,
Az éhező király.

Kopott, hamis aranyból volt a trónja,
Kacagtt rajta az egész világ,
Asszonya csókja olcsó volt, silány:
Meghalt a Vágy,
Az éhező király.

Magába szitta bűnös éjek titkát,
Éjjeli árnyak fecsegő szavát:
Fényes a napja, nyugodt éje már:
Meghalt a Vágy,
Az éhező király.

Fodor Viktor.

Álmok országútján.

Járunk szomorúan, lobogva, só árgva
Lüktető bolond, álmok nagy útján.
Sirunk, éneklünk s robogunk nagyszivű
Kusza legények mind egymásután.

Szikla omoljon, folyam áradjon ki,
Mi megyünk, megyünk. Üdv, mámor vár ránk.
Csak előre. Egy egész menyországért
Teli angyallal meg dehogy állnánk!

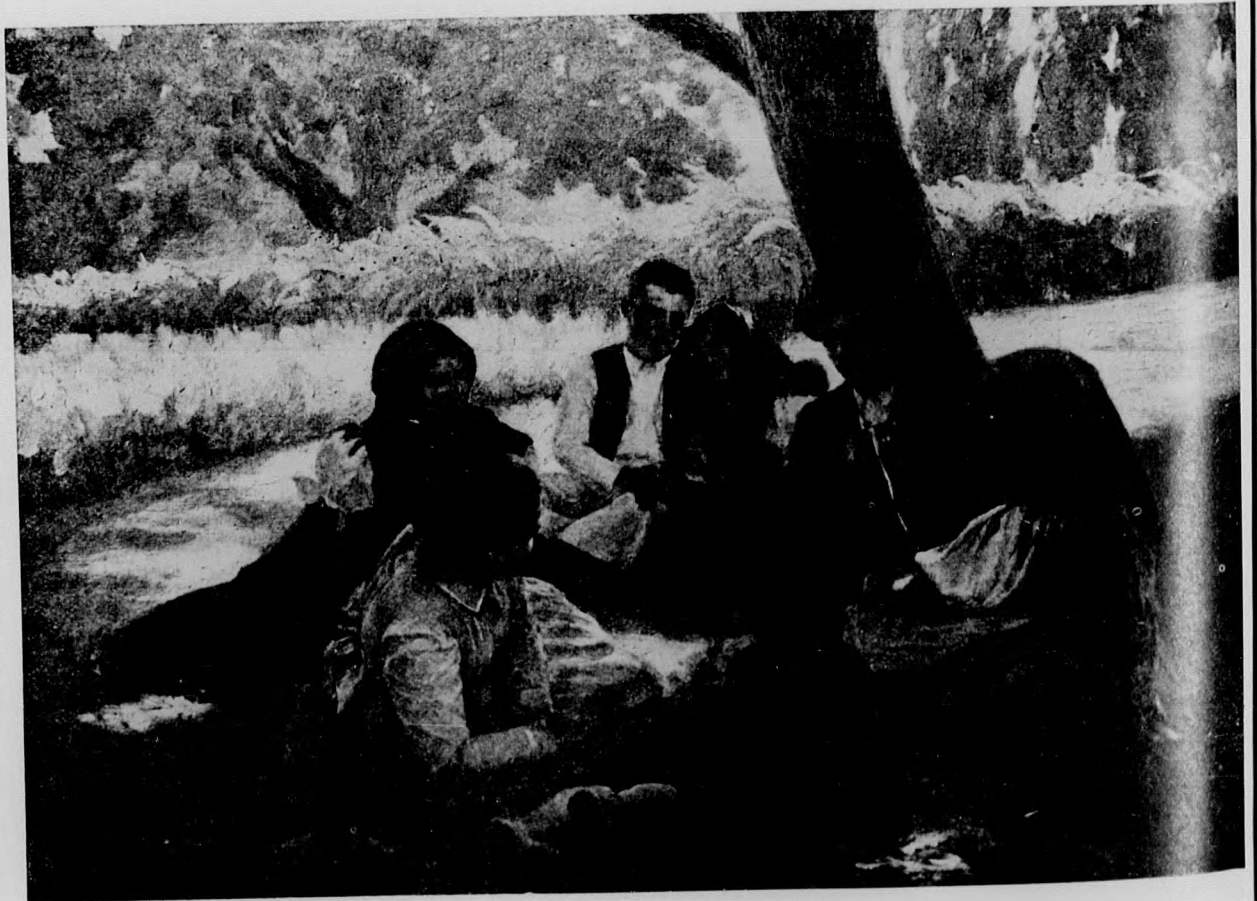
És meleg, bohó, szégyenlős lányszemből
Hirtelen belénk pattan egy sugár
És megállunk és hiába tudjuk, hogy
Csalogat a köd, a messzeség vár.

Sötét szemünkbe forró könny szivárog.
Ugy átérezzük kőszá bus átkunk,
Pedig egy sugár hullt csak ránk, minőt tán
Az édes anyánk szemében láttunk

Rikoltva, bűgva integetnek értünk
Az álomút, a köd, a kék hegyek,
Mi nem mozdulunk. Már magunk sem hisszük,
Csak motyogjuk, hogy „megyek“, hogy „megyek“.

Indulunk százszor s mindig csak maradunk,
Révről, családról sűg-bűg a vérünk.
És egy koldus csöpp sugárért a gazdag
Álmok útjáról szép csendben letérünk . . .

Molnár Béla.

Poll Hugó.

Vasárnapi összejövétel.

Könyves Kálmán jogosításával.